

ROK VI.

ZESZYT 1 (7)

LISTOPAD 1931 R.

WIADOMOŚCI

TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ
UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO

LUBLIN

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO
1931.

Członkowie wspierający	placą	5 zł. rocznie
„ czynni	„	50 „ „
„ dożywotni	„	2.000 „
„ fundatorzy	„	50.000 „

P. K. O. Uniwersytetu Lubelskiego Nr. 39712.

Przemówienie
Ks. Rektora J. Kruszyńskiego
na Inauguracji roku akademickiego
dnia 5.X.1930 roku.

Rozpoczynamy rok akademicki, który jest trzynastym w życiu naszego Uniwersytetu. Szliśmy przez długie pole trudów i doświadczeń, bezustannych zabiegów i usilnej pracy, aby wyjść z okresu organizacyjnego i oprzeć się na podstawach pewnych i silnych, pozwalających spokojnem okiem spoglądać w przyszłość Uczelni. Niestety, z tego okresu jeszcześmy wyjść nie zdołali. Za szczupłe były środki materialne, aby Instytucja tej miary mogła zaspokoić już niezależne, ale choć odpowiednie i konieczne jej potrzeby. Stanowisko prawne, niewyjaśnione i nieustalone w samych początkach, musiało natrafić na wielkie przeszkody z biegiem życia i rozwoju Uniwersytetu. Sama również organizacja naukowa ze względu na to, że prawie jednocześnie w Odrodzonej Ojczyźnie powstało kilka nowych Uniwersytetów i szkół o typie akademickim, miała wielkie trudności do zwalczania.

Patrząc atoli w przeszłość i oceniając włożoną pracę, nie możemy upadać na duchu. Nie będzie przesady, gdy powiem, że przebyta droga była najeżona cierniami, to wszystko jednak nie może nas tak usposabiać, iżbyśmy nie mieli patrzeć z wielką otuchą w przyszłość. Trudy i znoje zostały wynagrodzone.

Uzyskane uprawnienia, które zresztą od dawna się należały, dają możliwość dalszego rozwoju. Może one jeszcze są pod pewnym względem niewygodne i krępujące dla samej Instytucji, natomiast młodzież akademicka korzysta z pełnych przywilejów na wzór Uniwersytetów państwowych. Przy tych uprawnieniach, jakie posiadamy, możemy się śmiało zwracać do młodzieży, aby się zapisywała na Uniwersytet Lubelski, gdzie może osiągnąć swoje cele i zaspokoić duchowe aspiracje. Nie wątpimy, że przy tej pracy, jaką wkładamy, przyjdzie czas na dalsze pełne uprawnienie i może już nie długo wypadnie czekać, że Uniwersytet nasz osiągnie to, co przyznano nowszym Uniwersytetom w obcych państwach jak np. w Medjolanie, lub Nejmegen w Holandji.

I pod względem materjalnym zdołano posunąć daleko naprzód różne zasoby. Praca nasza przypadła pod względem ekonomicznym na okres niezmiernie ciężki. Niepodległość Ojczyzny nastąpiła po takich kataklizmach i pożogach wojny, musiała przeto być okupiona bardzo wielkimi ofiarami. Aby pokonywać tak wielkie straty, społeczeństwo i jego rząd musiały stanąć do wyścigu pracy, w której niewątpliwie może niejedno zostało zaniedbane lub nieopatrnie zrobione. Niema jednak podstawy do uzaleń i upadku ducha, że jest źle, że powinno być lepiej. Trzeba pamiętać, że nie lepiej jest w krajach obcych, gdzie nie było takich niedomagań, nie tracimy więc nadziei, patrząc z całą ufnością w przyszłość i wierząc, że stosunki ułożą się na lepsze. Pomimo niewystarczających funduszów, zrobiliśmy bardzo wiele i zaspokoiliśmy najbardziej konieczne potrzeby.

Jedna rzecz napełnia nas szczególnem zadowoleniem, że nie odstępaliśmy ani na krok od idei, która

przyświeca katolickiej Wszechnicy. Zdajemy sobie dokładnie sprawę, że tej Wszechnicy przypada do spełnienia wielka rola w Odrodzonej Ojczyźnie i że prawie z każdym rokiem coraz to szersze sfery społeczne w kraju o tem się przykonywują. Dowodem tego są coroczne zjazdy młodzieży akademickiej, występujące pod sztandarem katolickim, w których biorą udział wybitne osoby ze społeczeństwa, znane na polu pracy społeczno-katolickiej i narodowej. Zjazdy naukowe, jak koła historyków w grudniu roku ub., organizacyjne, jak sodalicii akademiczek w kwietniu roku obecnego, obierają sobie nasz Uniwersytet narówni z innymi polskimi wszechnicami. Młodzież odnosi najlepsze wrażenie ze zetknięcia się z naszym życiem i z naszymi stosunkami. Rektorat otrzymuje często listy od osób wybitnych, które dają wyraz swego uznania, darząc pochwałami i zachęcając do pracy i wytrwałości. Zdajemy sobie dokładnie sprawę, że nie należy się zrażać trudnościami początkowymi, które są nieodłączną częścią wszystkich na wielką miarę zakrojonych poczynąń. Należyta ocena wśród szerokich sfer społecznych roli, jaką ma do spełnienia Uniwersytet, jest najlepszą pobudką i zachętą do zwalczania przeszkód, które jeszcze się będą piętrzyć na drodze naszego rozwoju.

Sfery naukowe interesują się naszym życiem umysłowym. Przychylnie recenzje i notatki w czasopismach o pracach wydanych przez profesorów naszego Uniwersytetu, świadczą chlubnie o zdobytych w tym kierunku zasługach. W życiu naukowym w kraju, jak i zagranicą, w miarę możliwości braliśmy udział. Prof. Białkowski wyjeżdżał dwukrotnie do Rosji na dłuższy okres czasu, gdzie pracował w Komisji Rewindykacyjnej. Prof. Krzyżanowski brał udział w zjeździe

geografów w Jugosławii w czerwcu, a obecnie bawi w celach naukowych we Włoszech. W zjeździe naukowym w Krakowie z okazji rocznicy Kochanowskiego, brali udział prof. Kukulski i Życzynski. Profesor o. Gommar Michiels został odznaczony wysokim orderem Leopolda przez rząd belgijski. Prof. Krzyżanowskiego odznaczył rząd jugosłowiański orderem św. Sawy. Miło mi z tego powodu złożyć serdeczne gratulacje obydwom odznaczonym.

Przechodząc do sprawozdania z poszczególnych Wydziałów, wypada mi zaznaczyć, że liczba studentów na Wydziałach świeckich znacznie się powiększyła w roku ubiegłym.

Wydział Teologiczny liczył w roku ubiegłym akademickim tylko 10 słuchaczy. Liczba uległa zmniejszeniu skutkiem reorganizacji Wydziału, o czym wspominałem w sprawozdaniu zeszłorocznym, i ze względu na braki co do pomieszczenia. Wydział Teologiczny udzielił stopni naukowych, a mianowicie stopień licencjata teologii uzyskało czterech słuchaczy, doktorat został udzielony jeden.

Na Wydziale Prawa Kanonicznego było 25 słuchaczy. Udzielono na tym Wydziale 6 słuchaczom stopnia licencjata, a 4 doktoratu.

Na wydziale Prawa i nauk społeczno-ekonomicznych nowych zapisów było w r. akad. 1929/30 — 165 (na sekcji prawniczej — 126, na sekcji ekonomicznej 40) zwyczajnych. Słuchaczy nadzwyczajnych nie przyjmowano. Ogólna liczba studentów na tym Wydziale wynosiła 418, w tem nadzw. z roczników dawniejszych 9, a 409 zwyczajnych. Kobiet było 74, mężczyzn 344. Sekcja prawnicza obejmowała 337 studjujących, sekcja ekonomiczna 81. W stosunku do poprzedniego roku liczba studentów wzrosła o 129 osób.

W roku ubiegłym kalendarzowym w terminie czerwcowym przystąpiło do egzaminu 118 osób, w pierwszym terminie jesiennym, czyli już w roku akademickim poprzednim na sekcji prawniczej 133 osoby, na sekcji ekonomicznej 27, razem 160; w drugim terminie jesiennym zdawało na sekcji prawniczej 50, na sekcji ekonomicznej—8, razem 58; 38 osób otrzymało dyplomy w powyższym terminie. W ostatnim terminie egzaminacyjnym to jest w czerwcu na sekcji prawniczej przystąpiło do egzaminu na wszystkich kursach 121 osoba, w tem z kursu czwartego 25 osób, z których dyplomy otrzymało 17. Na sekcji ekonomicznej w tym samym terminie zdawało 27 osób, dyplomy uzyskało 9.

Wydział Humanistyczny w roku ubiegłym akademickim liczył 118 studentów zwyczajnych i 13 nadzwyczajnych. W terminie wiosennym 1929 r. uzyskało dyplomy 10 osób: 1 z filozofii polskiej 3 z filologii klasycznej i 6 z historii. W terminie zimowym t. j. 30 listopada tegoż roku dyplomy nadano 7 osobom: 2 z filologii polskiej, 5 z historii. W terminie wiosennym t. j. w czerwcu roku bieżącego do pełnego ostatecznego egzaminu przystąpiły tylko 3 osoby i wszystkie uzyskały dyplomy. Wszystkich studentów w r. akademickim ubiegłym liczył Uniwersytet 584. jest to znaczny przyrost w stosunku do lat ubiegłych. Na rok bieżący jeszcze nie jest całkowicie zamknięta lista, napływ nowych kandydatów jednakże będzie większy, aniżeli w roku ubiegłym. Należy podkreślić, jako objaw pocieszający, że w tym roku zgłosili się poraz pierwszy na nasz Uniwersytet studenci z zagranicy, a mianowicie: dwóch Słowaków z Bratysławy i jeden Łotysz z Rygi.

Co się tyczy uprawnień, jakkolwiek osiągnęliśmy znaczne sukcesy, kwestja atoli nie jest zakończoną. Licząc się jednak z obecnymi warunkami naszego

życia państwowo-prawnego i ze stosunkami, jakie istnieją pomiędzy rządem a sejmem, uważaliśmy za niewskazane podejmować starań o zupełną samodzielność Uniwersytetu, gdy chodzi o życie organizacyjne—naukowe. Sprawa nie dojrzała do tego stopnia, aby mogła być w tej chwili pomyślnie załatwiona. Bądź co bądź wysiłki nasze w tym kierunku nie mogą ustać. Praca nasza z biegiem czasu zdobywa należną powagę i uznanie. Czynniki miarodajne oceniają nasze wysiłki i wierzą w rozwój Uniwersytetu. Przy sprzyjających okolicznościach ponowimy starania, aby rzecz doprowadzić do pożądanego skutku.

W zakresie uprawnień pozostawały jeszcze do załatwienia niektóre sprawy na Wydziale Humanistycznym. Na kilkakrotne przedłożenie ze strony Uniwersytetu p. Minister W. R. i O. P. pod datą 30 sierpnia r. 1930 N. II-18929/30 wydał rozporządzenie, mocą którego została zatwierdzona komisja egzaminacyjna w składzie wszystkich profesorów podanych w piśmie przez Uniwersytet. Ministerstwo nie podało terminu wygaśnięcia pełnomocnictw dla egzaminatorów, czyli Komisja została zatwierdzona na stałe.

Obecnie Uniwersytet prowadzi bardzo usilne starania w kierunku uzyskania tytułu własności terytorjum, na którym się znajduje. W tej chwili nie można przewidzieć, jakie będą wyniki starań, nadmienić wszakże wypada, że nie zaniedbano niczego, co by w tej mierze nie dopomagało do pomyślnego załatwienia sprawy. Rozstrzygnięcie tytułu własności stanowi wielką wagę dla Uniwersytetu. Z poprzednich moich sprawozdań, które miałem zaszczyt wygłosić na inauguracji roku akademickiego, zarówno jak i ze sprawozdania niniejszego widać, że Uniwersytet, gdy chodzi o uregulowanie spraw natury prawnej i organizacji nauko-

wej musiał wszystko w ostatnich latach rozpoczynać od początku. Wielu rzeczy pod tym względem dokonano już pomyślnie, pozostaje jeszcze wiele innych, których zakończenia oczekujemy z wielkiem upragnieniem. Odpowiednie materiały i petycje spoczywają w rękach czynników miarodajnych. Od ich przychylności i zaopatrywań będzie zależał wynik spraw czekających na załatwienie.

Co się tyczy zmian osobowych w obecnym roku akademickim są następujące. Dziekanem na Wydziale Teologicznym został Ks. dr. P. Kremer ponownie, na Wydziale Prawa Kanonicznego O. Dr. Jan Roth ponownie, na Wydziale Prawa i nauk społeczno-ekonomicznych ks. dr. Jan Wiślicki ponownie, na Wydziale Nauk Humanistycznych prof. dr. Leon Białkowski. Opuścili Wydział Humanistyczny dr. L. Grajewski, wykładający historję sztuki i p. R. Woźniakowski — germanistykę. Opuścił również stanowisko X. dr. Władysław Kornilowicz, dyrektor Konwiktu księży studentów. Ks. Kornilowicz od ośmiu lat kierował konwiktem i miał zlecone wykłady liturgiki na Wydziale Teologicznym. Wszystkim ustępującym składam z tego miejsca za ich sumienną pracę wyrazy uznania i serdeczne podziękowanie. Dyrektorem konwiktu na miejsce ks. Kornilowicza został ks. dr. P. Kałwa, profesor prawa kanonicznego. Składam gorące życzenia ks. profesorowi Kałwie, aby jego praca na nowem dodatkowem stanowisku przyniosła mu zadowolenie i pożytek dla Uniwersytetu, oraz dla księży studentów, którym będzie przewodniczył.

W dziedzinie ekonomiczno-gospodarczej naszej Wszechnicy nastąpiły również zmiany. Stanowisko intendenta Uniwersytetu zajmował od trzech lat ks. Józef Dunaj. W ciągu trzech lat włożył wiele pracy, aby

uporządkować mnóstwo spraw w tej dziedzinie zaniedbanych. W roku obecnym opuścił swoje zajęcia, powracając do własnej diecezji. Za jego prace włożone w dziale gospodarczym, wypada mi złożyć serdeczne podziękowanie. Obowiązki związane z tem stanowiskiem zgodził się objąć ks. kanonik A. Songajłło, długoletni prefekt i zasłużony pracownik i organizator na niwie pedagogicznej, przez co zaskarbił sobie głęboką wdzięczność tak w sferach szkolnych, jak i rodzicielskich. Do stanowiska i obowiązków związanych z intendenturą naszego Uniwersytetu przywiązuję wielką wagę, ze względu na to, że czeka nas bezustanna praca w rozbudowie gmachu. W tym zakresie potrzebne jest nie tylko doświadczenie, ale i poświęcenie. Warunki nie pozwalają nam na swobodne wykonywanie planów budowlanych, a pomimo tego budować jednak trzeba, jako że pomieszczenia dotychczasowe były zgoła niewystarczające. Zrobiono pod tym względem, jak na naszą możność, wiele, ale pozostaje jeszcze długa droga, aby osiągnąć cel zamierzony. Przejęcie choćby częściowo trosk w tej dziedzinie, będzie wielką ulgą dla rektora, który był zbyt obciążony kłopotami natury finansowej w zakresie inwestycji. Mam nadzieję, że pracą swoją i poświęceniem wniesie ks. kanonik Songajłło wiele pomocy, która zostanie należycie oceniona tak przez Uniwersytet jak i sfery społeczne przychylnie usposobione i oddane tej instytucji.

W roku ubiegłym akademickim Uniwersytet otrzymał kilka darów szczególnie w postaci książek, które stale wzbogacają nasz księgozbiór. Miło mi jest wymienić na tem miejscu nazwiska ofiarodawców, aby im złożyć wyrazy serdecznej podzięk. P. Zielniewska z Krakowa nadesłała kilkadziesiąt tomów

oraz pięć reprodukcji obrazów mistrzów polskich. P. Prof. R. Longchamps 60 tomów z dziedziny prawa. Książki te zostały włączone do seminarjum prawnego. Po ś. p. Leskim rodzina T. Białeckich z Ząbina na Kujawach cały księgozbiór wynoszący przeszło 300 tomów, przeważnie z zakresu filologii klasycznej. Ks. Roman Radliński, dziekan z Białej k. Rawy Mazowieckiej książki po ś. p. ks. Józefie Samborskim w ilości przeszło 200 tomów. P. Marja Jędrzejowiczówna z Dylągówki w Małopolsce z ziemi Rzeszowskiej cały księgozbiór przeważnie z dziedziny filozofii i historii po ś. p. dr. Tadeuszu Pilińskim¹, wynoszący zgórą 1000 tomów. Ks. prof. A. Szymański ofiarował całą swoją bibliotekę, wzbogacając w ten sposób seminarjum polityki społecznej. Seminarjum to uzyskało własny lokal składający się z dwóch salek na drugiem piętrze w pawilonie zachodnim i będzie najlepiej zaopatrzone w materiał naukowy nie tylko w stosunku do innych naszych seminarjów, ale pod wielu względami przewyższy podobne seminarja na uniwersytetach polskich. Hr. Łacka z Poznańskiego ofiarowała

¹ Tadeusz Piliński, syn Stanisława właściciela Tarnowca pod Jasłem i Ludwiki z Preków, urodził się 1837 r. Do szkoły średniej uczęszczał w Krakowie i był podówczas ścisłym kolegą Jana Matejki, Józefa Szujskiego i Stanisława Tarnowskiego, z tym ostatnim przyjaźń utrzymała się do końca życia jego.

Na Uniwersytet chodził w Bonn, Getyndze i Heidelbergu na wydział filozoficzny, specjalność historia.

W Heidelbergu otrzymał stopień doktorski dn. 8.VIII. 1860 r. na podstawie rozprawy „Das polnische Interregnum von 1572—1573 und die Königswahl Heinrichs von Valois”. W 1863 r. pracował dla sprawy polskiej w Paryżu w Hotel Lambert.

Zanlemógłszy na płuca musiał dla kuracji bawić we Włoszech i tamże jeszcze pracował naukowo w bibliotece św. Marka w Wenecji. Zmarł w San Remo w 1869 r.

roczniki Przeglądu Polskiego. P. szambelan St. Wessel z Żyrzyna zbiór z kilku lat czasopisma *Revue des deux Mondes*. Otrzymaliśmy również po kilku latach usilnych starań bibliotekę po doktorze Zaleskim, zakupioną przez Uniwersytet w Piotrogradzie. Książki zapakowane w 13 skrzyniach już nadeszły do Warszawy i w najbliższych dniach będą sprowadzone z Ekspozytury Delegacji do Lublina. Biblioteka liczy przypuszczalnie około 3 tysiące tomów. P. profesor Ludwik Górski ofiarował trzy podwójne piękne szafy biblioteczne dla seminarjum ekonomicznego. Szafy zostały umieszczone w sali Rodziny Górskich, gdzie się mieści wspomniane seminarjum. Księżna Konstancja Sanguszkowa z Gumnisk ofiarowała piękny portret ks. Romana Sanguszki, tak zw. Sybiraka. Portret został zawieszony w sali fundacyjnej książąt Sanguszków. Nadto nadeszła wysokiej wartości rzeźbę w bronzie dłuta Ańtoniego Madeyskiego przedstawiającą św. Eustachego.

Lat ubiegłych z okazji uroczystości otwarcia roku akademickiego miałem zaszczyt dzielić się przed dostojnem zebraniem naszych przyjaciół i gości radością nowiną otwarcia nowych sal fundacyjnych. Obfite pod tym względem dary miały miejsce w roku ubiegłym. Nad 17 naszymi salami widnieją już tablice marmurowe, utrzymane wszystkie w jednym stylu i rozmiarach, a noszące wyryte złotem literami nazwy wybitnych w społeczeństwie rodzin, zasłużonych osób i wielkich naszych postaci historycznych, jak kardynała Hozjusza, ks. Konarskiego, Słowackiego, Mickiewicza i Sienkiewicza. Cieszymy się z tych sal fundacyjnych, bo stanowią one niejako żywą pamiątkę, ale jednocześnie tworzą historję rozbudowy Uniwersytetu i wiążą młodzież z bogatą i chlubną naszą przeszłością.

W dniu dzisiejszym otwieramy tylko jedną nową salę fundacyjną, ale będzie ona dla nas szczególnie drogą, nosi bowiem imię pierwszego Kanclerza Uniwersytetu J. E. X. Biskupa Marjana Fulmana. W roku 1928 J. E. Ksiądz Biskup M. Fulman obchodził dziesięciolecie swoich rządów diecezją lubelską. Wyrażając się ściślej Dostojny Jubilat nie urządzał żadnego obchodu, bo sobie tego nie życzył. Obchód urządziło samorzutnie społeczeństwo katolickie, reprezentujące wszystkie sfery, dając w ten sposób wyraz przywiązania i dowód oceny pracy swego arcybiskupa. W samą rocznicę dziesięciolecia wręczyło mu skromny upominek w postaci adresu z podpisami, a następnie zebrało składki, których wynikiem jest otwarcie sali fundacyjnej. Sala mieści się na drugim piętrze w pawilonie zachodnim. Przy innej okazji będę miał sposobność złożenia wyrazów głębokiej wdzięczności tym wszystkim, którzy stanęli na czele Komitetu uczczenia zasług arcybiskupa i nie skąpili ofiar, by ten piękny cel doprowadzić do skutku.

Gdy chodzi o rozbudowę Uniwersytetu, rok ubiegły zaznaczył się bardzo dodatnio. Posiadamy wiele potrzeb i nie wiadomo, które naprzód należałoby zaspokoić. Wśród tych potrzeb na pierwszy plan wysuwa się konieczność budowy konwiku, w którym znaleźliby pomieszczenie księży studenci. Konwikt do tego czasu znajduje się w domu fundacyjnym s. p. Michelisa, użyczonym łaskawie przez Towarzystwo opieki nad Nauczycielkami, na czele którego stoi wdowa po ś. p. Fundatorze, p. Wiktorja Michelisowa. Dzierżawa tego domu znajdującego się przy ul. Archidjakońskiej, wzięta na okres dziesięciolecia, skończyła się w roku 1929. Liczyliśmy się z tym terminem i pragnęliśmy lojalnie się wywiązać z powziętego na siebie obowiązku.

Wszelkie jednak nasze rachuby spełzły na niczem. Brak funduszków nie pozwalał na budowę nowego gmachu. Tem więcej było to trudne, że sprawa placu obok gmachu głównego po stronie zachodniej, gdzie zamierzaliśmy budować konwikt, nie była definitywnie przez władze rządowe rozstrzygnięta. Robiliśmy przyrzeczenia Towarzystwu Opieki nad nauczycielkami, że w terminie prawnym oddamy mu wynajęty dom, licząc na to, że się uda nam oswobodzić własny dom, przy ul. Niecałej. Nadzieje te również spełzły na niczem, wobec obowiązującej do dnia dzisiejszego ustawy o ochronie lokatorów. Przyrzeczenia dane nam przez Zarząd Szkoły Ogrodniczej, której udzielono lokali w gmachu Uniwersytetu na czas ściśle określony, nie zostały dotrzymane. Posiadając własny budynek, nie mogliśmy i nie możemy nim rozporządzać. Staaliśmy wobec niemożliwości wypełnienia naszych gorących życzeń. Ten stan rzeczy zgotował nam wiele przykrości. Wszczęto przeciwko Uniwersytetowi proces sądowy.

W grudniu 1929 r. władze wojskowe oddały do rozporządzenia Uniwersytetowi plac, o którym była mowa wyżej. Dzięki temu było można myśleć o budowie. Przy bardzo małych środkach, wbrew prawie nadziei, że coś zrobić można, dnia 1 maja obecnego roku przystąpiliśmy do robót ziemnych dla budowy nowego gmachu według planów sporządzonych przez p. inżyniera architekta Bohdana Kelles - Krauzego. Dnia 10 sierpnia nowy budynek został już pokryty dachem. Jest to okazały dom dwupiętrowy, w jednym skrzydle ma nastawę trzypiętrową, obejmujący 40 pokoi mieszkalnych, nadto kuchnię, piwnicę i trzy sale. Zrobiono wszystko na co tylko pierwszy sezon budowlany pozwolił. Stały mury nakryte dachem;

wykończono sufity, założono schody, dano betonowy podkład pod posadzki na korytarzach i t. d. Dalszych robót zmierzających do wykończenia mieszkań przed zimą, ze względu na świeżość murów, nie było można ukutecznić. Z wczesną wiosną zostaną wznowione dalsze roboty, aby w czerwcu już można przenieść konwikt z ulicy Archidjakońskiej do własnego lokalu. Doprowadzenie do końca tego dzieła stanie się wielką ulgą dla Uniwersytetu. Jakkolwiek w związku z budową istnieją znaczne zobowiązania materialne, mam wszakże nadzieję, że praca posunięta tak daleko nie zostanie przerwana, ale wznowiona w przyspieszonym tempie, na wzór robót tegorocznych; już przed latem roku przyszłego, cały dom będzie oddany do użytku.

J. E. Kanclerz Uniwersytetu z okazji nominacji ks. prof. Kałwy na dyrektora konwiktu księży studentów, w liście do Rektoratu z dnia 19 września pomiędzy innemi pisze: „Ku większej chwale Bożej, ku zbudowaniu młodzieży duchownej i ku chlubie zakładu wychowawczego uniwersyteckiego niniejszym oddajemy Konwikt księży studentów w Lubliuie pod patronat byłego profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, świętego Jana Kantego. Odtąd jego nazwa ustala się jako Konwikt im. św. Jana Kantego w Lublinie,“ Tę nazwę będzie miał nowy dom konwiktu zbudowany przy projektowanej Alei Zgody od strony zachodniej Uniwersytetu.

Zabiegi około tworzenia pomocy materialnej i duchowej dla młodzieży akademickiej zużywają wiele czasu i siły. W dobie obecnej i w naszym środowisku taka pomoc okazuje się daleko bardziej konieczną, aniżeli w innych środowiskach uniwersyteckich. We wszystkich miastach uniwersyteckich w ostatnim dziesięcioleciu wolnej Polski, społeczeństwo przy wydatnej

pomocy ze skarbu Państwa, zdobyło się na znaczne rozszerzenie mieszkań dla studentów i studentek. Można to powiedzieć szczególnie o Warszawie. W Lublinie, niestety, nic nie zrobiono. Zamiary oczywiście istnieją bardzo szlachetne i daleko sięgające, ale o brak funduszy rozbijają się najpiękniejsze plany. Taka pomoc materialna i z tego powodu jest bardziej konieczną w naszym środowisku, aniżeli w innych, że u nas musimy to przyznać, odsetek młodzieży niezależnej materialnie, w porównaniu z Warszawą, Krakowem, czy innemi miastami uniwersyteckimi, jest daleko mniejszy. Dzięki wspaniałej ofercie naszego członka fundatora p. Szambelana Stanisława Wessła. Uniwersytet posiada własny dom przy ulicy Niecałej, w którym kilkadziesiąt osób z młodzieży męskiej akademickiej znajduje pomieszczenie. Jest to bardzo mało, zwłaszcza gdy się weźmie pod uwagę stale zwiększający się napływ młodzieży, ale bądź co bądź jakiś zaczątek domu akademickiego istnieje.

Dla akademikzek natomiast nie posiadamy zgoła żadnej własności nieruchomości. Bursa, znajdująca się w domu przy ul. Rynek, mieści się w lokalu wynajętym i bardzo szczupłym, gdzie zaledwie jedenaście osób posiada zapewniony dach nad głową. Nadto wspomniana bursa znajdowała się w stanie dość opłakanym z powodu ubóstwa co do sprzętów i zaległości czynszowych za lokal. Pragnąc przyjąć z pomocą studentkom mieszkającym w bursie, a jednocześnie szukając możliwości zbierania i zebrania funduszy, któreby pozwoliły rozpocząć budowę domu akademikzek, przy pomocy kilku ofiarnych w pracy osób, zostało powołane do życia Towarzystwo pomocy dla studentek Kat. Uniwersytetu Lubelskiego pod nazwą „Hedvigianum”. Towarzystwo zostało

zalegalizowane w maju r. b., posiada swój statut, opracowało regulamin dla domu akademik i na wielu posiedzeniach powzięło pewne wytyczne co do dalszej działalności. Do tego czasu spłaciło długi ciężące na bursie, odnowiło gruntownie lokal, zaprowadzając światło elektryczne i tym podobne udogodnienia. Na czele Hedvigianum stanęła p. Mecenasowa Jadwiga Głuchowska i jej przedewszystkiem zawdzięczamy to, co do tego czasu zdołano w Hedvigianum zrobić. Niech mi wolno będzie na tem miejscu złożyć p. Głuchowskiej wyrazy głębokiego uznania i serdecznej podzięk. Wszystkich pragnących współdziałać z Hedvigianum bardzo proszę o zapisywanie się na członków u skarbniczki p. profesorowej A. Kossowskiej.

Z kolei muszę przejść do inwestycji w gmachu głównym uniwersyteckim, którym poświęcałem znaczną część przemówienia w tych samych, jak dzisiaj, okolicznościach.

Ze względu na budowę konwiktu nie zrobiono tego, co leżało w planie. W każdym razie część projektowanych robót wykonano. Otworzyliśmy korytarz górny, to jest trzecie piętro przez cały ciąg trzech pawilonów, wschodniego, południowego i zachodniego. W części korytarza zachodniego przyłączonego do gmachu nie położono jeszcze posadzki, posiada on wraz ze salami zwykłe podłogi. Rzeczą tę wykona się w terminie późniejszym. Przez otwarcie tego korytarza zaradziliśmy wielkim potrzebom, a mianowicie brakowi sal. W roku ubiegłym niejednokrotnie brakło nam sal wykładowych, obecnie tego odczuwać nie będziemy. Dzięki tej adoptacji zyskaliśmy dwie duże sale wykładowe, w których może zasiąść po sto osób, dwie sale średnie w tych rozmiarach, jak istniejące do tego czasu i jedną małą. Zaspokoiliśmy przeto

potrzeby najpilniejsze już na dłuższy okres czasu. Pomijam pomniejsze inwestycje w pawilonach już zajmowanych, które zresztą rok rocznie muszą być dokonywane. Gdyby nie budowa konwiktu, niewątpliwie cały pawilon zachodni byłby wykończony i na obecny rok akademicki oddany do użytku. Prace te zostały odłożone na jeden rok. W roku przyszłym wspomniany pawilon musi być wykończony.

Prace inwestycyjne szłyby w daleko szybszym tempie, gdybyśmy nie odczuwali wielkich braków pod względem materialnym. Społeczeństwo znajduje się w ciężkich warunkach, gdy chodzi o stronę materialną, dlatego też nasze odezwy pozostają prawie bez echa. Poczynając od roku ubiegłego zorganizowano bardziej celową propagandę. Najd. Episkopat Polski ustanowił jeden dzień uniwersytecki w roku, a mianowicie pierwszą niedzielę po 20 października. Rozesłaliśmy na ten dzień w roku zeszłym do wszystkich księży proboszczów i rektorów kościołów w całej Polsce odezwy, broszury, szkice kazań, lecz wynik był bardzo nikły. To samo powtórzyliśmy i w tym roku. Poczynając od roku przyszłego, jako stały dzień uniwersytecki, wolą Najd. Episkopatu, zostało naznaczone drugie święto Zielonych Świątek. Nie zaniebamy niczego co jest w mocy naszej, aby na ten dzień uświadomić opinię o celach i zadaniach jedynej Wszechnicy Katolickiej w Polsce. Gdybyśmy w tym dniu zdołali zebrać choć 10% tej sumy, jaką składają katolickie Włochy na swój uniwersytet w Medjolanie, mielibyśmy zapewniony byt i ustałaby ta ciągła i denerwująca troska o zaspokojenie najniezbędniejszych potrzeb.

Zbliżamy się już ku wyczerpaniu przedmiotu w dzisiejszem sprawozdaniu. W końcu nie mogę nie

wspomnieć o naszych zamierzeniach i planach, gdy chodzi o dalszą rozbudowę. Nie wiadomo co naprzód wymienić. Nasza biblioteka nie posiada odpowiedniego pomieszczenia. Fronton gmachu głównego aż doprasza się przebudowy. Kościół uniwersytecki, dawna renesansowa świątynia dominikańska, pozostaje niemal w ruinie.

Bardzo często słyszę głosy i oddziaływanie ze strony wielu osób sympatycznie i życzliwie usposobionych dla Uniwersytetu, budujecie front, dzisiejszy budynek frontowy obniża nazewnątrz powagę instytucji. Nowy front podniesie jej znaczenie, wywrze sympatyczne wrażenie na widzów, zwróci uwagę, że się wznosi rzeczy monumentalne. Dzisiaj chcąc się przekonać, co zrobiono w Uniwersytecie, należy wejść na jego dziedziniec. Zzewnątrz, z ulicy nic nie widać, nic nie mówi o życiu i rozwoju.

Kto w Lublinie nie spotykał się z temi zdaniem i głosami? Nie można zaprzeczyć, że mają one zupełną słusność. Ale niestety, w obecnych warunkach jeszcze nas nie stać na tę piękną szatę, którą należałoby przyozdobić naszą Wszechnicę. Są rzeczy konieczniejsze, domaga ich się życie praktyczne. Na pierwszym planie leży budowa kaplicy uniwersyteckiej, następnie biblioteki, a w końcu dopiero pawilon frontowy.

Od strony południowej Uniwersytetu przeprowadzona jest przez miasto nowa wielka arterja komunikacyjna — piękna Aleja Zgody. Kościół uniwersytecki do niej przytyka. Należy pamiętać i o tej stronie gmachu. Kościół należy podźwignąć z ruin, zorganizować stałe duszpasterstwo akademickie. Jest to taka konieczność, nad którą nie można przejść do porządku dziennego.

Jest to krępującem dla mnie powtarzać to samo i w tym roku, na co lat poprzednich kładło się szczególny nacisk. Budowa kościoła pod wezwaniem Najśw. Serca Jezusa była każdego roku zapowiadana, a tymczasem nie można było przystąpić do wykonania zamierzonego planu. W roku jednak przyszłym, to znaczy z wiosną tego roku akademickiego pragniemy nasze gorące zamierzenia wprowadzić w czyn. I o ile jakieś nieprzewidziane wypadki nie pokrzyżują planów, przystąpimy do budowy. Zwracam się z gorącą prośbą do społeczeństwa katolickiego o poparcie tych naszych zamierzeń.

Obok Uniwersytetu powstają nowe gmachy i tworzą się nowe ulice. To nas tem więcej powinno pobudzać do pracy i wysiłków, aby stanąć w równej linii z temi Instytucjami, które przenoszą swoje siedziby do tej dzielnicy miasta. Pragnęliśmy stworzyć tutaj ośrodek uniwersytecki. Baczymy nie tylko na budowę, ale i na ulice. Wystąpiłem do Zarządu m. Lublina, aby nowa ulica, prowadząca, od Alei Racławickich do gmachu Urzędu Ziemskiego, obok Uniwersytetu, miała nadaną nazwę ulicy Uniwersyteckiej. Nie wątpię, że Prześw. Magistrat miasta Lublina spełni naszą prośbę.

W końcu wypada mi złożyć serdeczne podziękowanie gronu wychowawców Uniwersytetu Lubelskiego, którzy nie zapomnieli o śmiertelnych prochach pierwszego rektora, ś. p. ks. Idziego Radziszewskiego i jego grób ozdobili piękną i trwałą pamiątką.

Usilną naszą pracą dajemy wszyscy rękojmię całemu społeczeństwu, że pragniemy rozwoju dla tej ważnej i wielkiej placówki oświatowej, jaką jest nasz Uniwersytet. Spodziewamy i domagamy się poparcia

od szerokich sfer społecznych, bo pracę naszą składamy ku pożytkowi nauki, a tem samem i Ojczyzny.

Waszej Ekscelencji składam serdeczne podziękowanie, że raczył w dzisiejszej mszy św. zanosić błagalne modły do Boga, aby nam w pracy błogosławił. Dostojnym przedstawicielom Władz, Czcigodnym gościom i przyjaciółom Uniwersytetu, oraz Młodzieży akademickiej za uświetnienie tej uroczystości składam wyrazy głębokiej wdzięczności i ogłaszam rok akademicki 1930/31 za otwarty.

Przemówienie
Ks. Rektora J. Kruszyńskiego
na Inauguracji roku akademickiego
dnia 4 października 1931 roku.

Czternasty rok w życiu naszego Uniwersytetu rozpoczęliśmy uroczystem nabożeństwem, za które składam serdeczne podziękowanie Waszej Ekscelencji. Przystępujemy do pracy po długiej przerwie wakacyjnej z zasobem nowych sił, aby spełnić zaszczytne zadanie służenia sprawie kształcącej się młodzieży, która w murach naszej Wszechnicy szuka światła do spełnienia swoich zawodów i obowiązków obywatelskich. Ale jednocześnie przystępujemy z tem przekonaniem, dobrą wiarą i żywą nadzieją, że oddając bezpośrednio usługi innym, dorzucamy ciągle cegiełki do budowy gmachu najpiękniejszego i najcenniejszego — gmachu nauki. Ta myśl musi przyświecać każdemu profesorowi uniwersytetu, bo gdyby było przeciwnie, nie znalazłby zadowolenia na polu wysiłków i bądź co bądź ofiarnej pracy. Ta myśl staje się pobudką i zarazem nieustanną zachętą do wytrwania na obranym posterunku, do usuwania następujących się przeszkód, do obierania drogi wiodącej ku szczytom.

Nie tu jest miejsce usprawiedliwienia się, czyśmy wiernie się trzymali tej drogi, czy możemy się pochwalić i wykazać postępami. Kto się zajmuje dzie-

dziną życia naukowego, łatwo znajdzie prace profesorów Uniwersytetu Lubelskiego i nawet może niejedno będzie zasługiwało na podziw, zwłaszcza, gdy się zwróci uwagę na warunki nie zawsze sprzyjające dla rozwoju pracy naukowej, na niemożność rozbudowania warsztatu tej pracy do tych rozmiarów, jak wymaga potrzeba. Pomijając artykuły i rozprawy w pismach naukowych, możnaby wyliczyć tutaj po kilka i więcej oddzielnych publikacji, które każdego roku wychodzą z pod pióra profesorów naszego Uniwersytetu i wzbogacają literaturę naukową.

Przechodząc do sprawozdania z naszej działalności i rozwoju Uniwersytetu za okres roku ubiegłego miło mi podzielić się choć kilku myślami.

Przedewszystkiem liczba studentów ulega dodatniej zmianie. Na Wydziałach kościelnych liczba księży studentów pozostaje mniej więcej bez zmiany. Obydwa Wydziały za ubiegłe lata liczyły zaledwie trzydziestu kilku słuchaczy.

Co się tyczy Wydziałów świeckich, poczynając od r. 1929/30 zarysowała się znaczna poprawa, co szczególnie należy podkreślić w roku ak. 1930/31. W r. 1929/30 Uniwersytet liczył wszystkich słuchaczy 584 i była to liczba rekordowa, tymczasem w r. 1930/31 liczyliśmy słuchaczy 720. Najślabiej przedstawie się Wydział Humanistyczny, który liczy tylko ok. 140 osób, pozostała liczba przypada na Wydział Prawa i nauk społ.-ekon. Zapisy na obecny rok ak. jeszcze nie są zupełnie zamknięte, dotychczasowe wyniki wskazują, że liczba nówozapisanych przewyższa zasztoroczną. Podkreślam, jako objaw znamieny dla naszych warunków, że gdy na państwowych Uniwersytetach napływ młodzieży nieco się zmniejsza, natomiast u nas wzrasta.

Jednocześnie wypada mi nadmienić, że postęp w naukach, w porównaniu z innymi szkołami akademickimi w Polsce, nie tylko, że stoi na wysokości zadania, ale w pewnej mierze przewyższa. Statystyka studentów kończących i uzyskujących stopnie naukowe przedstawia się bardzo dobrze. W roku ak. 1930/31 w drugim terminie to jest powakacyjnym Wydział Prawa Kanonicznego udzielił dwa doktoraty. W pierwszym terminie to jest w czerwcu r. bieżącego, Wydział Teologiczny udzielił cztery licencjaty, a Wydział Kanoniczny siedem. W drugim terminie, czyli obecnym jesiennym obydwie wydziały będą miały jeszcze kilka egzaminów na stopień licencjata i na stopień doktora.

Na Wydziale Nauk Humanistycznych w drugim terminie czyli w okresie powakacyjnym w listopadzie uzyskało dyplomy z ukończenia Uniwersytetu, równającym się stopniom magistra na Uniwersytetach państwowych, cztery osoby. W terminie drugim, to jest w czerwcu roku bieżącego 15 osób, czyli razem 19 osób; a mianowicie: cztery osoby z grupy historycznej, jedenaście z grupy filologii polskiej, dwie filologii francuskiej i jedna z grupy pedagogicznej. Z liczby tej było 13 kobiet i 6 mężczyzn. Na Wydziale prawa i nauk społeczno-ekonomicznych w terminie jesiennym zdawało egzaminy 234 osób. Z wynikiem dobrym złożyły 23 osoby, dostatecznym 108 osób, z poprawkami 67, a niedostatecznie 36. W terminie drugim, to jest w czerwcu przystąpiło do egzaminu 312 osób i złożyło egzamin z wynikiem dobrym, względnie z odznaczeniem 55 osób, z dostatecznym 56, z poprawkami 78, a niedostatecznie tylko 30. W obydwóch terminach stopień magistra otrzymało 48 osób, w tem stopień magistra prawa otrzymało 45 osób,

a magistra nauk ekonomicznych 3 osoby. W tej liczbie było 45 mężczyzn i 3 kobiety. W terminie drugim, to jest w październiku przystąpi na Wydziale Prawa do egzaminów 206 osób, w tem 12 ubiegających się o stopień magistra. Gdy się weźmie pod uwagę niewielką liczbę studentów, a zwłaszcza czwarty rok, który pod względem liczebnym nie przedstawia się zbyt pokaźnie, powyższa liczba dyplomów wskazuje na dobre wyniki.

W roku ubiegłym przy Uniwersytecie zostało otwarte „Studjum Administracyjne dla urzędników drugiej kategorii” zatwierdzone przez Ministerstwo W. R. i O. P. Organizacją Studjum zajął się wyłącznie Wydział Prawa jako inicjator i kierownik. W pierwszym roku istnienia zapisało się 130 osób, do egzaminu przystąpiło 80 osób. Studjum jest jednoroczne i ma na względzie pogłębienie wiadomości z dziedziny administracji. Kończący po złożeniu egzaminu uzyskują świadectwa, dające prerogatywy przy awansach. Miejscowe władze administracyjne odniosły się do zainicjowanego Studjum bardzo przychylnie.

W składzie osobowym w roku ubiegłym zaszły nie wielkie zmiany. Na Wydziale teologicznym i Prawa Kanonicznego personel profesorski pozostał ten sam, oddano tylko zlecone wykłady z Teologii Wschodniej ks. dr. Niechajowi, profesorowi seminarjum Duchownego w Lublinie i w roli asys. do teologii wschod. został powołany ks. K. Songajło. Na Wydziale Prawa i nauk społeczno-ekonom. na skutek ustąpienia prof. Jerzego Fiedorowicza i niemożności zdobycia na stałe sił profesorskich, Uniwersytet był zmuszony zaprosić na wykłady profesora Uniwersytetu Jana Kazimierza, p. Ludwika Dworzaka na prawo karne i starszego asystenta ze Lwowa, p. Mieczysława Honzatko, którzy przyjeżdżają okresami, aby wyłożyć poruczone im

przedmioty zgodnie z programem szkół akademickich w Państwie Polskiem. Nadto wychowaniec naszego uniwersytetu, p. dr. Czesław Martyniak, który chlubnie ukończył swoje studia we Francji, ogłaszając drukiem piękną pracę p. t. „Le Fondement Objectif du Droit d'après Saint Thomas d'Aquin”, został zaproszony w roli asystenta przy profesorze Stefce do prowadzenia ćwiczeń z teorii prawa i jednocześnie będzie wykladał socjologję. Na Wydziale Humanistycznym zgłosił wykłady w pierwszym tryestrze honorowy profesor naszego Uniwersytetu, naczelny dyrektor Archiwów Państwowych, p. Stanisław Ptaszycki. Dziekanem na Wydziale Teologicznym został prof. dr. Piotr Kremer ponownie, na Wydziale prawa Kanonicznego ks. prof. Gomar Michiels, na Wydziale Prawa i nauk społ.-ekon. ks. prof. A. Szymański, na Wydziale Nauk Humanistycznych p. prof. Leon Białkowski ponownie. W czerwcu została utworzona Komisja finansowa dla spraw budżetu, poza rektorem wchodzą z ramienia Senatu p. prof. W. Krzyżanowski i ks. prof. P. Kałwa.

W roku ub. Uniwersytet urządził kilka zebrań i obchodów ku uczczeniu różnych uroczystości. Dnia 26 paździer. odbyła się pierwsza akademja ku czci św. Jana Kantego, Patrona Konwiktu księży studentów. Dn. 30 list. odwiedził uniwersytet profesor uniwersytetu Jowa w Ameryce, p. Stefan Mierzwa i wygłosił odczyt o uniwersytetach amerykańskich. W tymże miesiącu odwiedził uniwersytet p. Witold Staniewicz minister Reform Rolnych. Dn. 22 lutego urządzono Akademję papieską z racji rocznicy wstąpienia na tron J. św. Piusa XI z referatem prof. H. Życzyńskiego. Dn. 7 marca odbyła się uroczysta Akademja ku czci św. Tomasza z Akwinu w obecności najprz. ks. biskupów. Referaty wygłosili ks. profesorowie Kremer

i Dąbrowski. Dn. 20 czerwca urządzono Akademję z okazji 500 setnej rocznicy patronki Francji, św. Joanny D'Arc z referatem p. prof. S. Strońskiego. Dn. 25 sierpnia odwiedzili Uniwersytet Ich Em. obydwa kardynałowie polscy wraz z biskupem Przędzieckim. Jednocześnie odbyła się sesja Rady Biskupiej dla spraw Uniwersytetu Lubelskiego. Od dn. 23 do 30 sierpn. urządzony był 10-ty Tydzień Społeczny Młodzieży akademickiej „Odrodzenie“. Dn. 27 września odbyło się w Lublinie odsłonięcie pomnika księcia naszych poetów i najpiękniejszej postaci z doby renesansu, Jana Kochanowskiego. Że Lublin otrzymał ten pomnik, jest zasługą naszego profesora dr. Zygmunta Kukulskiego, który, dając inicjatywę i stojąc na czele Komitetu budowy, przyczynił się do zebrania potrzebnych funduszków.

Uniwersytet, nie mogąc brać osobiście udziału w różnych uroczystościach zagranicznych, przesłał adresy, a mianowicie: dn. 30 październ. adres z powodu otwarcia Roerich Muzeum w New Yorku. Dn. 4 marca adres z okazji 400 lecia College de France. Również w marcu drugi adres na Drugi Wszechświatowy Kongres Nauk Technicznych w Londynie. Dn. 12 maja adres do Komitetu Urządzającego uroczystości jubileuszowe św. Joanny D'Arc w Rouen.

W sprawie uprawnień rok ubiegły nie przyniósł większych zmian. W okresie od ostatniego sprawozdania były czynione zabiegi w celu uzyskania dalszych uprawnień dla Uniwersytetu. Narazie musimy poprzestać na uprawnieniach, z jakich korzystamy do chwili obecnej. Charakter tych uprawnień był szeroko omówiony w sprawozdaniach poprzednich. Ze strony Uniwersytetu istnieje konieczność wzmacniania organizacji naukowej, aby móc uzyskać pełną niezależność.

W dobie obecnej atoli, gdy chodzi o stosunki z władzami, na pierwszy plan wysuwa się sprawa uzyskania tytułu własności całego terytorjum wraz z budynkami, oddanymi na użytkowanie Uniwersytetowi. Od dwóch lat czynię bezustanne zabiegi, aby sprawę własności posunąć naprzód; kilkakrotnie w ciągu tego czasu składałem odpowiednie memorjały i uzasadnienia w Ministerstwie W. R. i O. P., zarówno jak i u wielu innych osób zajmujących wysokie stanowiska w życiu państwowem. Często odbierałem zapewnienia, że sprawa będzie potraktowana przychylnie, niestety, do chwili obecnej niema żadnych pozytywnych wyników. Kwestja uzyskania tytułu własności jest niezmiernie ważna dla rozwoju Uniwersytetu.

Przechodząc dalej do stosunku naszej Uczelni ze społeczeństwem, muszę podkreślić z przyjemnością, że ten stosunek się zacieśnia, że szerokie sfery naszego społeczeństwa z każdym rokiem więcej zajmują się Uniwersytetem, dokładniej starają się zapoznać z jego celem i zadaniem i nie przestają darzyć swoją sympatją. Wyrazem tej oceny są dość liczne dary składane przeważnie w książkach dla wzbogacenia zbiorów bibliotecznych. Z roku ubiegłego wypada mi wymienić następujące dary: Herman Hofman, profesor uniwersytetu w Wrocławiu z kilkudziesięciu lat roczniki Hochland, Christlichekunst i Meerskunde, w ilości przeszło 100 tomów. P. Dr. Dobrucka kilkanaście tomów po mężu swoim doktorze Dobruckim. Honorowy Profesor Dr. Stanisław Ptaszycki ofiarował przeszło 400 tomów cennych dzieł do historii i historii literatury polskiej. Dr. Stanisław Lesiewicz z Lublina książki treści teologicznej 196 tomów. Dr. Stanisław Bryła zbiór monet miedzianych przeszło 100 sztuk. P. Szambelan St. Wessel około 200 tomów przeważnie cza-

sopism francuskich. P. Hr. Aniela Potulicka z Potulic 6 artystycznych figur z alabastru i 4 wazony. Ks. L. Sobolewski 11 tomów z dziedziny prawa rosyjskiego. Wszystkim Szan. Ofiarodawcom składam z tego miejsca najserdeczniejsze podziękowanie.

Wypada mi również podzielić się radosną wiadomością, że jeden z prywatnych zbieraczy przedmiotów muzealnych wyraził chęć ofiarowania bogatego zbioru do przyszłego muzeum uniwersyteckiego, które będzie urządzone w pawilonie zachodnim, o ile tylko warunki pozwolą na przeprowadzenie koniecznych inwestycji.

Do biblioteki również stale przybywają dary w postaci wydawnictw prawa międzynarodowego dokonywanych przez Międzynarodowy Instytut Carnegie'go. Dzięki powiększeniu się zbiorów bibliotecznych, Uniwersytet sprawił półki do jednej z sal w bibliotece głównej i urządził dwa nowe seminarja w pawilonie zachodnim, jedno dla Teologii wschodniej pod kierownictwem ks. prof. Kremiera, a drugie dla nauk ekonomiczno-społecznych pod kierownictwem ks. prof. Szymańskiego, w którym mieści się biblioteka przezeń ofiarowana. Obydwa lokale mieszczą się na drugim piętrze pawilonu zachodniego i są już zaopatrzone w odpowiednią ilość pięknych szaf dębowych.

Jako objaw większego zajęcia się społeczeństwa Uniwersytetem Lubelskim jest utworzenie pierwszej Fundacji naukowej im. Henryka Dembińskiego. Na kapitał żelazny Fundacji składają się listy Tow. Kred. Ziemskiego wartości ok. 6 tysięcy złotych zdeponowane w Tow. Kred. Ziemiem w Warszawie. Odsetki od tej sumy, którą Rada Fundacji będzie się starała powiększać, idą na pomoce naukowe dla wychowalców Uniwersytetu, o ile obierają drogę naukową.

Dn. 9 grudnia 1930 r. Ministerstwo zatwierdziło Fundację oraz statut Rady Kuratorjalnej. Dn. 5 marca odbyło się pierwsze posiedzenie Rady w osobach rektora Uniwersytetu, p. Jana Dembińskiego z ramienia Związku Ziemian pow. Opoczyńskiego, jako inicjatora i twórcy Fundacji, oraz p. prof. W. Krzyżanowskiego. Z niepobranych odsetek od kilku lat wypłacono dwa stypendja jedno w sumie 400 zł., a drugie 300.

Od kilku lat jestem w tem szczęśliwem położeniu, że przypada mi zaszczyt w sprawozdaniu rocznem podziękowania szlachetnym inicjatorom i ofiarodawcom tak zw. sal fundacyjnych. Do tych sal przywiązuję wielką wagę, bo nie tylko zdobią mury naszego gmachu, ale wiążą Wszechnicę Lubelską z wybitnemi postaciami z dziejów naszej kultury i życia narodu. Z Ziemią Lubelską związana jest ściśle stara i zasłużona rodzina Strzemię-Stroynowskich, która wydała wielu zasłużonych mężów w historii Polski. P. Stanisław Stroynowski, spłacając dług wdzięczności swoich antenatów, ufundował salę im. Hieronima Stroynowskiego, rektora Uniwersytetu Stefana Batorego i biskupa Wileńskiego z początku XIX wieku, oraz jego brata wybitnego ekonomisty, senatora Walerjana Stroynowskiego. Sala znajduje się na drugim piętrze w pawilonie zachodnim obok sali J. E. Ks. Biskupa Fulmana i w dniu dzisiejszym jest otwarta i oddana do użytku. Obecnie na sali p. Stanisławowi Stroynowskiemu, oraz Jego Siostrze p. Profesorowej Antoniowej Górskiej składam wyrazy najgłębszej podziękności i uznania, a jednocześnie miło mi już zgóry podziękować za zamiar ufundowania nowej sali im. bł. Jakóba Strzemię, arcybiskupa Lwowskiego, którym się szczyci rodzina Stroynowskich, jako swoim antenatem.

Jednem z donioślejszych dzieł, którem może się poszczycić Uniwersytet, to wzniesienie własnego gmachu, w którym się mieści konwikt dla księży studentów. W poprzednich sprawozdaniach wypadło mi nieraz uważać się na wielkie trudności, jakie wiązały się z brakiem własnego pomieszczenia dla księży studentów. Wynajęty gmach przy ul. Archidjakońskiej po upływie terminu dzierżawy należało oddać prawym właścicielom. Jeżeli się użytkowanie gmachu nieco przedłużyło, należy to kłaść wyłącznie na karb niemożności wynalezienia innego lokalu na pomieszczenie konwiktu. Jakkolwiek Uniwersytet był narażony na przykrości, wskutek obrania przeciwko niemu drogi sądowej, mimo to nie waha się wyrazić wdzięczności Towarzystwu Opieki nad nauczycielkami, do którego wspomniany dom należy, za użytkowanie i za mimowolne przedłużenie dzierżawy.

Nie chcąc dopuścić do likwidacji Wydziałów kościelnych, na skutek braku dla nich pomieszczenia, powstała konieczność budowy nowego domu. Dn. 1 maja 1930 r. przystąpiono do robót ziemnych w związku z budową, a dnia 27 lipca 1931 już oddano budynek całkowicie wykończony do użytku. Jest to okazały dom o 40 pokojach, narazie w zupełności zaspakajający potrzeby. Plany budowy wykonał p. inżynier Kelles-Krauze, przedsiębiorstwo budowlane prowadził p. Chodorowski, instalacje hydrauliczne przeprowadził p. inżynier Jarosławski, elektryczne firma Ostrowski, malarskie p. Kalinowski. Za solidne wykonanie robót wypada mi złożyć serdeczne podziękowanie. Budowla obciążona jest pożyczką w Banku Gospodarstwa Krajowego na sumę 50 tysięcy zł: Od Najd. Episkopatu Polskiego z funduszy budowlanych otrzymałem 35 tysięcy, J. E. Ks. Biskup lubelski 5 tysięcy, p. hr. Potulicka

złożyła fundusz na kaplicę, pan Wrzodak 1000 zł. i z drobnych ofiar zebrałem ok. 8 tysięcy. Przedsiębiorcom i dostawcom należy się jeszcze kilkanaście tysięcy. Z przyjemnością muszę podkreślić, że dzięki bezustannym zabiegom, czy to w nabywaniu materiałów, czy dzięki dozorowi gospodarczemu, koszty ogólne są daleko mniejsze od kosztorysu. Uroczyste poświęcenie konwiktów nastąpi dnia 25 października z okazji uroczystości św. Jana Kantego, który decyzją J. E. Najd. Kanclerza Uniwers. został obrany patronem i konwikt nosi jego imię.

Przechodząc z kolei do kwestji mieszkaniowej studentów i studentek, Uniwersytet stara się rozszerzyć w swoim domu przy ul. Niecałej mieszkania dla studentów. W miarę tego, jak przybywają mieszkania po lokatorach, są oddawane młodzieży akademickiej. Gorzej przedstawia się sprawa z pomieszczeniem dla panien studentek. Uniwersytet nie posiada żadnych wolnych lokali, aby w tej mierze mógł przyjąć z jakąkolwiek pomocą. W roku ubiegłym zawiązało się Towarzystwo „Hedvigianum”, o którym z tego miejsca już wspominałem. Dzięki niestrudżonym zabiegom i ofiarności p. Mecenasowej J. Głuchowskiej, Hedvigianum przyszło z wydatną pomocą w bursie dla panien studentek przy Rynku. Istniały bardzo poważne trudności w dalszym utrzymaniu lokalu nazywanego bursą, który zresztą był bardzo mały i mógł pomieścić najwyżej 12 osób. Towarzystwo było zmuszone do likwidacji tego lokalu, starając się wzajem o otwarcie pensjonatu u S. S. Kanoniczek przy ul. Podwał. Siostry przy bardzo niewysokiej opłacie przyrzekły dać pomieszczenie i całkowitą opiekę dla kilkunastu panien. Pensjonat w razie potrzeby będzie można stopniowo rozszerzać. Hedvigianum w ramach możliwości będzie

się starało nieść pomoc materialną osobom potrzebującym. Jednocześnie Hedvigianum nie rozstaje się z myślą nabycia własności, względnie budowy nowego domu, oczywiście jak na to warunki pozwolą.

Przechodząc wreszcie do inwestycji w roku ak. ubiegł. ze względu na budowę konwiktów, w gmachu Uniwersytetu zrobiono bardzo niewiele. Zdołano tylko wykończyć salę im. Jego Ekscelencji, oraz salę Stroynowskich, o czem była mowa wyżej i oddano do użytku drugie piętro w pawilonie zachodnim. Obawiam się, że nie odda ono jeszcze korzyści, zwłaszcza w porze zimowej, przez wzgląd na to, że piętro pierwsze oraz parter pozostają nadal otwarte i niewykończone. Warunki materialne nie pozwoliły na wykończenie tego skrzydła, pomimo że jest ono konieczne dla potrzeb uniwersyteckich.

Aczkolwiek Uniwersytet nie korzysta ze stałych dotacyj ze skarbu Państwa, to jednak wielka kompresja budżetu państwowego odbiła się ujemnie i na naszym budżecie, ponieważ cofnięto nam jednorazowe subsydjum stale od kilku lat wypłacane. Ze strony społeczeństwa nie można się spodziewać większych pomocy. Ofiarność publiczna prawie zanika. Podstawą naszego budżetu są miesięczne dotacje Najd. Episkopatu, lecz nie wystarczają na pokrycie osobowych wydatków.

Od chwili, jak włożono na mnie obowiązek kierowania Uczelnią, nie rozstawałem się ani na chwilę z myślą budowy kościoła uniwersyteckiego. W dobie obecnej, gdy obok Uniwersytetu powstają liczne nowe i wielkie budowle, kościół przy Uniwersytecie staje się bardzo potrzebnym nawet dla wygody okolicznych mieszkańców. Ze strony miasta rozpoczęto budowę nowej wielkiej ulicy Alei Zgody, która biegnie tuż

około resztek dawnego zniszczonego kościoła, mającego być przebudowanym, jako kościół uniwersytecki. Dostęp zatem byłby bardzo dogodny, a i miejsce najodpowiedniejsze. Fundusz na budowę kościoła zbierany jest od siedmiu lat. Składają się nań bardzo drobne ofiary. Jeżeli w roku bieżącym zdołam ten fundusz powiększyć, w roku przyszłym z wiosną należałoby przystąpić do budowy. Odwołuję się gorąco do ofiarności na ten cel.

Pomimo bardzo ciężkich warunków nikt nam zarzucić nie może, że nie istnieje wysiłek pracy w kierunku rozbudowy Uniwersytetu. Ta rozbudowa, jak już niejednokrotnie zaznaczałem i dzisiaj wspominałem, jest konieczną nie tylko dla powagi Instytucji, ale i dla jej potrzeb. Rozbudowa pod względem naukowym wymaga przede wszystkim dachu nad głową, którego w dostatecznej mierze nie posiadamy.

Kończąc to moje sprawozdanie roczne, dotyczące tylko w ogólnych zarysach różnych przejawów życia na naszej Wszechnicy, składam serdeczne podziękowanie Sz. Państwu, że zechcieli łaskawie zaszczyścić swoją obecnością tę naszą uroczystość.

Do młodzieży akademickiej zwracam się z serdeczną odezwą, aby w tym roku, jak i lat poprzednich, dokładała wszelkich starań około zdobycia potrzebnej wiedzy. Pomna swoich zadań powinna przede wszystkim skierować swoje wysiłki ku nauce. Wszystkie inne zadania i obowiązki winny się znaleźć na drugim planie. Pierwszorzędnym jej celem, skoro przestąpi progi Uniwersytetu, jest wiedza, którą powinna uszlachetniać swoje serca, iżby przyszła praca obywatelska stała się chlubą dla niej samej, dla Ojczyzny i dla Almae Matris Lublinensis.

Zjazd filologów klasycznych w Pradze

dn. 24 i 25 maja 1931.

(Jako reprezentant Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie przemówił profesor dr. Wiktor Hahn).

Witam drugi zjazd filologów klasycznych słowiańskich imieniem Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie. Lublin, jedno z najstarszych miast polskich, mieszcząc w swych murach wiele starożytnych monumentalnych budowli, nadających mu duże uroki, odegrał w historii i rozwoju naszej kultury niepoślednią rolę. Tu między innymi zawarto w roku 1569 pamiętą Unję Polski z Litwą, tu od roku 1578 odbywały się posiedzenia trybunału koronnego, dzięki czemu znaczenie miasta znacznie wzrosło. Z grodu tego wyszedł Biernat z Lublina, ojciec polskiej poezji świeckiej, wprowadzający Ezopa do naszej literatury, stąd też wyszedł Jakób Lubelczyk, pierwszy tłumacz Psalterza Dawida wierszem polskim. Twórczość Jana Kochanowskiego, zmarłego w Lublinie, wykazuje niejedną węzeł, łączący go z tem starożytnem miastem. W Lublinie mieszkał szereg lat znany poeta polsko-łaciński Sebastjan Fabjan Klonowicz. Tu urodził się Wincenty Pol, tu pobierał nauki Bolesław Prus, z Lublinem związana jest też twórczość Klemensa Junoszy i wielu innych autorów, pracujących w różnych dziedzinach.

Mimo ciężkich warunków, w jakich znalazł się Lublin, ludzie dobrej woli nie tracili nadziei i w miarę sił swoich starali się o podniesienie oświaty; do najważniejszych w tym kierunku przedsięwzięć należy wybudowanie gmachu teatralnego i założenie biblioteki

im. Hieronima Łopacińskiego. Brakowało miastu najwyższej uczelni naukowej, której założenie w czasach niewoli było niemożliwe. Po odzyskaniu niepodległości i temu tak ważnemu postulatowi uczyniono zadość. Dzięki niezłomnej energii ks. Idziego Radziszewskiego i dzięki materialnej pomocy Karola Jaroszyńskiego powstaje z końcem roku 1918 Uniwersytet w Lublinie. Jest to pierwszy i jak dotąd jedyny w Polsce, którego powstanie należy złączyć ze znaną akcją zakładania Uniwersytetów katolickich w Europie. Uniwersytet Lubelski stara się nawiązać do tradycji Akademii Zamojskiej, pragnąc jak ona stać się ogniskiem wiedzy i ostoją kultury dla całego województwa lubelskiego. Istniejący od samego początku wydział humanistyczny propaguje idee humanistyczne w jak najszerszym tego słowa znaczeniu, stara się też o postawienie studjów klasycznych na odpowiedniej wyżynie. Już dzisiaj mimo krótkiej działalności Uniwersytetu Lubelskiego widoczny jest zbawienny wpływ nowego tego ogniska oświaty na podniesienie ruchu naukowego w Lublinie. Z murów uczelni Lubelskiej wyszedł szereg absolwentów, którzy na podstawie uzyskanych w niej stopni naukowych zajmują stanowiska duchownych, prawników i nauczycieli.

Pamiętamy wszyscy i w miłej pamięci zachowujemy piękne dni pierwszego zjazdu naszego odbytego w Poznaniu w roku 1929. Zebrani dziś w stolicy Czech na drugi zjazd, spotykamy się tutaj jako dobrzy znajomi, złączeni wspólnymi ideami i celami. Nie wątpiąc, że i ten drugi zjazd przyczyni się w wysokim stopniu do pogłębienia badań filologicznych w krajach słowiańskich, składam imieniem Uniwersytetu Lubelskiego serdeczne życzenia pomyślnego przebiegu zjazdu i obfitość plonu obrad.

Towarzystwo Hedvigianum.

W r. 1930 powstało przy K. U. L. Towarzystwo Hedvigianum, którego celem jest niesienie pomocy niezamożnym studentkom. Statut Towarzystwa został zatwierdzony przez Władze wojewódzkie dn. 26 kwietnia 1930 r. Na pierwszym walnym zebraniu przewodniczącą Hedvigianum została wybrana p. mecenasowa Jadwiga Głuchowska. Hedvigianum odbywa powiedzenia raz w miesiącu.

Rada Biskupia dla spraw Uniwersytetu.

Dn. 24 i 25 sierpnia 1931 odbyła się sesja w Lublinie Najd. Rady Biskupiej dla spraw Katol. Uniwersytetu Lubelskiego. W posiedzeniu wzięli udział Ich Em. obydwa kardynałowie Polscy, Kakowski i Hlond, oraz Ich Eksc. ks. biskup Przezdziecki i ks. biskup Fulman. Nieobecny był jako członek Rady J. E. arcybiskup-metropolita ks. Twardowski. Na sesji złożył sprawozdanie z Uniwersytetu za rok ubiegły ks. rektor Kruszyński. Dalszy tok obrad nad przedstawionym materiałem odbył się na ogólnej konferencji Episkopatu Polskiego w Częstochowie, dn. 6 października 1931 r.

Konwikt św. Jana Kantego.

Dn. 1 maja 1920 r. Uniwersytet przystąpił do budowy gmachu na pomieszczenie konwiktów dla księży studentów. Na miejsce budowy wybrano plac na terytorjum uniwersyteckim od strony zachodniej przy Alei Zgoda. J. E. Ks. Biskup M. Fulman, Kanclerz Uniwersytetu, pismem do Rektoratu zarządził, aby konwikt wziął za Patrona św. Jana Kantego. Budowa została skończona w lipcu 1931 r. i dn. 27 tego miesiąca został przeniesiony konwikt z wynajmowanego lokalu przy ul. Archidjakońskiej do własnego gmachu. Konwikt posiada 32 pokoje mieszkalne, kaplicę, salę zebrań, salę jadalną, kuchnię, jedną rozmównicę, dwa pokoje gościnne i mieszkanie dla ks. dyrektora składające się z trzech pokoi. Uroczyste poświęcenie konwiktów odbyło się dnia 25 października 1931 r. Mszę św. w tym dniu odprawił w kaplicy konwiktorskiej J. E. Kanclerz Uniwersytetu, poświęcenia dokonał ks. J. Kruszyński, rektor K. U. L.

Sprawozdania z Wydziałów.

Wydział Teologiczny.

Nawiązując do sprawozdania podanego przez Wydział Teologiczny w Wiadomościach z r. 1930 notujemy obecnie główne wydarzenia z życia Wydziału od III trymestru (od kwietnia) 1929/30 do końca roku ak. 1930/31.

Dziekanem na rok 1930/31 pozostał ks. Prof. P. Kremer, delegatem do Senatu ks. Dr. J. Dąbrowski, sekretarzem Rady Wydziałowej ks. Dr. M. Morawski T. J.

Starania o pozyskanie ks. Dr. H. Hlebowicza dla drugiej katedry Teologii Dogmatycznej, uwieńczone z początku rezultatem pomyślnym, okazały się w czasie feryj letnich nieziszczalnymi z przyczyn od ks. Dr. H. Hlebowicza niezależnych.

W maju (1930) powołano Ks. Dr. Michała Niechaja, prof. Seminarjum Duchownego lubelskiego, w charakterze starszego asystenta dla wykładu w r. 1930/31 Patrologii Wschodniej i Ks. Konstantego Songaję, prof. Instytutu Misyjnego dla Liturgii Wschodniej.

W dn. 6 maja (1930) Rada Wydziałowa składała życzenia J. M. Ks. Rektorowi z powodu otrzymania przezeń godności Protonotarjusza Apostolskiego.

Dn. 10 maja uzyskał stopień Licencjata św. Teologii student kursu III-go Ks. Stanisław Olechowski, diec. podlaskiej.

Egzaminy roczne odbyły się 24 i 25 czerwca 1930. Poprawkowy egzamin był tylko jeden.

Posiedzeń odbyto w trzecim trymestrze r. 1929/30 6: jedno egzaminacyjne i 5 pedagogiczno-administracyjnych.

* * *

W roku akad. 1930/31 skład ciała nauczycielskiego Wydziału powiększył się o dwóch asystentów: Ks. Dr. M. Niechaja, któremu wobec nieprzybycia Ks. Dr. H. Hlebowicza,

zlecono wykłady Teologii Dogmatycznej Porównawczej, i ks. K. Songajły, jak wspomnieliśmy wyżej.

Sluchaczy nowych wstąpiło 8, z pozostałymi było 16, z których jeden dla braku zdrowia opuścił Uniwersytet w ciągu roku.

Posiedzeń w roku 1930/31 odbyło się 11: w tem jedno uroczyste ku czci św. Tomasza z Akwinu, cztery egzaminacyjne i 6 pedagogiczno-administracyjnych.

W dn. 7 marca 1931 r. w dzień św. Tomasza z Akwinu odbyło się Uroczyste Posiedzenie Wydziału w obecności Ich Ekscelencyj Księża Biskupów Lublina, J. M. Ks. Rektora, Profesorów Uniwersytetu, gości z pośród Duchowieństwa i świeckich oraz studentów Uniwersytetu, Bobolanum, Seminarjum Duchownego i Instytutu Misyjnego. W swem zagajeniu Dziekan Wydziału teologicznego Ks. P. Kremer zaznaczył podwójne znaczenie tegoroczne: uroczystości, łączącej obchód św. Tomasza z jubileuszem 1500-lecia Soboru powszechnego w Efezie. Tematy referatów były dostosowane do tego podwójnego charakteru uroczystości. Pierwszy p. t. „Sobór powszechny według nauki św. Tomasza“ wygłosił Ks. P. Kremer, a drugi p. t. „Nauka św. Tomasza z Akwinu o Boskiem Macierzyństwie Marii“. — Ks. Dr. J. Dąbrowski. Posiedzenie zakończył przemówieniem J. M. Ks. Rektor.

W połowie b. r. akad. została utworzona nowa pracownia naukowa, Seminarjum Wschodniej Teologii Porównawczej. Dotąd Wydział miał trzy Seminarja: Teologiczne (ogólne), Biblijne i Historji Kościoła. Nowe zatem Seminarjum jest czwarte na naszym Wydziale. Obecnie katalogują się w niem książki, ale wkrótce będzie otwarte dla użytku ogólnego członków.

W tym roku akad. na zasadzie nowego statutu posłanego do Rzymu, studenci przystąpili do egzaminu licencjackiego już po pierwszym roku studiów. W dn. 23—25 czerwca złożyli egzamin pomyślnie i otrzymali licencjat św. Teologii Ks. Ks.: Emil Weber, diec. pińskiej, Zdzisław Goliński i Jan Bogudziński, diec. lubelskiej. Czterej pozostali z kursu I odłożyli sobie egzamin licencjacki na termin jesienny. Nadto zdawał i uzyskał stopień licencjata w dn. 26 czerwca, na zasadzie dawnych praw, student kursu IV. Ks. Kazimierz Lenczewski, diec. łuckiej.

Egzamina roczne wypadły zadowalniająco.

Studja ukończyło w tym roku 8 księży studentów.

Wydział Prawa Kanonicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

Rok ak. 1928/29.

I. Władze Wydziału stanowili: Ks. Dr. Ian Roth T. J. — dziekan, Ks. Dr. Gomar Michiels — prodziekan i Ks. Dr. Piotr Kałwa — sekretarz. Prócz wymienionych w skład ciała profesorskiego wchodził profesorowie z Wydziału prawa i nauk społ.-ekon.: Ks. Dr. Henryk Insadowski i Ks. Dr. Jan Wiślicki.

II. Liczba Księży-Studentów wzrosła w r. ak. 1928/29 do osiemnastu.

1 rok liczył studentów —	2
--------------------------	---

2 " " "	10
---------------	----

3 " " "	3
---------------	---

4 " " "	3
---------------	---

III. W końcu roku akad. 1928/29 Wydział udzielił stopnia doktora trzem absolwentom. Ks. Bruno Bolesław Wyrobisz z diec. łuckiej otrzymał doktorat Prawa Kan. na podstawie rozprawy „Pojęcie karalnego oszustwa. Studium prawnokanoniczne“, której razem z 50 tezami obronił w dn. 21 i 22 czerwca 1929 r., Ks. Stefan Wyszynski z diec. włocławskiej na podstawie rozprawy „Prawa rodziny, Kościoła i państwa do szkoły. Rozdział II. Prawa Kościoła do szkoły“, której razem z 50 tezami obronił w dn. 21 i 22 czerwca 1929 r., Ks. Zdzisław Ochalski z diec. lubelskiej na podstawie rozprawy „Częsta Komunia św. w piśmiennictwie i ustawodawstwie kościelnym“, której razem z 50 tezami obronił w dn. 25 i 26 czerwca 1929 r.

Stopień licencjata otrzymali Księża: Stanisław Czajka z diec. częstochowskiej, Ludomir Tutlis i Zygmunt Surdacki z diec. lubelskiej, Jan Tyszkowski z diec. łomżyńskiej, Jan Wiącek, Albin Dudek i Czesław Wysocki z diec. sandomierskiej, Jerzy Modzelewski z archidiec. warszawskiej i Józef Dunaj z diec. włocławskiej.

IV. Wewnętrzny ustrój Wydziału doznał w roku akad. 1928/29 pewnej zmiany. Mianowicie Rada Wydziału za zgodą Najdost. Episkopatu zwróciła się w pierwszej połowie r. 1928 do Stolicy św. z wnioskiem zmierzającym do zredukowania lat studjów na Wydziale Prawa Kan. z czterech do trzech. Postanowienie to Rada Wydziału powzięła w przekonaniu, że redukcja

lat da się przeprowadzić z łatwością i bez żadnych zasadniczych zmian w samym programie studjów. Opracowano w tym celu nowy rozkład przedmiotów, powiększając liczbę godzin wykładowych na I kursie z 20 na 27, na II kursie z 20 na 23, a redukując ją na III kursie z 20 do 16.

Obok niewielkiej liczby kapłanów w diecezjach polskich, którzyby mogli poświęcać się studjom kanonistycznym, na uchwałę Rady wpłynął przedewszystkiem fakt, że na innych Uniwersytetach Katolickich studja Kanonistyczne trwają tylko po 2 lub najwyżej 3 lata i skutkiem tego dość znaczna stosunkowo liczba księży polskich woli odbywać je zagranicą. Prawda, że studja na zagranicznych wydziałach Kanonistycznych ograniczają się zwyczajnie tylko do prawa Kodeksowego i wyłączają ze swego planu wszelkie przedmioty poboczne i pomocnicze, jak np. historia źródeł i literatury prawa Kan., filozofja prawa, prawo rzymskie, prawo kościelne i świeckie rodzime. Przy opracowaniu jednak nowego rozkładu Wydział przekonał się, że przez lepsze wykorzystanie godzin uda się utrzymać w całości wykładane dotychczas przedmioty pomocnicze bez obniżenia poziomu wykładów prawa Kodeksowego, i tym sposobem dawać swym słuchaczom nie mniejsze wykształcenie fachowo wszechstronne w przeciągu trzech lat, niż to miało miejsce dotąd przy kursie czteroletnim.

Uzyskawszy zgodę Stolicy św. za pośrednictwem J. E. Ks. Nuncjusza Franciszka Marmaggi na projektowaną redukcję, Wydział wprowadził ją w życie już z początkiem roku akad. 1928/29.

V. Wreszcie nadmienić należy, że na prośbę b. dziekana Wydziału Ks. Dr. G. Michielsa J. Em. Ks. Kard. Gasparr, pismem z dn. 10 maja 1929 łaskawie zezwolił, by salę wykładową Wydziału Prawa Kanonicznego nazwano Jego imieniem ofiarowując równocześnie Wydziałowi swój portret z własnoręcznym podpisem.

Rok akad. 1930/31.

I. Dziekanem Wydziału był poraz trzeci z rzędu Ks. Dr. Jan Roth T. J., Delegatem Wydziału Ks. Dr. Henryk Insa-dowski, a funkcję sekretarza pełnił w dalszym ciągu Ks. Dr. Piotr Kałwa.

Z żywym zadowoleniem przyjął Wydział wiadomość, iż Król belgijski nadał Ks. Profesorowi Dr. Gommarowi Michielsowi, w uznaniu jego znamienitych zasług, odznaczenie

„Kawalera Orderu Leopolda”. Na jednomyślny wniosek Wydziału, Senat zamianował Ks Rotha Profesorem zwyczajnym prawa Kanon.

II. Na wniosek Ks. Prof. Wiślickiego Wydział uchwalił, zawiesić tymczasowo Seminarjum z prawa Kośc. publicznego, natomiast zwiększyć godziny wykładowe profesora tego przedmiotu o jedną godzinę.

III. Na Wydział zapisało się w bieżącym roku 16 Księży studentów zwyczajnych.

1.	rok	liczył	studentów	6
2.	„	„	„	8
3.	„	„	„	2

IV. W końcu roku akademickiego otrzymali stopień licencjata Księża: Józef Kozłowski z diec. pińskiej, Stanisław Krynicki i Wincenty Łapkiewicz z diec. lubelskiej, Jan Kolak i Wincenty Młodożeniec z diec. sandomierskiej Czesław Ochnicki z diec. łódzkiej i Stanisław Sobczak z archid. warszawskiej.

V. Opiekę nad biblioteką Seminarjum Prawa Kan. Rada Wydziału powierzyła Ks. Prof. Michielsowi, który przybrał sobie do pomocy Ks. Ochnickiego. Biblioteka liczyła pod koniec bieżącego roku akademickiego: 236 dzieł z zakresu prawa Kanonicznego, 102 dzieła z zakresu prawa Kośc. polskiego i 8 czasopism kanonistycznych. Oprawiono w bieżącym roku 27 tomów.

Ten pocieszający wzrost naszej, dopiero przed paru laty stworzonej biblioteki zawdzięcza się w znacznej mierze zabiegom O. Michielsa oraz hojności KsKs. Profesorów Wydziału, którzy także w tym roku składali po 50 zł. na cele biblioteczne:

VI. Z kroniki Wydziału wypada nadmienić następujące ważniejsze wypadki:

1. Reskryptem z dn. 31/10 1930 Nr. 3434 JE. Ks. Biskup lubelski udzielił na prośbę Dziekana wszystkim profesorom i studentom Wydziału pozwolenia na czytanie książek zakazanych, wchodzących w zakres ich studjów. Pozwolenie to, dane na jeden rok, odnowił ks. Biskup w dniu 9.VI. 1931 na przeciąg roku akademickiego 1931/32.

2. Wydział wybrał ponownie Ks. Prof. Wiślickiego swoim Delegatem do Rady Towarzystwa Wiedzy Chrześcijańskiej na następne dwulecie.

3. Z okazji jubileuszu 50-letniej pracy naukowej p. Władysława Abrahama, Nestora Kanonistów w Polsce, Wydział przesłał dostojnemu solenizantowi przez Ks. Prof. Kałwę adres gratulacyjny; do księgi zaś pamiątkowej, którą na tej uroczystości wręczono p. Abrahamowi, Ks. prof. Kałwa dostarczył rozprawy p. t. „Działalność Kościelna Katarzyny Wapowskiej w ziemi sanockiej”. P. Abraham pismem z dn. 1/7 1931 podziękował serdecznie za życzenia, życząc nawzajem Wydziałowi jak najświetniejszego rozwoju na pożytek Kościoła i chwałę naszej nauki.

VII. Koło Kanonistów wykazało w roku bieżącym znacznie większą, niż w latach ubiegłych. żywotność; urządziło bowiem 3 odczyty z zakresu prawa Kościelnego karnego, na które przybyli nie tylko wszyscy studenci Kanoniści, ale także niektórzy z Księży teologów.

Wydział prawa i nauk społ.-ekon. K. U. L. za rok. akad. 1930/31.

I. Rada Wydziałowa.

Władze Wydziału: X. Dr. J. Wiślicki — dziekan. Prof. Dr. W. Krzyżanowski — prodziekan, Zast. Prof. Dr. W. Kłownowiecki — sekretarz.

Dziekan załatwiał sprawy wynikające z jego kompetencji lub przekazane mu przez Radę Wydziałową. Sprawy te toczą się utartym trybem na uniwersytetach państwowych. U nas trzeba było nieraz dopiero wytwarzać taki tryb i ustalać. Czynił to Dziekan zawsze w porozumieniu z Komisją Egzaminacyjną we Lwowie i z Radą Wydziału. Nadto w Senacie z natury rzeczy zwracano się często do Dziekana prawa o wypowiedzenie opinii z punktu widzenia prawnego w wielu sprawach. Chętnie udzielał jej dziekan w porozumieniu z Profesorami prawa. W ten sposób powstały np. Regulamin dla Kuratorów, Statut Bratniej Pomocy, Regulaminy Domu Akademików i Akademiczek, Statut Hedvigianum i t. d.

Grono Profesorów: a) Profesorów zwyczajnych miejscowych 3 (pp. Waściszakowski, X. Szymański, Czuma), przyjeżdżających 3 (pp. Stefko, Pazdro, Longchamps de Berier), b) profesorów nadzwyczajnych miejscowych 3 (pp. Górski, X. Wiślicki, Krzyżanowski), przyjezdnych 1 (p. Przybyłowski), c) Zastępców

Profesorów miejscowych 5 (pp. Gruzewski, Kamiński, Deryng, X. Insadowski, Klonowiecki), przyjezdnych 2 (pp. Berezowski, Dworzak), d) Wykłady zlecone 2, (p. Kowalski, X. Kałwa), e) Asystentów 4 (pp. Pastuszka, Honzatko, A. Modrzewski, Szczęch), f) Lektorów 3 (pp. Szaynowski, Piasecki, Busiewicz). Razem przedstawia się: Prof. zwyczajnych i nadzwyczajnych 10, Zastępców 7, asystentów i lektorów 9 — razem osób 26. Liczba ta ze względu na małą ilość profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych nie wystarcza na obsadzenie siłami o pełnej kwalifikacji nawet połowy katedr na obu sekc. Stosunkowo lepiej jest obsadzona sekcja ekonomiczna wskutek przewagi kwalifikowanych miejscowych ekonomistów, gorzej natomiast sekcja prawnicza. Wystarczy wspomnieć, że na I r. sekcji prawnej wyklada jeden tylko prof. zwycz. i to przyjeżdżający sezonowo, reszta to asystenci i 1 zastępca prof. Ten brak sił profesorskich sprawia, że przed Wydz. Prawa daleka jeszcze droga do normalnego stanu. Toteż Rada Wydziału i jej Zarząd nie zaniedbywali żadnej okazji, by zwracać na to uwagę czynników decydujących.

Zmiany w gronie Profesorów były następujące: Prof. nadzwyczajny Dr. Ignacy Czuma został od początku roku akad. mianowany profesorem zwyczajnym skarbowości. Zast. prof. dr. A. Berger ustąpił z powodu złego stanu zdrowia, wykłady prawa karnego powierzono jako zast. profesora Dr. L. Dworzakowi. Prof. nadzw. J. Fiedorowicz był zmuszony zaprzestać wykładów prawa handlowego i wekslowego — objął je jako wykłady zlecone p. M. Honzatko. Urlop otrzymali w I trym. prof. nadzw. Dr. W. Krzyżanowski, w II trym. zast. prof. Dr. C. Berezowski, kilkutygodniowy zast. prof. dr. A. Deryng.

Komisji Egzaminacyjnej państwowej przy Uniwersytecie Jana Kazimierza jakoteż Profesorem przyjeżdżającym Dziekan w imieniu Rady Wydziału wyraża szczerą i serdeczną wdzięczność i podziękę. Dziękuje w pierwszym rzędzie Prezesowi Komisji p. Rektorowi Abrahamowi za chętną i szybką w różnych sprawach radę i decyzję, a wszystkim za życzliwość, usilność i mimo podeszły wiek u niektórych i przeciążenia pracą, za przyjazdy do Lublina.

Posiedzeń Rady Wydziału odbyło się 6. Przedmiotem obrad i uchwał były sprawy, dotyczące samego studjum, sił naukowych i studentów. Z najważniejszych spraw debatowanych na Wydziale podnieść należy: 1) *Reorganizacja sekcji*

ekonomicznej. Miała ona na celu na podstawie kilkuletniego zdobytego doświadczenia racjonalniej rozłożyć i skupić grupowo przedmioty pokrewne na danych kursach, a zarazem wyszczególnić główne zagadnienia ekonomiczne. Plan ten zatwierdzony przez Ministerstwo W. R. i O. P. i wprowadzony w życie o tyle domagałby się jeszcze uzupełnienia, by kwalifikowani profesorzy poszczególnych zagadnień ekonomicznych byli dopuszczeni przez Komisję egz. jako egzaminatorzy. 2) Uregulowanie sprawy seminarjów w ten sposób, by każdy z profesorów mógł przyjmować na swoje seminarjum jako maksymalną liczbę studentów, wypadkową z podzielenia liczby studentów przez liczbę seminarjów na danym roku i na danej sekcji. Zapobiegnie to przepełnieniu jednego, a zupełnemu opustoszeniu innych seminarjów. Nie wyklucza się przyjmowania na wyższe seminarja studentów wyższych kursów, ale tylko za wiedzą dziekana. 3) *Biblioteka Seminarjum Dziekan* i Rada Wydziału poświęciła baczną uwagę i troskę. Pobieranie opłat studenckich na Seminarja z Kwestury bezpośrednio przez Dziekana okazało się celowe i bardzo pożyteczne. Oprawiono wszystkie czasopisma, zakupiono najważniejsze podręczniki i t. p. Ogółem wydano przeszło 4.000 zł. Przy tej okazji Dziekan wyraża żal, że funkcja X. Prof. A. Szymańskiego z powodu od niego niezależnych nie weszła w tym roku w życie. 4) Ważna także była uchwała, by przedmioty kolokwjalne były wykładane w I i II trym., tak, ażeby kolokwjum mogło się odbyć z końcem II lub z początkiem III trym. Odciąży to młodzież na trzeci trym. i pozostawi im więcej czasu na przygotowanie się do egzaminu, który z reguły powinien się odbywać w terminie czerwcowym. 5) Mimo szczupłą liczbę sił profesorskich i ich obciążenie godzinami nadobowiązkowymi Rada Wydz. pozwoliła sobie na pewien luksus — na zaprowadzenie przy Wydziale Prawa „*Studjum administracyjnego*” dla urzędników państwowych i samorządowych II kategorii. W bardzo krótkim czasie, bo w przeciągu miesiąca obmyślano plan studjów, ułożono odpowiedni regulamin, omówiono je z reprezentantami wszystkich urzędów lubelskich, postarano się o ich zatwierdzenie przez Min. W. R. i O. P. tak, że w połowie grudnia przystąpiono do wpisów. Rezultat był nadzwyczaj dodatni. Zapisali się 137 kandydatów, do egzaminu przed wakacjami zgłosiło się 80. Pp. Profesorom i wykładowcom z poza grona profesorskiego Dziekan składa serdeczną podziękę i za gotowość w wykładach i za ułatwienia administracyjne.

II.

Dziekan składa serdeczne „Bóg zapłać” wszystkim Profesorom za chętną współpracę, za życzliwość mu okazywaną. Te same wyrazy kieruje pod adresem pań pracujących w Kwesturze i Kancelarii a mianowicie pp. Bekmanównie, Trzebińskiej i Gołkównie.

Wydział Nauk Humanistycznych

Rok ak. 1929/30.

Władze Wydziału w r. ak. 1929/30: prof. zwycz. dr. Zygmunt Kukulski — dziekan (po raz trzeci); prof. zwycz. dr. Leon Białkowski — prodziekan; prof. nadzw. Mieczysław St. Popławski — sekretarz Rady.

Posiedzeń Rada Wydziałowa odbyła 6. Głosujących członków Rady Wydziałowej było 11 (w tem 1 profesor honorowy, 7 profesorów nadzwyczajnych, 3 nadzwyczajnych), zastępców profesorów — 2. Do składu nauczycielskiego Wydziału należeli: 2 wykładających na Wydziale Hum., 2 wykładających w Instytucie Pedagogicznym i 3 lektorów języków staro- i nowożytnych:

Z innego Wydziału wykladał Ks. prof. dr. Antoni Szymański. Ponadto zalecone były wykłady prof. dr. Górkiego z historii gospodarczej i zast. prof. dr. B. Grużewskiego z zakresu historii ustroju Polski.

W roku akad. 1929/30 Rada Wydziału powierzyła prof. zwycz. Stanisławowi Szoberowi katedrę językoznawstwa indoeuropejskiego, opróżnioną przez śmierć ś. p. prof. dr. W. Porzezińskiego, oraz powołała na katedrę języka polskiego dr. Witolda Doroszewskiego w charakterze profesora nadzwyczajnego. Dalej zaprosiła do wykładów zleconych w charakterze wykładających na Wydziale Nauk Hum. dr. Ludwika Grajewskiego, kustosa Muzeum Lubelskiego, do wykładów z dziedziny historii sztuki i archeologii, p. Rafała Woźniakowskiego do prowadzenia wykładów z zakresu filologii niemieckiej; nadto dr. Klemensa Sokala do higieny wychowawczej i p. Jana Piechotę, nauczyciela wychowania fizycznego w państw. seminarjum nauczycielskiem męskim, do prowadzenia zabaw i gier ruchowych w Instytucie Pedagogicznym. Lektorów czynnych było 5, t. j. języka greckiego, łacińskiego, francuskiego, niemieckiego i angielskiego.

Studja na Wydziale zorganizowane były w 8 grup: filozoficzną, filologii klasycznej, historyczną, polonistyczną, romanistyczną, pedagogiczną, germanistyczną i historii sztuki.

Studjum w Instytucie Pedagogicznym rozłożone było na czteroletnie studia fachowe w zakresie poszczególnych grup.

Seminarja pracowały w r. ak. 1929/30 normalnie, o czym świadczą sprawozdania pp. Kierowników, załączone w oryginalne wraz z wykazem prac naukowych p. p. Profesorów. Dotkliwie tylko daje się odczuć brak odpowiedniego pomieszczenia dla poszczególnych bibliotek seminaryjnych, czemu jednak ma zaradzić w najbliższej przyszłości znajdujący się w remoncie zachodni pawilon gmachu uniwersyteckiego.

Prof. dr. L. Białkowski wygłosił podczas uroczystego otwarcia nowego roku akad. 1929/30 wykład inauguracyjny p. t. „Jan Długosz i jego tłumacz Przezdziecki”.

W uroczystościach ku czci Szymona Szymonowicza, które odbyły się w Zamościu w dn. 28, 29 września 1929 r. Katolicki Uniwersytet Lubelski reprezentowali: J. M. Ks. Rektor J. Kruszyński, Dziekan Z. Kukulski, Prodziekan L. Białkowski i prof. dr. H. Życzynski.

W uroczystościach zaś jubileuszowych Uniwersytetu Stefana Batorego w Włocławku wzięli udział: J. M. Ks. Rektor J. Kruszyński i dziekan Z. Kukulski.

W listopadzie 1929 r. odbyła się w auli Uniwersyteckiej uroczysta akademja dla uczczenia ś. p. prof. dr. W. Porzezińskiego z następującym programem:

1. Zagajenie—J. M. Ks. Rektora Józefa Kruszyńskiego.
2. Przemówienie Dziekana Wydz. N. H. prof. dr. Zygmunta Kukulskiego.
3. Referat prof. St. Szobera o pracach naukowych Zmarłego.
4. Przemówienie Prof. Henryka Jakubaniśa.
5. Przemówienie studenta Józefa Kuranca imieniem młodzieży Wydziału N. H.

Celem trwałego uczczenia ś. p. prof. dr. W. Porzezińskiego, Rada Wydziału N. H. uchwaliła jednomyślnie wszcząć akcję, zmierzającą do ufundowania sali im. Porzezińskiego. Zebrane na ten cel ofiary od wszystkich wydziałów K. U. L. w łącznej sumie 5.998 zł. 5 gr. przekazano Rektorowi dla utrwalenia pamięci zmarłego profesora.

Na posiedzeniu dn. 14.I. 1930 r. Rada Wydziału wyzna-
czyła na r. 1930 cztery tematy konkursowe dla grupy filozof-
icznej i filologii klasycznej: 1. Ascetyczny pierwiastek filozofii
Platona, 2. Sceptycyzm Montaigne'a, 3. Efekty wzrokowe w po-
ematach Homera, 4. Kobiety i boginie w Eneidzie Wergiljusza.

Prof. dr. L. Białkowski uzyskał urlop w r. ak. 1929/30
na przeciąg III trymestru dla wyjazdu do Leningradu w celach
rewindykacyjnych.

Ważny fakt w życiu Wydziału N. H. w roku ak. 1929/30
stanowią następujące rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.:

1. z dn. 9 paźdz. 1929 r. Nr. II-25989/29—zamianowanie
Komisji Egzaminacyjnej dla grupy romanistycznej;

2. z dn. 24 lutego 1930 r. Nr. II-428/30—Kat. U. L. może
proponować Min. Oświaty kandydatów do Komisji Egzamina-
cyjnych, powoływanych na Wydziale Nauk Humanistycznych;

3. z dn. 4 kwietnia 1930 r. Nr. II-6562/30 — uprawnienia
dyplomowanych słuchaczy grupy pedagogicznej przy dopusz-
czeniu do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich.

4. z dn. 30 sierpnia 1930 r. Nr. II-18929/30 — nominacja
bezterminowa Komisji Egzaminacyjnej złożonej wyłącznie z miej-
scowych profesorów.

Obecnie dyplomy studentów Wydziału N. Hum. uzyskane
po zdaniu przepisanych egzaminów w zakresie 6 grup: filozof-
icznej, filologii klasycznej, historycznej, polonistycznej, roma-
nistycznej i pedagogicznej przed miejscową Komisją Egzami-
nacyjną przy Wydziale Nauk Humanistycznych, są uznane, przy
dopuszczeniu do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół
średnich, za równoważne z dyplomem na stopień magistra
filozofii.

Rada Wydziału żywi nadzieję, że nieustrudzona energia
J. M. Ks. Rektora doprowadzi wkrótce do uzyskania dalszych
a koniecznych uprawnień: 1. uznania dyplomów Instytutu Peda-
gogicznego K. U. L., jako warunku dopuszczenia do egzaminu
państwowego na nauczyciela szkół średnich i 2. powołanie do
życia Komisji Egzaminów Państwowych w Lublinie na nauczy-
cieli szkół średnich. W tej sprawie rozpoczęto już akcję jeszcze
w r. ak. 1927/28.

Wobec utworzenia Komisji Egzaminów Państwowych
Rada Wydziałowa uchwaliła w r. ak. 1929/30 znieść wszelkie
egzaminy wewnętrzne, jako obowiązujące, a pozostawić tylko
wzorem uniwersytetów państwowych dobrowolne kolokwja.

W myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 8 list. 1929 r. o zakładach naukowych i egzaminach szkolnych, wystarczających do osiągnięcia stanowiska urzędniczego w państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. z dn. 23 grudnia 1929 r. Nr. 88 poz. 663), za zakład naukowy wyższy w rozumieniu art. 11 Ustawy o państwowej służbie cywilnej uważa się Katolicki Uniwersytet Lubelski, a za egzaminy wystarczające przy wykształceniu wyższem, uważa się uzyskanie w odniesieniu do szkół krajowych przy studjach filozoficznych, dyplomu Wydziału Nauk Humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, uzyskanego po zdaniu egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną przy Wydziale, w składzie zatwierdzonym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Statystyka studentów w r. ak. 1929/30: zwyczaj. kobiet—97, męzc. —21; nadzw. kobiet—7, męzc. —6; razem 131. Ogółem ukończyło wydział około 15 osób.

Komisja Egzaminacyjna była czynna w ciągu r. ak. 1929/30 dwa razy w końcu trymestru I-go i III-go.

W terminie zimowym dn. 28—30 listopada 1929 r. Komisja wydała siedem dyplomów (5 z historii i 2 z filologii polskiej), w terminie zaś letnim dn. 20—23 czerwca 1930 r. trzy dyplomy (2 z historii i jeden z filologii polskiej).

Rok ak. 1930/31.

Władze Wydziału w r. ak. 1930/31: dziekan — prof. dr. Leon Białkowski, prodziekan — prof. dr. Henryk Życzynski, sekretarz Rady: vacat, czynności sekretarza Rady: vacat, czynności sekretarza zastępczo pełnił dziekan.

Posiedzeń Rada Wydziału odbyła 7.

Personel naukowy Wydziału składał się z 1 profesora honorowego, 7 profesorów zwyczajnych (w tem 4 dojeżdżających), 3 profesorów nadzwyczajnych (w tem 1 dojeżdżający), 2 zastępców profesorów.

Nadto do nauki języków staro — i nowożytnych (grecki, łacina, francuski, niemiecki, angielski) 3 lektorów.

Z wydziału prawa wykładał ks. prof. dr. Antoni Szymański. Nadto z tegoż wydziału zalecone były wykłady: historii gospodarczej prof. dr. Ludwika Górskiego i historii ustroju polski zast. prof. dr. Bol. Gruzewskiego.

Studja na Wydziale zorganizowane były w 6 grup: filozoficzną filologii klasycznej, historyczną, polonistyczną, romanistyczną i pedagogiczną.

Seminarja pracowały normalnie, o czym świadczą sprawozdania pp. Kierowników, załączone w oryginale w raz z wykazem prac naukowych pp. Profesorów.

Prof. honorowy Pan Stanisław Ptaszycki ofiarował hojny dar w postaci czterech skrzyń wydawnictw Akademii Umiejętności i kilku Towarzystw Naukowych dla Seminarjów historycznego i polonistycznego.

Lokal seminarjum polonistycznego jest atoli zbyt szczupły, w tymże pokoju mieszczą się i inne seminarja (filolog, romanist. pedagogiczne). Na zakup książek do sześciu seminarjów Wydział otrzymał, dzięki J.M. Ks. Rektorowi, tysiąc zł. Senat K.U.L. przyjął do wiadomości uchwałę Rady Wydziału N. Humanistycz. o konieczności uwzględnienia w budżecie pewnej kwoty na biblioteki seminaryjne, bo suma powyższa potrzeb tych nie zaspakaja.

Odczuwa się potrzeba lektoratu jęz. rosyjskiego; kilkunastu studentów zgłosiło chęć nauki tego języka. Jest on potrzebny historykom i sławistom.

Stypendjów ministerjalnych na rzecz Wydziału Nauk Hum. przypadło 4, z których korzystało 7 studentów (1 osoba z całego stypendjum i 6 osób dostało po pół styp.).

Przedłużono na dalszy rok termin dla prac konkursowych z grupy filozoficznej i filologicznej.

Dyplomy po złożeniu egzaminów przed Komisją Egzaminacyjną otrzymało 18 osób:

Z grupy polonistycznej 12, filologii klasycznej 1, z historycznej 2, z grupy romanistycznej 2 i z pedagogicznej 1.

Sprawozdanie z Proseminarjum historii literatury polskiej

za r. 1930/31.

1. Ilość uczestników w początku r. sz.	21,	z końcem	19
Z roku I	"	"	13
" II	"	"	6
Studentek	"	"	12
Studentów	"	"	7
2. Frekwencja:	dobra.	Pilność:	dobra.

3. Tok pracy:

I. Przerabianie zasadniczych kwestyj z zakresu teorii historii literatury.

II. Interpretacja Pieśni Kochanowskiego. Każdy z uczestników odczytywał opracowanie wyznaczonej mu pieśni, poczem wywiązywała się dyskusja, nieraz bardzo ożywiona i ciekawa, nad sposobem opracowania i nad szeregiem kwestyj, wyłaniających się odnośnie do ważności uwzględnionych utworów.

Interpretacje wygotowali następujący członkowie:

1) Stefan Kunowski, 2) Józef Lulek, 3) Cecylja Marczevska, 4) Ignacy Nestorowicz, 5) Eugenjusz Santocki, 6) Józef Tarnacki, 7) Jan Tokarski, 8) Marja Brzozówna, 9) Kazimiera Kogutówna, 10) Jadwiga Michniewska, 11) Helena Mołczanówna, 12) Jadwiga Polówna, 13) Zofja Szponarówna, 14) Florentyna Tchórzewska, 15) Scholastyka Tchórzewska, 16) Marja Kossowska, 17) Marja Ryczyńska, 18) Barbara Królówna, 19) Marja Gajewska, 20) Roman Królikowski, 21) Irena Antończykówna.

III. W II trymestrze opracowali członkowie Proseminarium na podstawie wyznaczonych im tematów przez Kierownika następujące pisemne referaty:

1. Technika powieści Żeromskiego (I. Antończykówna)
2. Żeromski w świetle prac Noyszewskiego i Adamczewskiego (M. Gajewska)
3. Mickiewicz w oświeceniu M. Konopnickiej i A. Górskiego (K. Kogutówna)
4. Tematy satyry polskiej (M. Kossowska)
5. Shakespeare (R. Królikowski)
6. M. Rej (B. Królówna)
7. Bajka polska (Stefan Kunowski)
8. Bibliograficzne spisy Ateneum, Przeglądu polskiego i Przeglądu powszechnego (J. Lulek)
9. Polska pieśń ludowa (J. Michniewska)
10. Feliks Bentkowski jako bibliograf (H. Mołczanówna)
11. Kochanowski w oświeceniu Chlebowskiego, Tarnowskiego i Windakiewicza (I. Nestorowicz)
12. Zjazd Kochanowskiego w r. 1884 (J. Polówna)
13. Znaczenie Pamiętnika Mickiewicza (M. Ryczyńska)
14. Wiek XIX sto lat myśli polskiej (E. Santocki)
15. Maurycy Mochnacki (Z. Szponarówna)
16. Liryka powstania listopadowego (J. Tarnacki)
17. Pieśni Kochanowskiego (J. Tokarski)

18. Wpływ Moliera na komedję polską (F. Tchórzewska)

19. Zjazd M. Reja (S. Tchórzewska)

Wszystkie powyższe referaty zostały ocenione i omówione z ich autorami; niektóre, odznaczające się opracowaniem lub ważnością poruszonych w nich tematów, odczytano na Proseminarjum, poczem zawsze wywiązywała się dłuższa, ożywiona, nieraz bardzo ciekawa dyskusja.

IV. W związku z wykładami o Kochanowskim i w związku z interpretacją jego Pieśni, opracowali wszyscy członkowie w III trymestrze poszczególne utwory poety w referatach pisemnych. Dostarczono 19 referatów następującej treści:

1. Fragmenty (I. Antończykówna) 2. Proza (M. Gajewska)
3. O śmierci J. Tarnowskiego (K. Kogutówna) 4. Odprawa posłów greckich (M. Kossowska) 5. Dziewostab i Marszałek (R. Królikowski) 6. Treny (B. Królówna) 7. Zuzanna (J. Lulek)
8. Pamiętka Janowi na Tęczynie (J. Michniewski) 9. Satyr (H. Mołczanówna) 10. Proporzec (I. Nestorowicz) 11. Muza (J. Polówna) 12. Pieśni (M. Ryczyńska) 13. Sobótka (Z. Szponarówna) 14. Psalterz Dawidów (J. Tarnacki) 15. Epitalamia (F. Tchórzewska) 16. Jazda do Moskwy (S. Tchórzewska)
17. Fraszki (S. Kunowski) 18. Elegje łacińskie (J. Tokarski)
19. Tłómaczenie z literatury greckiej (E. Santocki).

Referaty zostały ocenione i omówione z autorami prac.

Sprawozdanie z prac Seminarjum Filozoficznego prof. Henryka Jakubanisa

w roku akad. 1930—31.

W roku sprawozdawczym odbyło się *dwadzieścia trzy zebrania*, z nich kilka nadzwyczajnych (nadprogramowych). *Frekwencja* przeciętna—od 16 do 20 uczestników. Obok ścisłych filozofów oraz kilku klasyków, czynny udział w pracach seminarijnych brała również młodzież z innych sekcij wydziałowych już to w roli *stałych członków*, już to w charakterze *gości*.

Wprowadzona w poprzednim roku akademickim innowacja techniczna — *Księga protokółowa*, odzwierciadlająca porządek dzienny oraz dokładny przebieg dyskusji każdego zebrania, była bardzo umiejętnie i starannie prowadzona w tym roku przez p. Marję I. Konopacką, jako *sekretarkę*, oraz p. Elżbietę Dubajównę, jako jej *zastępczynię*, wzgl. *drugą*

sekretarkę. P. Konópacka zamknęła swoje czynności sekretarki przez sporządzenie *rocznego sprawozdania* ze szczegółowymi danymi statystycznymi, dotyczącymi frekwencji ogólnej oraz ilości uczęszczania każdego członka poszczególnie.

* * *

Podstawowy temat prac tegorocznych stanowiły wielkie systematy dogmatyczne Spinozy i Leibniza, jako ciąg dalszy zeszłorocznych studjów nad filozofją Kartezjusza, a zarazem jako przygotowanie do zamierzonej na rok przyszły źródłowej analizy krytycyzmu Kanta. Obok tego — kilka większych i mniejszych prac na inne tematy, rozwinięte w charakterze *ekskursów* na gruncie dyskusji nad tematami zasadniczymi.

Z samodzielnych prac piśmiennych zostały odczytane i przedyskutowane następujące referaty:

- 1) p. Stadnicki Jan:
„Wstęp do filozofji Leibniza: życie, dzieła oraz podstawowe zagadnienia jego filozofji“.
- 2) p. Srzednicki Czesław:
„Wstęp do filozofji Spinozy: życiorys, spuścizna filozoficzna“.
- 3) p. pułk. Wildmann Józef:
„Traktat Spinozy De intellectus emendatione i przekład pierwszej części oraz szczegółowa analiza i ocena całości“.
- 4) p. Pawlikówna Feliksa:
„Psychologja twórczości filologicznej Spinozy: referat — ekskurs, wyłoniony z dyskusji“.
- 5) p. Przysławska Wanda Józefa:
„Tekstualne opracowanie I-ej części Etyki Spinozy: De Deo“.
- 6) p. Srzednicki Czesław:
„Nauka Spinozy o Bogu“.
- 7) p. Przysławska Wanda Józefa:
„Krytyka Spinozy przez prof. Szyłkarskiego referat — ekskurs krytyczny“.
- 8) p. Stadnicki Jan:
„Giordano Bruno a Leibniz“.
- 9) Idem:
„Monadologja Leibniza“.

10) p. Tokarski Jan:

„Kosmologia św. Augustyna: temat okolicznościowy w związku z jubileuszowym obchodem Wielkiego Świętego.

Ponadto jest kilka prac gotowych (p. Stańca Marjana p. Wiślińskiego Jana, p. Stadnickiego Jana), które jednak nie mogły być w tym roku odczytane ze względu na brak czasu i będą przeniesione na przyszły rok akademicki.

Wszystkie referaty zostały opracowane gruntownie na podstawie już to pierwszych źródeł, już to poważnych prac źródłowych. Na szczególne wyróżnienie zasługują referaty p. Jana Stadnickiego: bardzo obszerne i szczegółowe, napisane ze znaczną dozą erudycji i serdecznym umiłowaniem przedmiotu, z zastosowaniem metody naukowej.

Z wielkiem uznaniem należy też podnieść zalety gruntownych prac p. pułk. Wildman'a i p. Przysławskiej oraz systematyczny czynny udział w omawianiu wszystkich tematów p. Stańca, który przez swoje trafne uwagi i subtelne wywody, samodzielnie przemyślane, wybitnie przyczyniał się do rozwoju i pogłębienia dyskusji.

Sprawozdanie z działalności Seminarjum historji literatury polskiej

(Semin. wyższe) w roku akad. 1930/31.

W seminarjum rozpoczęto szereg prac o charakterze naukowym, z których zostały ukończone i uznane za dyplomowe, 1) Prus jako nowelista, 2) H. Sienkiewicz, jako batalista, 3) Echa romantyczne w twórczości H. Sienkiewicza, 4) Nad Niemnem Orzeszkowej, 5) Słyszenie barwne u J. Słowackiego.

Nadto wygłoszono mniejsze referaty, które były przedmiotem dyskusji, a to: 1) Ziemia Zoli i Chłopi Reymonta, 2) Warszawianka Wyspiańskiego, 3) Noc Listopadowa Wyspiańskiego, 4) Popioły S. Żeromskiego, 5) Ludzie bezdomni S. Żeromskiego.

Wreszcie omówiono analizę listów, jako dokumentów literackich, transkrypcję tekstów staropolskich, zagadnienie tragizmu.

Frekwencja studentów wynosiła przeciętnie 20 osób.

Statystyka studentów.

**Statystyka słuchaczy zwyczajnych na Wydziale Teologicznym
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w roku akad. 1930/31.**

WYDZIAŁ	Rok studiów				Razem	Nowo zapi- sani	Naro- dowość		Wyznanie		Przyjal. państw.		Miejsce urodzenia					
	I	II	III	IV			polska	inna	rz.-kat.	inne	polska	inne	Lublin	Kongr.	Mpol.	Wpol.	Woj Wsch.	Zagr.
Teologiczny	8	—	2	6	16	8	16	—	16	—	16	—	—	11	—	—	—	5

**Statystyka słuchaczy zwyczajnych na Wydziale Prawa Kanonicznego
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego 1930/31 roku akad.**

WYDZIAŁ	Rok studiów				Razem	Nowo zapi- sani	Naro- dowość		Wyznanie		Przyjal. państw.		Miejsce urodzenia				
	I	II	III	IV			polska	łotysz.	rz.-kat.	inne	polska	inne	Lublin	Kongr.	Mpol.	Woj. Wsch.	Zagra- nlca
Prawa Kanonicz- nego	6	8	1	1	16	6	15	1	16	—	15	1	—	12	—	2	2

**Statystyka studentów i słuchaczy nadzwyczajnych na Wydziale
Nauk Humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w roku akad. 1930/31.**

Wydział Humanistyczny	Rok studiów				Razem	Nowozapisani	Narodowość			Wyzna- nie		Przyna- leżność państw.	Miejsce urodzenia							
							polska	ukr.	inne	rz- kat.	inne		polska	czeska	Lublin	Kongr.	Mpol.	Wpol.	Woj. Wsch.	Zagr.
	I	II	III	IV																
Słuchacze zwyczajni Razem	m.	3	7	11	1	22	3	21	1	—	21	1	22	—	2	15	2	—	2	1
	k.	38	20	24	26	108	38	106	1	1	107	1	107	1	27	54	5	—	9	13
		41	27	35	27	130	41	127	2	1	128	2	129	1	29	69	7	—	11	14
Słuchacze nadzwyczajni Razem	m.	3	1	—	2	6	3	6	—	—	6	—	6	—	—	6	—	—	—	—
	k.	4	1	3	—	8	4	7	—	1	8	—	8	—	1	5	1	—	—	1
		7	2	3	2	14	7	13	—	1	14	—	14	—	1	11	1	—	—	1
Ogółem na Wydz. Human.		48	29	38	29	144	48	140	2	2	142	2	143	1	30	80	8		11	15

**Statystyka studentów i słuchaczy nadzwyczajnych
Katolickiego Uniwersytetu Lubel**

Wydział	Seksja	Rok studjów				Razem	Nowo- zapisani		
		I	II	III	IV				
PRAWA I NAUK SPOŁECZNO-EKONOMICZNYCH	Prawnicza	Słuchacze	m.	169	99	58	37	363	138
		zwyczajni	k.	35	19	8	3	65	25
		Razem		204	118	66	40	427	163
		Słuchacze	m.	3	—	—	—	3	3
		nadzwyczajni	k.	—	—	—	—	—	—
		Razem		3	—	—	—	3	3
	Ogółem		207	118	66	40	431	166	
	Ekonomiczna	Słuchacze	m.	32	11	11	9	63	24
		zwyczajni	k.	29	6	5	1	41	24
		Razem		61	17	16	10	104	48
		Słuchacze	m.	—	—	—	—	—	—
		nadzwyczajni	k.	—	—	—	—	—	—
	Razem		—	—	—	—	—	—	
	Ogółem na Wydz. Prawa				268	135	82	50	535

**na Wydziale Prawa i Nauk Społeczno-ekonomicznych
skiego w roku akad. 1930/31.**

Narodowość			Wyznanie				Przynależn. państwowa		Miejsce urodzenia					
poliska	ros.	inne	rz.-kat.	ewang.	praw.	inne	poliska	inne	Lublin	Kongr.	Mp.	Wp.	Wol. Wsch.	Zagr.
355	5	3	346	5	5	9	363	—	58	225	—	39	18	23
47	—	—	65	—	—	—	65	—	21	33	—	3	2	6
420	5	3	411	5	5	9	428	—	79	258	—	42	20	29
3	—	—	3	—	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	3	—	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—
423	5	3	414	5	5	9	431	—	79	261	—	42	20	29
63	—	—	63	—	—	—	63	—	11	38	1	2	3	8
41	—	—	41	—	—	—	41	—	18	14	—	2	2	5
104	—	—	104	—	—	—	104	—	29	52	1	4	5	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
527	5	3	418	3	5	9	535	—	108	312	1	46	25	42

Prace Profesorów K. U. L.

Ks. Józef Kruszyński.

1. Walka z religią w Rosji bolszewickiej. Przegląd Katolicki Nr. 44 z dn. 16 list. i Nr. 45 z dn. 23 listop. 1930 r.
2. Drogi Opatrzności Bożej w życiu św. Augustyna. Praca zbiorowa „Sw. Augustyn”. Wyd. ks. St. Brossa. Poznań, 1930. Str. 117—133. Oddziel. Odbitka.
3. Królestwo Chrystusowe. Odb. z Prądu, r. 1930 Str. 105—122.
4. Problem katolicyzmu wśród żydów. Przegląd Katol. Nr. 3 i 4, 1930 r.
5. Prądy wśród młodzieży akademickiej i jej stosunek do życia religijnego i politycznego. Przegląd Katol. Nr. 20 i 21, 1930 r.
6. Kościół Opatrzności. Polska i Rzeczpospolita, Nr. 29 z dn. 29 stycz. 1931.
7. Prądy umysłowe i religijne w państwie rzymskiem na początku ery chrześcijańskiej. Ateneum Kapłańskie, zesz. styczeń i luty, 1931 r. Str. 1—23 i 105—127.
8. Zgubny wpływ judaizmu na duszę polską. Pamiętnik Kursu duszpasterskiego w sprawie sekciarstwa i innowierstwa. Poznań, 1931. Str. 100—120.

Ks. prof. A. Szymański.

- Rewizja Konstytucji marcowej i postulaty katolickie. Biblioteka Prądu. 1930 s. 16.
- Ograniczenie urodzin i karalność przerywania ciąży. Biblioteka Prądu. 1931 s. 72.
- Zakon przyrodzony. Odbitka z Księgi Pamiątkowej ku czci prof. W. P. Abrahama. Lwów. 1931 r. 22.
- Akcja Katolicka a działalność gospodarczo-społeczna. Poznań, Książnica Akcji Katolickiej. 1931 s. 50.
- Społeczne znaczenie rozwodów. Lublin, Tow. Wiedzy Chrześc. 1931 s. 88.

Niektóre artykuły:

Revolucja bolszewicka od wewnątrz. Przegląd Po-
wszechny r. 1930, t. 186, czerwiec.

Kościół a kapitalizm. Prąd 1931, t. 20, styczeń.

Projekt prawa małżeńskiego komisji kodyfikacyjnej. Prąd
1931 t. 20, marzec.

Studja ekonomiczne we Lwowie i Lublinie. Ruch pra-
wniczy i t. d. Poznań. 1931 zeszyt 1.

Akcja katolicka. Prąd 1931, t. 21, październik.

O odnowienie porządku społecznego. Przegląd Po-
wszechny. 1931, t. 192, październik.

Prof. Wiktor Hahn.

1. Bibliografia o Juliuszu Słowackim. Dzieło J. Słowac-
kiego. Lwów. Tom V i IX.

2. Bibliographia philologiae classicae et humanisticae
Polonorum a. 1911 – 1925. (Eus Supplementa vol. I.) Leopoli 1929.
Str. VIII i 141.

3. J. I. Kraszewski o „Ogniem i mieczem“ Sienkiewicz.
Ruch literacki. 1929, str. 113—115.

4. Bibliografia Województwa Lubelskiego za rok 1927.
Region lubelski nr. (1929) i odb. Lublin. 1929. str. 40.

5. Wojciech Bogusławski w setną rocznicę śmierci.
1829 23.VII 1929. Wiedza i życie (Warszawa). 1929. str. 505—578.

6. W sprawie wydania bibliografii filologii klasycznej
i literatury humanistycznej w Polsce do roku 1850. Kwartalnik
klasyczny. 1930.

7. Szymon Szymonowicz jako najwybitniejszy przedsta-
wiciel humanizmu polskiego. Tamże 1930.

8. Józef Jezowski jako filolog. Księga pamiątkowa ku
ucczeniu CCCL rocznicy założenia i X wskrzeszenia Uniwer-
sytetu wileńskiego. Wilno 1299. tom I i odb. Wilno. 1929 str. 16.

9. Henryk Ibsen w Polsce. W setną rocznicę urodzin
1828 20.III 1928. Pamiętnik Lubelski Towarzystwo Przyjaciół
Nauk w Lublinie. Tom I. i odb. Lublin 1929. str. 32.

10. Kotzebuego „Der Wirrwarr“ w tłumaczeniach pol-
skich. Ruch literacki. 1929. Str. 251—252 i 288.

11. Do biografii J. M. Kamińskiego. Świadectwo ukoń-
czenia gimnazjum. Tamże. Str. 252.

12. Przekład niemiecki wiersza Brodzińskiego: „Matka i dziecię”. Tamże str. 305.
13. Jan Zacharjaszewicz o powieści. Pamiętnik literacki 1929, str. 582—598 i nadb.
14. Sen srebrny Salomei Juliusza Słowackiego i Helena czyli Hajdamacy na Ukrainie J. N. Kamińskiego. Pamiętnik literacki 1930.
15. Nieznany dialog chełmski o cesarzu Maurycjuszu z r. 1747. Tamże.
16. Obchód 50 rocznicy powstania listopadowego we Lwowie. Przemyśl. 1930.
17. Karol Estreicher jako tłumacz utworów dramatycznych. Pamiętnik Literacki 1931.
18. Wpływ Kochanowskiego na późniejszych poetów (Stan dotychczasowych badań i dezyderaty). Pamiętnik Zjazdu im. J. Kochanowskiego. Kraków. 1931.
19. Wojciech Bogusławski w Wilnie w r. 1817. Ruch Literacki 1931.
20. Sen srebrny Salomei J. Słowackiego. Wydanie ze wstępem i objaśnieniami. Dzieła J. Słowackiego. Lwów. Tom VI.
21. Bibliografia o J. Słowackim. Część VI. Tamże.

Ks. prof. I. Roth, T. J.

1. Konstytucje Sióstr Zgromadzenia N. M. P. Miłosierdzia. Warszawa 1930 8°, str. 118.
2. Konstytucje Małych Sióstr Niepokal. Serca Marji. Częstochowa 1930, 8°, str. 107 + III.
3. Constitutiones Fratrum Albertinorum Pauperibus Inservientium III. Ordonis S. P. Francisci. Cracoviae 1931, 8°, str. 122.

Prof. Mieczysław Popławski.

1. Mesjanistyczny poemat Wergiljusza. Księga Wergiljańska. Wyd. Akad. Polskiej. Kraków, 1930—31.
2. Cesarz, ludzie i księżniczka. Miesięcznik „Droga”, stycz. luty, 1931.

Prof. Zygmunt Kukulski.

1. *Elementarz dla szkół parafjalnych narodowych z 1785 roku.* Lublin 1930. Wydawnictwo Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie.

2. *Pestalozzi w Polsce na początku XIX stulecia*. Lublin 1930. Biblioteka Uniwersytetu Lubelskiego.

3. *Źródła do dziejów wychowania i szkolnictwa w Polsce z doby Izby Edukacji Publicznej (1807 — 1812)*. Lublin 1931. Wydawnictwo Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie.

Pismem Polskiej Akademii Umiejętności z dnia 26 sierpnia 1930 r. Nr. 1726/30 prof. Kukulski został mianowany współpracownikiem Komisji dla dziejów oświaty i szkolnictwa w Polsce.

Prof. Bohdan Rutkiewicz.

1. „L'anti-intellettualismo di Bergson ed il finalismo biologico” w *Rivista di Filosofia Neo-Scolastica* 1930 zeszyt III—IV, str. 11.

2. „Wszechświat i życie w oświeceniu współczesnego biologa” w *Prądzie* 1931 zeszyt kwietniowy str. 8.

3. „Witalizm metodologiczny i witalizm metafizyczny” w *Przeglądzie Filozoficznym* 1931 r. zeszyt II—III str. 8.

Prof. Aleksander Kossowski.

1. „Arjanie polscy w Lublinie a sprawa Jana Kokota mieszczanina lubelskiego”. *Pamiętnik Lubelski*, Towarz. Przyjaciół Nauk w Lublinie. Tom 1. Lublin 1930 str. 52—68.

2. „Rok 1830 w Polskich Archiwach Państwowych. Archiwum Państwowe w Lublinie”. *Archeion* t. VIII. Warszawa 1930 str. 124—137.

3. „Na marginesie referatu Ks. prof. D-ra J. Umińskiego „Korespondencja Hozjusza z lat 1558—1579”. *Ateneum Kapłańskie*. Włocławek 1931 r. luty t. 27 str. 182—185.

Prof. Henryk Życzyński.

1. Jan Kochanowski. *Miesięcznik Pedagogiczny*. R. 1930. Nr. 6—7.

2. Z zagadnień wychowania państwowego. *Przegląd Pedagogiczny*. R. 1930. Nr. 35 i 36.

Ks. prof. H. Insadowski.

1. „Kościelne prawo pogrzebowe”, Włocławek 1930, str. 176.

2. „Res sacrae w prawie rzymskim”, Lublin 1931, str. 112.

Prof. L. Białkowski.

1. „Lewaltowie Jezierscy herbu Rogala”. Toruń 1930, stron 22, 8° (odbitka z t. VIII. „Zapisków Tow. Naukowego w Toruniu”) oraz również źródłowy artykuł:

2. „Przyczynek do dziejów pospolitego ruszenia na wyprawę 1509 r.” (Miesięcznik Heraldyczny, Warszawa 1930, Nr. 5). Nadto recenzje w „Wiadomościach Histor.” i w prasie codziennej.

Prof. C. Berezowski.

O artykule 19 statutu Ligi narodów. Wydano staraniem kwartalnika „Sprawy Obce”. Warszawa, 1930.

Prof. Roman Longchamps de Berier.

Rozprawy.

1. Zasada wolności umów w projektach polskiego prawa o zobowiązaniach, Ks. Pam. ku czci prof. Abrahama i odb., 1930 str. 15.

2. Na marginesie projektu ustawy o ochronie drobnych dzierżawców, Gaz. Sąd. Warsz. 1930 nr. 17.

3. Quelques Observations sur le Projet Franco-Italien de Code des Obligations (partie Generale), Varsovie 1931 Extrait de la Revue Polonaise de la legislation civile et criminelle, T. 111) str. 62.

4. Leon Piniński (z okazji pięćdziesięciolecia doktoratu) wspólnie ze Stanisławem Witkowskim, Lwów 1931, Gubrynowicz i Syn, str. 22.

Recenzje.

1. Fenichel Zygmunt, Zarys Polskiego Prawa Robotniczego, Przegląd Prawa i Adm. Im. E. Tilla, 1930 str. 317.

2. Konic Henryk, prawo o zobowiązaniach, cz. 1. Przegląd Prawa 1930 str. 304.

3. Raczyński Aleksander, Polskie Prawo Pracy, Przegląd Prawa 1930 str. 314.

4. Zoll Fryderyk, Prawo Cywilne, Przegląd Prawa 1931 str. 236.

Zast. prof. Dr. Antoni Deryng.

1. O podstawach mocy obowiązującej prawa narodów. Lwów, Pierwsza związkowa drukarnia 1930 (odbitka z książki pamiątkowej ku czci profesora Wł. Abrahama).

2. Recenzja książki Marjana Zimmermana. Art. 72 Konstytucji a dotychczasowe ustawodawstwo polskie (Przegląd Prawa i Administracji. Lwów 1930).

3. Recenzja książki Dr. Cezarego Berezowskiego. Teoria genezy państwa (Przegląd Prawa i Administracji. Lwów 1930).

4. Główne tendencje rozwojowe prawa narodów w świetle orzecznictwa Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej (Lwów 1932 Pierwsza Związkowa Drukarnia).

Ks. prof. Jan Wiślicki.

1. *Śluby cywilne*. Odbitka z książki zbiorowej „Małżeństwo w świetle nauki katolickiej”. Lublin 1928.

2. *Umowy Laterańskie*. Tekst włoski, przekład polski, list Piusa XI do Kard. Gasparri'ego, wstęp i przypiski str. 104. Towarzystwo Wiedzy Chrześcijańskiej. Lublin 1930.

3. *Konkordaty Piusa XI*. „Rząd” 1929 str. 321—334.

Prof. Ignacy Czuma.

1. Podstawy romantyzmu prawniczego W. Z. Jaworskiego (Poznań 1930, Ruch prawniczy, ekon. i socjol. I).

2. Filozoficzne punkty styeczne Zachodu i bolszewizmu (Lublin 1930).

3. Dzisiejsza filozofia sowieckiego prawa a romantyzm prawniczy (Lublin 1930) (Pamiętnik Lubelski).

4. Les bases pour le romantisme dans le Droit de Ladislav L. Jaworski (Revue générale du Droit, de la Legislation et de la Jurisprudence en France et à l'Etranger, septembre 1930).

5. Problem działania cel w ekonomji (Ruch prawniczy, ekon. i socjolog. — Poznań 1930) III.

6. Problem stanowiska Głowy Państwa w Polsce (Lublin 1930).

7. Die Verfassungstheorie des prof. L. L. von Jaworski (Zeitschrift für Ostrecht, Berlin 1930).

8. Sprawiedliwość w dziedzinie skarbowej (Księga pamiątkowa ku czci prof. W. Abrahama tom I — Lwów 1930).

9. Referaty o budżecie Sejmu, Senatu i Najw. Izby Kontroli (Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu budżetowym na rok 1931/2. Druk Nr. 100—okres III).

10. Referaty o zamknięciach rachunkowych Państwa I) za rok 1927/8, II) za rok 1928/9 (Sprawozdanie komisji budżetowej Sejm.—okres III).

11. Metoda W. Z. Jaworskiego (Przed debatą konstytucyjną) (Droga, 1931, Nr. 3).

12. O moralne podstawy ustroju (Droga, 1931, Nr. 4)

13. Zwodniczość doktryny o władztwie ustrojowym (Droga—1931, Nr. 5).

14. Uwagi ogólne o projekcie prawa małżeńskiego Komisji Kodyfikacyjnej R. P. (Ruch prawniczy, ekon. i socjologiczny—Poznań—1931—IV).

15. Monografia statystyczno-gospodarcza Województwa Lubelskiego — tom I — Zagadnienia podstawowe. Praca zbiorowa — redaktor Dr. Ignacy Czuma, Lublin 1932.

— Po za wymienionemi pracami szereg recenzyj (głównie z dziedziny skarbowości) drukowanych w Ruchu prawniczym Zeitschrift für Ostrecht i t. p. oraz artykuły o charakterze ściśle publicystycznym.

Stanisław Mackiewicz — Myśl w obcęgach. Studja nad psychologią społeczeństwa Sowietów. Warszawa 1931 s. 209 zł. 5-

Autor jest dziennikarzem „Słowa” Wileńskiego. Poza tem postępuje drugą już kadencję do Sejmu. Swoje wrażenia z kilku tygodniowej przejażdżki do Rosji bolszewickiej w bież. roku ujął w artykuły, które wydał jako książkę. Pisana jest żywo, z zacięciem głębszych uogólnień. Stara się być obiektywnym, w rezultacie sądy wypadają silnie ujemnie dla bolszewików, co szeroko i na faktach niewątpliwych uzasadnia. Wiele stunkowo kładzie wagę na stronę moralno-religijną, którą w silnych linjach rysuje, ukazując dno istotne i najgłębsze różnice między światem sowieckim a nami. Formę znęcań się bolszewików nad religią nazywa „bezwstydnie chamską” i dodaje, iż „ten, kto się u nas modlić oduczył, kto pacierza zapomniał—niech pojedzie do Rosji. Tam mu się wargi same poruszą w modlitwie żarliwej”.

Książkę należy polecić do czytania ze względu na jej akcenty obiektywności i szczerości tudzież głębszy i wartościowy moralnie punkt wyjścia. Oczywiście, dając wiele interesującego, jest tylko próbą charakterystyki i w zamkniętych punktach.

I. C.

Zast. prof: Dr. Jan Kamiński.

I. Recenzje w *Wojskowym Przeglądzie Prawniczym* o pracach:

- a) Dr. Józefa Skoczka p. t. „Studja nad patrycjatem lwowskim wieków średnich” (Nr. 6/1929) i p. t. „Dzieje Lwowskiej Szkoły Katedralnej” (Nr. 7-8/29),
- b) Prof. Dr. Przemysław Dąbkowski p. t. „Wspomnienia z podróży naukowych 1899—1908, Lwów 1930 (Nr. 1/1930) i p. t. „Memorjał Krukowieckiego z r. 1773” (Nr. 3/30) i p. t. „Szkice średniowieczne” (Nr. 2/30),
- c) Józefa Białyni Chołodeckiego p. t. Lwów w czasie okupacji rosyjskiej” (3 września 1914—22 czerwca 1915 r.) „Z własnych przeżyć i spostrzeżeń” (Nr. 1/30), p. t. „Zakładnicy miasta Lwowa w niewoli rosyjskiej 1915—1918” (Nr. 4/30),
- d) Józefa Litwina p. t. „Pseudonim wojskowy i jego legalizacja w Polsce”. Lwów 1929 (Nr. 1/30),
- e) Ks. Kazimierza Waisa p. t. „Wspomnienia z pierwszego roku wojny światowej” (Nr. 3/30),
- f) Dr. Karola Korany’ego p. t. „Podstawy średniowiecznego prawa spadkowego” (Nr. 4/30),
- g) Stanisława Rachwała p. t. „Jan Almpék i jego „Opis Miasta Lwowa” z początku XVII wieku” (Nr. 4/1930),
- h) Dr. Władysława Godziszewskiego p. t. „Polska a Moskwa za Władysława IV-go”. Kraków 1930 r. (Nr. 4/1930).

II. Artykuł p. t. „Polityka kryminalna w wojsku Królestwa Polskiego w latach 1815 — 1830, a społeczeństwo polskie” (Nr. 2/1930).

III. Sprawozdanie dotyczące poszczególnych zeszytów rocznika I-go p. t. „Przewodnika Historyczno-Prawnego” i tak:

- a) o zeszycie 1-szym (Nr. 2/1930),
- b) o zeszycie 2-gim (Nr. 3/1930),
- c) o zeszycie 3-im (Nr. 4/1930).

IV. „Prawo francuskie w Polsce” str. 73, Lwów 1931 r. *Historja źródeł dawnego prawa polskiego, prawo wojskowe.*

W zesz. I. r. II. Przewodnika hist. praw. r. 1931. Str. 56 i 57.

- 1) „Ku czci profesora Abrahama”, „Prąd”, lipiec, sierpień 1931 r. tom. 21.

- 2) Recenzja o pracy Franciszka Grzesiowskiego p. t. „Wspomnienia z niewoli rosyjskiej 1915—1921”, „Ziemia Lubelska” z dnia 27 września 1931 r. Nr. 262.
- 3) Recenzja o pracy prof. Dąbkowskiego Przemysława p. t. „Ziemia Sanocka” w XV stuleciu” cz. I. — „Ziemia Lubelska” 12 października 1931 r. Nr. 277.
- 4) Recenzja o pracy p. dr. Marji Kastarskiej p. t. „Szkice polsko-rumuńskie”, Lwów 1931 — „Prąd”, tom 21 październik 1931 r.
- 5) „Ziemia Lubelska” z dn. 2 czerwca 1931 r. Recenzja o tej pracy umieszczona w „Ziemi Lubelskiej” pojawiła się w przekładzie rumuńskim w dzienniku prof. Jorgi p. t. „Neamul Romanesc” z dn. 13 czerwca 1931 Nr. 129.

P. Dr. J. Kamiński uchwałą Towarzystwa Historyczno-Prawnego w Paryżu, powziętą w kwietniu 1931 r. został zaliczony w poczet członków tego Towarzystwa.

Ofiary na budowę kaplicy.

Tacka w kaplicy i drobne ofiary od 1/VI. 1930 r. do 1/XI. 1931 r.	Zł. 394,84
Ks. kan. A. Grochowski, Częstochowa. Dwukrotnie po 50 zł.	100.—
Z Głosu Lubelskiego	40.—
S.S. Szarytki, Szpital św. Wincentego	50.—
P. Rejentowa Modrzewska	25.—
Sodalicja Marjańska Akademickich	100.—
Ks. Antoni Kotyło	200.—
Ks. Prał. Burakowski z Łodzi	20.—
P. Halina Sikorska we Włocławku	50.—
Ks. Nikodem Ast	50.—
Ks. Wład. Służalek	20.—
Seminarjum Duchowne w Wilnie	20.—
P. Walenty Radzyński	200.—
P. Edward Rettinger	100.—
Ks. Stanisław Ufniański	15.—
P. hr. Gustawowa Przezdziecka w Warszawie — fr. franc.	4.000.—
Ks. kan. M. Skowronek we Włocławku	Zł. 100.—
Z odczytu ks. W. Kneblewskiego	75.—
Z Akademji św. Pawła	44,80
Z odczytu ks. Łomińskiego	47,40
P. Mecenasowa Lissowska	5.—
Za programy z Akademji papieskiej	299.—
Za sprzedaż znaczka na ulicach Lublina	633,82
P. Barwicki i p. Steń	5.—
Od Rodziny Lewińskich w Lublinie	20.—
P. Rejent Stehński	50.—
P. A. Kuczyński w Lublinie	10.—
O. Jan, Kapucyn	10.—
Dr. W. Trojanowski	5.—
P. dyr. K. Rzeszotarski. Dwukrotnie po 25 zł.	50.—
P. Joanna Lisowska w Białkach	10.—
P. W. Młynarski	100.—
P. L. Kowalczewski	30.—
Z rekolekcji dla inteligencji	15.—
S. Wincenta, Szpital św. Wincentego	20.—
Czarna kawa dn. 15 marca 1931 r.	994,15
Zbiórka na ulicy dn. 15 marca 1931 r.	584,56
Ks. Antoni Pajdowski	50.—
P. Halina Sikorska we Włocławku	2.000.—
Z Głosu Lubelskiego dn. 17/IV. 1931 r.	238.—

Z odczytów w Uniwersytecie dn. 20/IV. 1931 r.	Zł. 28.70
P. M. Girajtys	30.—
Z Głosu Lubelskiego dn. 6/V. 1931 r.	250.—
Z Ziemi Lubelskiej dn. 16/VI. 1931 r.	100.—
Dr. Tymiński przez pośred. Głos Lub.	100.—
P. Franciszka Dudzińska w Warszawie	25.—

Dary na kaplicę

od 1/VI. 1930 r. do 1/XI. 1931 r.

Chór przy Sodalicii Pań w Lublinie: 2 pokrowce płóc. na ołtarz	
P. Zofja Micińska w Warszawie . Obrus pł. ze szlakiem	
P. Anna Janowiczówna Serwetka na stolik	
Ks. kan. A. Songajło 3 pierścionki złote z kam.,	
1 wisiorek, granaciki, 1 srebrna bransoletka, 2 ornaty	
i 2 alby	
P. Janina Dziubówna 2 małe serwetki	
P. Oberhejmowa 1 serwetka	
P. Wanda Białkowska w Lublinie . 3 ręczniki	
P. Chmielewska w Lublinie . . . 1 komża	
P. Halina Szoberówna w Zakopanem obrus na ołtarz.	

Fundacje sal.

od 1/VI. 1930 r. do 1/X. 1931 r.

Sala im. Ks. Idziego Radziszewskiego.

Ks. P. Rowicki	Zł. 90.—
Ks. M. Jankowski	150.—
Ks. Morawski	125.—
Ks. Stefan Woynarowski	50.—
Ks. Nikodem Ast	100.—
Ks. Tworek	50.—
Ks. Ruran	50.—
Ks. L. Górniecki	50.—

Sala im. P. P. Braci Górskich.

Prof. Ludwik Górski	Zł. 85.—
P. St. Górski	3.000.—

Sala im. Aleksandra hr. Przezdzieckiego.

Hr. Przezdziecki	Zł. 2.500.—
----------------------------	-------------

Sala im. Czesława Światopełk-Mirskiego.

Prof. Ludwik Górski	Zł. 750.—
-------------------------------	-----------

Sala im. Prof. Porzezińskiego.

Profesorowie Wydz. Prawa Zł. 99.65

Sala im. J. E. Ks. Bp. Marjana Fulmana.

Komitet Fund. sali J. E. Ks. Bpa Fulmana za pośr.
p. K. Kalinowskiego Zł. 2.512.—

Sala im. Juliusza Słowackiego.

Komitet sprowadzenia zwłok Słowackiego Zł. 233.—

Sala im. Hieronima i Walerego Stroynowskich.

Fundacji Stanisława Stroynowskiego Zł. 6.000.—

Członkowie czynni.

Październik 1929 r.

Wydział Powiatowy w Gostyniu Zł. 50.—
P. Jan Swolkien w Lublinie 100.—
P. Zofja z Moritzow Kijokowa 50.—

Grudzień 1929 r.

Ksiądz Prałat Złotkowski w Kuleszach Zł. 200.—
Ks. Dr. I. Kobyliński w Siedlcach 50.—
Ks. Szymon Wołosiewicz w Aleksandrowie Kujawskim 50.—

Styczeń 1930 r.

J. E. Ks. Biskup Czesław Sokołowski w Siedlcach . Zł. 50.—
P. J. Nekanda Trępka w Jeżowie 50.—
Ks. Chmielecki w Radomnie 100.—
Ks. Prałat M. Glinka w Kocku 50.—
Ks. Prof. P. Pianko w Łomży 50.—
J. E. Ks. Bp. Adolf Jełowicki w Lublinie 50.—
Kasa Komunalna Banku Budow. na pow. Katowice Wieś 50.—
P. Karol Hr. O'Rourke w Wsielubie 50.—

Luty 1930 r.

Księżna Marja Czetwertyńska w Warszawie Zł. 150.—
Urząd Gminy Niedrzwica 50.—
P. L. Lipczyński w Krasnymstawie 100.—
Tow. Akc. Fabr. Ołówków St. Majewski i S-ka
w Pruszkowie 100.—

Ks. Kur. Młyński w Tczewie	Zł. 50.—
Ks. Prałat L. Kwiek w Lublinie	100.—
Pow. Kasa Komunalna w Kępnie	100.—
P. St. Turno w Poznaniu	100.—
P. Michał hr. Sobański w Warszawie	100.—
P. A. Sotowski w Janowie Lubelskim	50.—
S. S. III Zakonu św. Dominika we Lwowie	50.—
Ks. Dr. M. Makowski w Krakowie	50.—
Ks. A. Biliński w Bochni	50.—
P. J. Szczaniecki w Nawrze	100.—
P. St. Mańkowski w Kazimierzu Biskupim	100.—
Magistrat m. Węgrowa	50.—
Ks. Diekan Wnuk w Biechowie	100.—
P. Ignacy Steliński w Lublinie	50.—
P. Stefan Ponikiewski w Drobinie	100.—
Ks. J. Bakalarczyk w Mińsku Mazowieckim	100.—
P. A. Wierzbicki w Warszawie	100.—
P. K. Sliwowski w Godziszowie	50.—
Ks. Ignacy Rechciński w Czarnożyłach	100.—
P. A. Hr. Bniński w Gułtowach	100.—
P. J. Dunin Karwicki w Mizocz	50.—
P. W. Wilkoszewski w Grabowie Król.	50.—
Ks. St. Adamczyk w Aleksandrowie Kujawskim	100.—
Ks. Piotr Pianko w Łomży	50.—
Sod. Pań Ziemi Kieleckiej za pośred. P. H. Morstinowej	50.—
Ks. Prał. Kaz. Bączkiewicz w Warszawie	50.—
Ks. Gwardjan O.O. Kapucynów Ks. J. Kanty Trocki w Lublinie	50.—
Prowincja O.O. Bernardynów O. Benedykt Wiercioch w Zakopanem Bystrem	100.—
Magistrat m. Biłgoraja	100.—

Marzec 1930 r.

P. Wojciech Przanowski w Potoczku	Zł. 100.—
Magistrat m. Torunia	50.—
Magistrat miasta Parczewa	50.—
Ks. Piotr Pianko w Łomży	50.—
Sejmik Powiatowy w Będzinie	100.—
Ks. J. hr. Żółtowski w Czachu	100.—
Pow. Kasa Komunalna w Śmiglu	50.—
Ks. B. Czerkiewicz w Kielcach	50.—
Sod. Pań w Warszawie za pośred. P. M. Hauke	50.—
P. M. Kretkowska w Boruchowie	100.—
Ks. T. Osiński w Radzynie	50.—
O.O. Jezuitów Prowincja Mazowiecka w Warszawie	100.—
P. Antoni Piasecki w Popkowie	50.—
Ks. Profesorowie Sem. Duch. w Sandomierzu za pośred. Ks. Rektora A. Szymańskiego	200.—
Ks. Dziekan W. Starzomski w Opocznie	50.—

Kwiecień 1930 r.

Urząd Gminy Brzeziny	Zł. 100.—
Miejska Kasa Komunalna w Chełmnie	50.—
Główna Kasa miejska w Szamotułach	50.—
P. Mec. Leon Nowacki w Węgrowie	100.—
Kasa Gminna Nowy Bytom	50.—
Wydz. Pow. Sej. Dziśnieńskiego — Głębokie	100.—
Wydz. Powiat. w Dubnie	50.—
Lubelski oddział Związku Prac. Notarjatu i Hipoteki	50.—
Urząd Gminy Pakość	50.—

Maj 1930 r.

Pow. kasa Komunalna w Ostrowie Poznańskim	Zł. 50.—
Zofja Księżna Czertwertyńska w Warszawie	100.—
Miejska Kasa Główna w Wejherowie	50.—
P. Notarjusz St. Bielski w Lublinie	25.—
Wydz. Pow. Sejmiku Kaliskiego	50.—

Czerwiec 1930 r.

Wydz. Pow. Sejmiku Płockiego	Zł. 50.—
Księżna Marja Czetwertyńska w Warszawie	50.—
P. Dr. Marcin Garbaczewski w Lublinie	50.—
P. Tekla Dąbska w Warszawie	50.—
Sod. Pań pod Wezw. Król. Korony Polskiej w Warszawie za pośred. p. Marji Hauke	50.—

Lipiec 1930 r.

Pow. kasa Komunalna w Kościanie	Zł. 50.—
Ks. Prał. Jan Grabowski w Janowie Podlaskim	25.—

Sierpień 1930 r.

Ks. Prałat Jan Grabowski w Janowie Podlaskim	Zł. 25.—
P. Rejent A. Sotowski w Janowie Lubelskim	50.—
Pow. Kasa Komunalna w Gostyniu	150.—

Wrzesień 1930 r.

P. Prezes Wincenty Młynarski w Lublinie	Zł. 50.—
---	----------

Październik 1930 r.

Sodalicja Marjańska na Jasnej Górze	Zł. 50.—
Prof. S. Głabiński	50.—
P. St. Tymińska w Lublinie	50.—

Listopad 1930 r.

P. Prof. Klonowiecki w Lublinie	Zł. 25.—
---	----------

Grudzień 1930 r.

P. Rejent St. Bielski w Lublinie	Zł. 25.—
--	----------

Styczeń 1931 r.

J. E. Ks. Bp. Czesław Sokołowski w Siedlcach . . .	Zł. 50.—
Kasa Komunalna w Nowem Mieście	50.—
Ks. Leopold Szuman w Dubnie	50.—
J. E. Ks. Bp. Adolf Jełowicki w Lublinie	50.—

Luty 1931 r.

P. Prof. W. Klonowiecki w Lublinie	Zł. 25.—
P. Karol hr. O'Rourke w Wsielubie	50.—
Pow. Kasa w Szamotułach	100.—
Ks. Łabęda w Rędzinach	150.—
Kasa Komunalna Katowice Wieś	50.—
Ks. Leopold Szuman w Dubnie	50.—
Ks. Prałat Ludwik Kwiek w Lublinie	50.—
Ks. Andrzej Biliński w Bochni	50.—
Ks. M. Glinka w Kocku	50.—
Ks. Prałat Tadeusz Osiński w Radzynie	50.—
Ks. Chmielecki w Radomnie	50.—

Marzec 1931 r.

O. Prowincjał O.O. Jezuitów w Warszawie	Zł. 50.—
P. St. Surzycki w Warszawie	100.—
F. St. Majewski i S-ka w Pruszkowie	50.—
Ks. Prałat A. Lipiński w Janowie Podlaskim	100.—
P. St. Turno w Poznaniu	50.—
Pow. Kasa Komunalna w Kępnie	100.—
Ks. J. Bielowski w Włocławku	50.—
P. Zdzisław Siekierzyński w Opolu	25.—
P. Ant. Piasecki w Popkowie	50.—
Ks. Dr. M. Krzywicki w Pińsku	150.—
P. St. Mańkowski w Kazimierzu Biskupim	50.—
Ks. F. Zalewski w Topczewie	25.—
Magistrat m. Biłgoraja	50.—
Magistrat m. Torunia	50.—
Ks. Marja Czetwertyńska w Warszawie	50.—
P. J. Żółtowski w Czachu	50.—
Ks. W. Starzomski w Opocznie	50.—
P. J. Nekanda Treпка w Jeżowie	50.—
P. hr. Michał Sobański w Warszawie	50.—
P. E. Poniński w Piotrkowicach	50.—
Ks. Świrszczewski w Miechowie	50.—
Kasa Gminna w Łagiewnikach	50.—
Kasa Komunalna w Szubinie	50.—
Pow. Kasa Oszczędności w Gostyniu	50.—
P. Antonina Mańkowska w Brodnicy	50.—

Fabr. J. „Franaszek” w Warszawie	Zł. 100.—
Wydz. Pow. Sejmiku Węgrowskiego	50.—
Miejska Kasa Komunalna w Chełmnie	50.—

Kwiecień 1931 r.

Urząd Gminy Brzeziny	Zł. 50.—
Wydział pow. w Dubnie	50.—
Ks. B. Czerkiewicz w Kielcach	50.—
Kasa Komunalna w Ostrowie Pozn.	50.—
Sukcessorowie Księżnej Marji Czetwertyńskiej	50.—
Urząd Gminy Bełżyckiej	50.—
Lubelski Związek Prac. Notarjatu i Hipoteki	50.—
Wydział Powiatowy Sejmiku Płockiego w Płocku	50.—

Maj 1931 r.

Ks. Józef Bakalarczyk w Mińsku Mazowieckim	Zł. 50.—
--	----------

Czerwiec 1931 r.

Ks. Wnuk w Biechowie	Zł. 25.—
P. Rejent St. Bielski w Lublinie	25.—

Sierpień 1931 r.

Powiatowa Kasa Komunalna w Kościanie	Zł. 50.—
P. Tekla Dębska w Warszawie	50.—

Koła Członków Wspierających.

Październik 1929 r.

Dekanat Skawiński w Zebrzydowicach	Zł. 50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Bolestawickiego za pośred. Ks. Dziek. W. Wojciechowskiego	20.—
Koło Ks. Ks. Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. Dziek. H. Zielińskiego	37.—
Koło Ks. Ks. Dek. Garwolińskiego za pośred. Ks. K. Zebrowskiego	50.—

Listopad 1929 r.

Koło Ks. Ks. Dek. Tuliszkowskiego za pośred. Ks. Dziek. M. Włostowskiego	Zł. 158.—
Koło Ks. Ks. Dek. Bolestawickiego za pośred. Ks. Dziek. W. Wojciechowskiego	20.—
Koło Ks. Ks. Dek. Zamojskiego w Łabuniach za pośred. Ks. Dziekana	55.—
Koło Ks. Ks. Dek. Lipnowskiego za pośred. Ks. Dziek. J. Ryglewicz	64.—

Koło Profesorów Seminarjum Duchownego w Krakowie	Zł. 30.—
Koło Ks. Ks. Dek. Stężyckiego za pośred. Ks. Dziek. I. Blocha	40.—
Związek Księży Prefektów w Łomży za pośred. Ks. Henryka Okuniewskiego	100.—

Grudzień 1929 r.

Koło Ks. Ks. Dek. Kłobuckiego za pośred. Ks. Dziek. J. Zawadzkiego	Zł. 186.—
Koło Księży Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. Dziek. H. Zielińskiego	74.—
Koło Księży Dek. Bolesławickiego za pośred. Ks. Dziek. W. Wojciechowskiego	20.—
Koło Księży Profesorów w Tarnowie za pośred. Ks. Dr. T. Włocha	300.—
Koło Księży Prefektów w Częstochowie	50.—
Koło Księży Dek. w Izbicy Kujawskiej	50.—
Koło Księży Dek. Gidelskiego za pośred. Ks. Dziek. F. Maciaszka	120.—
Koło Księży Dek. Św. Stanisława w Siedlcach za pośred. Ks. Dr. I. Kobylińskiego	50.—
Koło Księży Prefektów w Łomży za pośred. Ks. Henryka Okuniewskiego	50,80
Koło Księży Dek. Dąbrowskiego za pośred. Ks. F. Słowińskiego	20.—

Styczeń 1930 r.

Koło Księży Dek. Pilickiego za pośred. Ks. B. Słapczyńskiego	Zł. 100.—
Koło Księży Dek. w Koninie za pośred. Ks. Dziek. Kabaty	65.—
Tow. Św. Józefa w Tczewie za pośred. Ks. Kur. Młyńskiego	50.—
Koło Księży Dek. Włodawskiego za pośred. Ks. Dziek. Z. Wronowskiego	50.—
Koło Księży Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. Dziek. H. Zielińskiego	37.—
Koło Księży Dek. Bolesławickiego za pośred. Ks. Dziek. W. Wojciechowskiego	20.—
Koło Przyj. Uniw. w Liwie za pośred. Ks. Dziek. K. Leszczyńskiego	100.—
Koło Ks. Prefektów w Łomży	42,80

Luty 1930 r.

Koło Diec. Ks. Ks. Prefektów w Katowicach za pośred. Ks. A. Gniłki	Zł. 75.—
Koło Księży Dekanatu Tomaszowskiego za pośred. Ks. Dziekana J. Bogutyna w Tomaszowie Lub.	55.—
Koło Księży Dek. Bolesławickiego za pośred. Ks. Dziek. W. Wojciechowskiego	20.—

Koło Ks. Ks. Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. Dziek. H. Zielińskiego	Zł. 97.—
Koło Ks. Ks. Dek. Pacanowskiego za pośred. Ks. Dziek. A. Adamka	50.—
Koło Księży Dek. Radoszyckiego za pośred. Kurji Sandomierskiej	140.—
Koło Księży Dek. Iłżeckiego za pośred. Kurji Sandomierskiej	65.—
Dek. Koprzywnickiego za pośred. Kurji Sandomierskiej Dek. Skrzynecki	50.— 50.—
Koło Przej. U. L. Dek. Sejneńskiego za pośred. Ks. Dziek. W. Astasiewicza w Sejnach	50.—
Koło Księży Dek. Garwolińskiego za pośred. Ks. M. Juszczyka	50.—

Marzec 1930 r.

Koło Księży Dek. Jedlińskiego za pośred. Ks. Fr. Góralskiego	Zł. 50.—
Koło Księży Dek. Zbąszyńskiego za pośred. Księdza Dziek. Z. Zakrzewskiego	76.—
Koło Księży Dek. Nasielskiego za pośred. Ks. St. Pujdo	50.—
Koło Stow. Mężczyzn Katolickich par. Św. Zygmunta w Częstochowie za pośred. p. Z. Glice	50.—
Koło Stow. Mężczyzn Katolickich par. Św. Rodziny w Częstochowie za pośred. p. Zenona Glice	50.—
Koło Księży Dek. Bolesławickiego za pośred. Ks. Dziek. W. Wojciechowskiego	20.—
Związek Byłych Wychowanek Sacre-Coeur za pośred. p. J. Aleksandrowiczowej w Warszawie	25.—
Koło Ks. Ks. Dek. Rogowskiego za pośred. Ks. Dziek. Suszczyńskiego	25.—
Koło Księży Dek. Opoczyńskiego za pośred. Księdza W. Starzomskiego	50.—

Kwiecień 1930 r.

Koło Diec. Księży Pefektów w Kielcach	Zł. 100.—
Koło Księży Dek. Nieszawskiego za pośred. Księdza Saturnina Czaki w Lubaniu	50.—
Koło Księży Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. H. Zielińskiego	74.—
Koło Przyj. Uniwer. w Crudzadzu za pośred. Ks. Prał. W. Dembka	10.—
Koło Księży Dek. Opatowskiego za pośred. Ks. Dziek. Szym. Pióro	50.—
Koło Księży Dek. Lipnowskiego za pośred. Ks. Dziek. J. Ryglewicz	78.—
Koło Księży Dek. Garwolińskiego za pośred. Ks. K. Zebrowskiego	60.—

Maj 1930 r.

Koło Księży Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. Dziek. H. Zielińskiego	Zł. 37.—
---	----------

Czerwiec 1930 r.

Koło Księży Dek. Turobińskiego za pośred. Ks. Dziek. Sadłowskiego	Zł. 93.45
Koło Ks. Ks. Dek. Kcyńskiego za pośred. Ks. Dziek. Opieńskiego	50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Tarnowskie Góry za pośred. Ks. Praż. Lewka	120.—
Koło Ks. Ks. Prefektów w Warszawie za pośred. Ks. J. Kuleszy	50.—

Lipiec 1930 r.

Arcybractwo Różańca Św. na Jasnej Górze za pośred. p. Z. Glice	Zł. 100.—
---	-----------

Sierpień 1930 r.

Koło Księży Dek. Wieruszowskiego za pośred. Dziek. H. Zielińskiego	Zł. 111.—
---	-----------

Wrzesień 1930 r.

Koło Księży Dek. Skawińskiego za pośred. Księdza Dziekana	Zł. 50.—
Koło Księży Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. Dziek. H. Zielińskiego	37.—
Księża Dekanatu Starogardzkiego za pośred. Ks. Dziek. Doeringa	40.—

Październik 1930 r.

Koło Ks. Ks. Dek. Izbeckiego za pośred. Ks. Dziek. Chytrzyńskiego	Zł. 50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. Dziek. H. Zielińskiego	37.—
Koło Ks. Ks. Dek. Makowskiego za pośred. Ks. J. Leja	50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Jedwabińskiego za pośred. Ks. Józefa Wałajtisa	50.—
Koło Ks. Ks. Katechetów w Przemyśle	100.—

Listopad 1930 r.

Koło Ks. Ks. Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. Dziek. H. Zielińskiego	Zł. 37.—
--	----------

Grudzień 1930 r.

Koło Ks. Ks. Dek. Puławskiego za pośred. Kurji Diecezjalnej Lubelskiej	Zł. 45.—
Koło Ks. Ks. Dek. Szczepczyńskiego za pośred. Kurji Diecezjalnej Lubelskiej	55.—
Koło Ks. Ks. Dek. Biłgorajskiego za pośred. Kurji Diecez. Lubel.	50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. Dziek. H. Zielińskiego	37.—
Koło Ks. Ks. Prefektów w Kielcach za pośred. Ks. B. Kielba	100.—
Koło Ks. Ks. Dek. Sejneńskiego za pośred. Księdza W. Astasiewicza	50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Gidelskiego za pośred. Ks. Dziek. J. Maciaszka	120.—
Koło Ks. Ks. Dek. Końskiego za pośred. Ks. Sykul- skiego	100.—

Styczeń 1931 r.

Koło Ks. Ks. Dek. Wieruszowskiego za pośred. Ks. Dziek. H. Zielińskiego	Zł. 37.—
Tow. Mężczyzn pod wezwaniem Św. Józefa w Tczewie	50.—

Luty 1931 r.

Koło Ks. Ks. Dek. Lubelskiego	Zł. 25.—
Koło Ks. Ks. Dek. Bolesławickiego za pośred. Ks. B. Choroszyńskiego	38.—
Koło Ks. Ks. Dek. Augustowskiego za pośred. Ks. Chojnowskiego	100.—
Koło Ks. Ks. Dek. Bydgoskiego za pośred. Ks. Tyra- kowskiego	50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Brzeźnickiego za pośred. Księdza Jankowskiego	100.—

Marzec 1931 r.

Koło Ks. Ks. Dek. Rudnickiego za pośred. Księdza Fr. Kułaka	Zł. 100.—
Koło Ks. Ks. Dek. Tureckiego za pośred. Ks. Prał. M. Majewskiego	60.—
Koło Ks. Ks. Dek. Ostrońskiego za pośred. Ks. Prał. J. Ptaszyńskiego	50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Jedlińskiego za pośred. Księdza Fr. Góralskiego	50.—
Koło Ks. Ks. Profesorów Semin. Duch. w Kielcach za pośred. Ks. Rektora	100.—
Koło Społeczne Alumnów Semin. Duch. w Janowie Podlaskim	50.—

Związek byłych wychowanków Sacre-Coeur za pośred.	
P. J. Aleksandrowiczowej w Warszawie	Zł. 25.—
Koło Ks. Ks. Dek. Opoczyńskiego za pośred. Księdza	
W. Starzomskiego	50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Sandomierskiego za pośred. Kurji	
Diecezjalnej Sandomierskiej	40.—
Koło Ks. Ks. Dek. Koprzywnickiego za pośred. Kurji	
Diecez. Sandomier.	65.—
Sodalicia Pań w Warszawie za pośred. P. M. Hauke	
Koło Ks. Ks. Tomaszowskiego za pośred. Ks. J. Bo-	50.—
gutyna	55.—

Kwiecień 1931 r.

Koło Ks. Ks. Dek. Widawskiego za pośred. Księdza	
Dziekana	Zł. 50.—
Koło Ks. Ks. Profesorów Semin. Duch. Arcybiskupiego	
w Gnieźnie za pośred. Ks. Rektora	50.—
Koło Ks. Ks. w Równem za pośred. Ks. Dziekana	
w Równem	50.—
Koło Ks. Ks. Profesorów Sem. Duch. we Włocławku	50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Nieszawskiego za pośred. Księdza	
Saturnina Czaki	60.—
Koło Ks. Ks. Dek. Tarnowskie Góry za pośred. Ks.	
Prał. M. Lewka	130.—
Koło Ks. Ks. Dek. Radoszyckiego za pośred. Kurji	
Sandomierskiej	65.—
Koło Ks. Ks. Dek. Skrzyneckiego za pośred. Kurji	
Sandomierskiej	50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Liwskiego za pośred. Księdza	
K. Leszczyńskiego	80.—
Koło Ks. Ks. Dek. w Koninie za pośred. Ks. Kabaty	75.—
Koło Ks. Ks. Dek. Bolesławickiego za pośred. Ks.	
B. Choroszyńskiego	38.—

Maj 1931 r.

Sodalicia inteligencji meskiej w Warszawie	Zł. 125.—
Koło Ks. Ks. Dek. Garwolińskiego za pośred. Ks.	
H. Juszczaka	50.—

Lipiec 1931 r.

Koło Ks. Ks. Dek. Łęczyńskiego za pośred. Księdza	
W. Krasuskiego	Zł. 50.—
Koło Ks. Ks. Dek. Kcyńskiego za pośred. Księdza	
Opieńskiego	50.—

Składki Członkowskie.

Od dnia 1 października 1929 r. do dnia 1 maja 1931 r.

Członkowie dożywotni.

P. Piotr hr. Pruszyński w Woronowie	Zł. 1.000.—
P. Stefan Odrowąż Wilkoński w Gorznie	1.000.—
P. Stanisław Starowiejski w Łaszczowie	1.000.—
Związek Ziemian Opoczyńsko-Konecki	500.—
P. Stanisław Godlewski w Warszawie	279.—
Związek Ziemian pow. Lubelsko-Lubartowsko-Pu- ławskiego za pośred. P. Z. Sobieszczańskiego	1.000.—

Członkowie wspierający.

Październik 1929 r.

Ks. Antoni Haze w Warszawie	Zł. 10.—
Ks. Jackowski Leon w Rówie	10.—
Ks. Ignacy Konieczny w Młynczyskach	5.—

Listopad 1929 r.

Ks. Piotr Dragan w Janowie Podlaskim	Zł. 10.—
Ks. Michał Dalecki we Wsielubiu	20.—
Ks. R. Smiechowski w Bidzinach	5.—
Ks. Edward Mikołajna w Białymstoku	15.—

Grudzień 1929 r.

P. Antoni Hała w Sosnowcu	Zł. 5.—
Ks. T. Migasiewicz w Gomolinie	5.—

Styczeń 1930 r.

Ks. Franciszek Pałysiewicz w Słupi	Zł. 10.—
--	----------

Luty 1930 r.

Ks. Dr. Franciszek Wawrzyniak w Dziekanowicach .	Zł. 5.—
Ks. Prof. Z. Dmochowski w Łomży	10.—
Ks. Kaz. Kwiatkowski w Łukowie	10.—
P. Władysława Lewandowska w Włocławku	5.—
Ks. Andrzej Glibowski w Waśniowie	10.—
P. A. Lempicki w Słupce	10.—
P. J. Tomaszewski w Włocławku	10.—
P. J. Chyliński w Warszawie	5.—
P. Waldemar Dernałowicz w Białce	10.—
Magistrat m. Tomaszów Lubelski	20.—

Ks. Jan Sobczyński w Kaliszu	Zł. 20.—
P. M. Łętowski w Warszawie	5.—
P. Eug. Łętowska w Warszawie	10.—
Ks. Mich. Piaszczyński w Łomży	10.—
Ks. Kaz. Bukraba w Brześciu n/Bugiem	10.—
Ks. Zenon Kwiek w Lublinie	10.—
Ks. Prob. A. Suchwałko w Janowie k/Pińska	10.—
Ks. Prałat A. Modzelewski w Płocku	10.—
Ks. Majka w Kazimierzach	5.—
Ks. J. Wieczorek w Radziejowie Kujawskim	10.—
Ks. A. Witko w Kolonji Polskiej	10.—
Ks. Fr. Zawisza w Laszkach	5.—
P. I. Lassocianka w Warszawie	10.—
Ks. Dziekan Suszczyński w Gorzycach	10.—
Magistrat m. Sieradza	10.—
Ks. Prob. L. Stawicki w Iwanowicach	5.—
Ks. A. Janasz w Dąbrowie Górniczej	20.—
Ks. Fr. Dratwa w Jutrosinie	10.—
Ks. J. Kawiński w Sandomierzu	10.—
P. J. Gabrjel w Olganowie	10.—
Ks. Piotr Gintowt w Konopnicy	15.—
P. Sędzia Aleksander Kowalski w Lublinie	10.—
Ks. Różankiewicz w Cielczy	10.—
Ks. Michał Dąbrowski w Zaborowie	5.—
Ks. J. Rafa w Iwoniczu	10.—
Ks. St. Popkiewicz w Podhajcach	5.—
Ks. M. Dalecki w Wsielubie	10.—
Ks. Rek. H. Betto w Łomży	10.—
Ks. J. Rychlik w Osielcu	15.—
P. B. Szczypiór w Ostrowach	5.—
Ks. D. A. Dulko w Bujwidzach	10.—
Ks. Prob. J. Kwarciański w Kaninie	10.—
Ks. Fr. Tyrakowski w Mąkowsku	10.—
Ks. W. Kwieciński w Chodczu	10.—
Ks. P. Sulatycki w Markowej	10.—
Ks. J. Kuczyński w Warszawie	10.—
Ks. E. Gacki w Imielnie	10.—
Ks. J. Nazarewicz w Wiśniowej	5.—
Ks. A. Witulski w Kurowicach	10.—
Magistrat m. Sandomierza	10.—
Ks. A. Mackiewicz w Mirze	20.—
Ks. Fr. Wójcik w Czarnocinie	10.—
Ks. A. Kresa w Okrzei	5.—
Ks. Bern Bączkowski w Chełmie	10.—
Ks. R. Borowski w Sulejowie	10.—
Ks. W. Pawelec w Tarnogórze	20.—
Ks. H. Brzuszczyński w Radziejowie	20.—
Ks. T. Suck w Wieńcu	10.—
P. J. Waligórzanka w Warszawie	10.—
Ks. Prob. H. Pyrzyński w Zgierzu	15.—
Ks. P. Dragan w Janowie Podlaskim	5.—

Ks. L. Antoniak w Maciejowicach	Zł. 10.—
P. Marta Kirszt w Tczewie za pośr. Ks. Bern Bącz- kowskiego w Chełmie	40.—
Magistrat m. Włocławka	10.—
Wydział Powiatowy w Sremnie	10.—
P. Mecenas E. Rettinger w Lublinie	25.—
Wydział Powiatowy w Chodzieży	5.—
Ks. B. Osadnik w Kaliszu	10.—
Ks. St. Petrykowski w Rossoszycy	10.—
Ks. Izydor Pietrasz w Pierszajach	10.—
Magistrat m. Kałusza	10.—
P. Dr. St. Hr. Zółtowski w Wargowie	20.—
Ks. J. Mackiewicz w Nalibokach	15.—
P. Dr. B. Zdanowski w Królewskiej Hucie	10.—
Ks. Roman Duchiewicz w Krynicy Zdrój	10.—
Ks. J. Brečko w Nowogrodku	5.—
Ks. Wł. Jasiński w Łodzi	5.—

Marzec 1930 r.

Ks. Szuman w Nawrze	Zł. 10.—
Ks. Prob. St. Czyżewski w Suwałkach	5.—
P. Anna Będkowska w Częstochowie	10.—
Ks. L. Mickiewicz w Ujeździe	20.—
Ks. H. Borowy w Mikołajewicach	10.—
Ks. A. Jatowt w Częstochowie	5.—
Ks. St. Rawicki w Budziszawiu Kość.	10.—
Ks. J. Roszkowski w Suwałkach	10.—
Ks. Bronisław Jeleński w Wilnie	10.—
Ks. Jakób Opoka w Brzesku	10.—
Ks. Fr. Hachaj w Lichwinie	10.—
Ks. Farulewski w Pieraniu	10.—
Ks. Oficjał J. Jarczyk w Katowicach	10.—
Ks. Kazimierz Zakrzewski w Kazimierzu Dolnym	20.—
P. St. Kwitlińska w Włocławku	10.—

Kwiecień 1930 r.

Ks. Bronisław Ekiert w Radomiu	Zł. 20.—
Ks. Dr. Jan Zbigniewicz w Tarnowie	10.—
Magistrat m. Wolsztyna	5.—
Ks. Ludwik Sawoniewski w Grodnie	5.—
Komunalna Kasa Pow. w Inowrocławiu	5.—
P. Edward Pokorny w Lublinie	5.—
P. Wacław Nawroć w Lublinie	5.—
Magistrat m. Wronki	10.—

Maj 1930 r.

Kasa miejska Krotoszyn	Zł. 20.—
Ks. H. Harasimowicz w Oszmianie	10.—
Pow. Kasa Komunalna w Odolanowie	5.—
P. Kazimiera Bielska w Lublinie	5.—
Wydz. Pow. Sejmiku Płońskiego	5.—

Czerwiec 1930 r.

Ks. Kazimierz Sitkowski w Bobach	Zł.	10.—
Magistrat m. Warty		10.—
Ks. Bronisław Tylewski w Domasławku		10.—
Mieczysława i Janina Zielińskie w Lublinie		20.—

Lipiec 1930 r.

Ks. J. Brilik w Zabertowie	Zł.	10.—
P. Inż. A. Kuczyński w Radomiu		10.—
P. Dr. Wasilewska w Częstochowie		5.—
P. Antoni Januszewski w Częstochowie		5.—
P. Lucyna Miecznikowa w Częstochowie		5.—
P. W. Iwański w Częstochowie		5.—
P. Mec. Gawroński w Częstochowie		5.—
P. Zenon Glice w Częstochowie		5.—

Sierpień 1930 r.

Ks. Prob. R. Smiechowski w Bidzinach	Zł.	5.—
--	-----	-----

Wrzesień 1930 r.

Ks. Antoni Haze w Warszawie	Zł.	25.—
P. Józef Chyliński w Warszawie		10.—
P. Eugenia Łuba-Łętowska w Warszawie		10.—
P. Mieczysław Łętowski w Warszawie		10.—

Październik 1930 r.

P. J. Dźwigalski za pośred. p. Z. Glice w Częstochowie	Zł.	5.—
P. J. Skurczyński za pośred. p. Z. Glice z Częstochowy		5.—
P. T. Anzorge „ „ „ „ „ „		5.—
P. Rejent Grzędziński „ „ „ „ „ „		5.—
P. J. Barylski „ „ „ „ „ „		5.—
Ks. A. Witulski w Kurowicach		10.—

Listopad 1930 r.

Magistrat m. Stanisławowa	Zł.	15.—
Ks. Antoni Kazanecki w Mełgwi		5.—

Grudzień 1930 r.

Ks. J. Nazarewicz w Wiśniowej	Zł.	10.—
Ks. Bronisław Kaprański w Horodcu		5.—

Styczeń 1931 r.

Ks. Tomasz Migasiewicz w Gomolinie	Zł.	5.—
Ks. Edward Pykosz w Ptaszkowej		5.—
P. Konstanty Terlecki w Częstochowie za pośred. p. Z. Glice		5.—

P. Kubicki w Częstochowie za pośred. p. Z. Glice	Zł. 5.—
P. Dr. Borkowski w Częstochowie za pośred. p. Z. Glice	5.—
P. W. Kolasiński w Częstochowie za pośred. p. Z. Glice	5.—
P. Józef Wolański w Częstochowie za pośred. p. Z. Glice	5.—
P. Dyr. B. Smorawski w Obornikach	5.—
Ks. Prob. Janas paraf. Janiny	10.—

Luty 1931 r.

P. W. Dzikowski w Częstochowie za pośred. p. Z. Glice	Zł. 5.—
Ks. Wawrzyniak w Dziekanowicach	5.—
Ks. Rek. Sem. Duch. Z. Kwiek w Lublinie	5.—
P. J. Serebacki w Lublinie	15.—
Magistrat m. Wrzesni	15.—
Ks. Gładysz w Poznaniu	10.—
Ks. Wincenty Pawelec w Tarnogórze	25.—
Ks. Dragan w Janowie Podlaskim	5.—

Marzec 1931 r.

Ks. Andrzej Glibowski w Waśniowie	Zł. 5.—
Ks. A. Jatowt w Częstochowie	5.—
Ks. A. Nodzyński w Włocławku	5.—
Ks. St. Wojnarowski w Aleksandrowie	15.—
Ks. B. Osadnik w Kaliszu	5.—
Ks. A. Zuchwałko w Janowie k/Pińska	5.—
Ks. Fr. Dratwa w Jutrosinie	10.—
Ks. K. Kwiatkowski w Łukowie	5.—
Ks. M. Skowronek w Włocławku	15.—
Ks. Prob. P. Podolski w Otwinowie	10.—
Ks. Dr. Ryłko w Witomowicach	5.—
P. A. Hała w Sosnowcu	10.—
P. J. Gabriel w Olganowie	5.—
Magistrat m. Przasnysza	5.—
Ks. Prof. S. Dmochowski w Łomży	5.—
P. Eleonora Malewska w Nałęczowie	10.—
P. Notariusz J. Wisłocki w Kraśniku	10.—
Ks. J. Mańkiewicz w Kramsku	20.—
Ks. Fr. Zawisza w Laszkach	5.—
Ks. A. Farczewicz w Urzędowie	20.—
Ks. St. Rodak w Wilczyskach	5.—
Ks. Zdzisław Ługowski w Sosnowcu	5.—
Ks. F. Hachaj w Lichwinie	5.—
Ks. Majka w Kazanicach	10.—
Ks. Marcei Grajewski w Sandomierzu	5.—
Ks. Leon Jackowski w Ilowie	20.—
Ks. Różankiewicz w Paniewie	5.—
Ks. Frąckiewicz w Sieradzu	5.—
Ks. Fr. Baliński w Ujściu Solnem	15.—
Ks. Prob. I. Pietrasz w Pierszajach	5.—
P. J. Tomaszewski w Włocławku	5.—
Ks. F. Zalewski w Topczewie	25.—
Ks. Kaprański w Horodcu	5.—

Ks. St. Roguski w Warszawie	Zł.	20.—
Ks. A. Mackiewicz w Mirze		5.—
P. H. Miklaszewska w Łodzi		10.—
Ks. St. Wilk w Łodzi		5.—
Ks. Dr. Lubelski w Tarnowie		5.—
Ks. St. Rybka w Modliborzycach		5.—
Ks. M. Dąbski w Turkowicach		25.—
P. Waldemar Dernałowicz w Białce		5.—
Magistrat m. Włocławka		5.—
Komunalna Kasa Powiatowa w Inowrocławiu		5.—
Ks. K. Olszewski w Tomaszowie Mazow.		15.—
P. Adolf Radeni w Radomiu		5.—
Ks. B. Bączkowski w Chełmie		10.—
P. Dr. B. Zdanowski w Królewskiej Hucie		5.—

Kwiecień 1931 r.

Ks. Prob. Wł. Ulatowski w Strzałkowie	Zł.	5.—
Ks. M. Dąbrowski w Zaborowie		5.—
Ks. Józef Rojek		5.—
Ks. Machnikowski w Tomaszowie Mazowieckim		15.—
Kasa Komunalna w Nowym Tomysłu		5.—
Ks. St. Kamiński w Bystrzycy		5.—
Magistrat m. Krotoszyna		20.—
Wydział Powiatowy Sejmiku Płońskiego		5.—

Maj 1931 r.

Ks. P. Koczwarą w Skoraszewicach	Zł.	15.—
Miejska Kasa Komunalna w Wolsztynie		5.—
Ks. Dr. Paweł Rytko w Kalwarji Zebrzydowskiej		5.—
P. Inż. St. Rodowicz w Warszawie		5.—
P. Inż. Jan Lux w Warszawie		5.—
P. Leopold Arndt w Warszawie		5.—
P. Włodzimierz Danilewski w Warszawie		5.—
P. K. Danilewicz w Warszawie		5.—
P. R. Brelewski w Warszawie		5.—
P. Inż. J. Kwarciański w Warszawie		5.—
P. Józef Urpsza w Warszawie		5.—
P. Dominik Porejko w Warszawie		5.—
P. Kaz. Krowicki w Warszawie		5.—
P. Eugenjusz Filleborn w Warszawie		5.—
P. Inż. Hauke w Warszawie		5.—
P. M. Płaskowski w Warszawie		5.—
P. Gracjan Rykowski w Warszawie		5.—
Ks. Olszewski w Bielsku Podlaskim		10.—
Ks. Franciszek Malarczyk w Sandomierzu		5.—
Kasa Komunalna w Śremie		10.—
Ks. Kwiecieński w Chodczu		10.—

Czerwiec 1931 r.

Magistrat m. Sieradza	Zł.	5.—
---------------------------------	-----	-----

**Ofiary od dn. 1 października 1929 r.
do dn. 1 października 1931 r.**

Październik 1929 r.

Sodaliczka Marjańska Panów w Warszawie	Zł. 111.—
Ks. Pianko w Kołakach od parafji	30.—
Ks. Michał Sapecki w Uhercach od parafji	10.—
Ks. Stefan Wydrowski w Pelplinie	25.—
Urząd parafjalny w Szczucinie k/Tarnowa	165.—
Ksiądz Stanisław Wolski	10.—
Ks. Rechciński z Czarnożył od parafji	40.—
Ks. Władysław Śarosiak	5.94
Ks. Proboszcz parafji Sędzin z kolektory	25.—
Ks. Walenty Trela od parafji	3.—
Ks. Józef Polatyński w Ostroważy od parafji	30.—
Ks. Adam Rapala w Rzeszowie od parafji	3.—
Księża Studenci K. U. L.	100.—
Koło Młodzieży Wszechpolskiej w Lublinie	55.—
Urząd parafji Meducha	5.—
Urząd parafjalny w Opyłowcach	10.—
Urząd parafjalny w Wilanowicach	17.50
Ksiądz Dziekan w Brześciu Litewskim od parafji	182.10
Ks. Edmund Ditscha w Szecinie	10.—
Ks. W. Czarnecki w Chotowie	15.—
Urząd parafjalny w Króliku-Rymanowie	3.20
P. Anna Mykietnik w Sołotwinie	1.50
Ks. Wincenty Wojno w Dobrzejewicach	15.—
Ks. W. Kisielewicz w Staromieściu od parafji	5.—
Ks. L. Jarosiński w Unikowie od parafji	20.—
Ks. L. Mocarski w Sannikach od parafji	40.—
Urząd parafjalny w Mostach Wielkich	10.—
Ks. W. Budziszewski w Głowaczowie od parafji	40.—
Ks. Piotr Łowejko w Dubience od parafji	3.32
Urząd parafjalny w Czudcu	25.—
Ks. Kazimierz Lechman od parafji	5.—
Ks. Brzeziński w Pamięcinie od parafji	10.—
Ks. Jan Zajączkowski w Skórkowie od parafji	100.—
Urząd parafjalny w Tomowie	14.—
Ks. A. Bakinowski w Kamieńcu Litewskim	42.40
Ks. Piotr Struszkiewicz w Podkamieniu od parafji	5.—
Ks. St. Dziennicki w Wilczynie od parafji	56.—
Ks. Proboszcz w Wieliszewie od parafji	61.—
Ks. Władysław Stefanowicz w Nieświerzcu z kolektory	40.—
Ks. Ignacy Montwiłł w Plussach z kolektory	18.—
Ks. Franciszek Kułak w Stanach z kolektory	22.—
Ks. Proboszcz z Dobrej k/Turka z kolektory	20.—
Urząd parafjalny w Kociubinie	15.—
Urząd parafjalny w Krzywczach	6.—
Ks. Pawiński w Potworowie z kolektory	12.—
Ks. Brykowski w Golliszewie z kolektory	35.—

Ks. Ostrowski w Wiązownicy z kolekty	Zł. 60.—
Ks. Proboszcz w Nowym Swierzeniu z kolekty . . .	8.29
Ks. Kazimierz Gajewski w Rakowicach z kolekty . .	6.—
Ks. B. Horodyński w Wąsoku z kolekty	16.—
Ks. Jan Wiśniewski w Borkowicach z kolekty . . .	25.—
Parafia Trzemeśna z diecezji Krakowskiej	17.—
Urząd parafjalny w Kasinku	9.49
Ks. Antoni Andyski w Zaniewiczach	8.—
Urząd parafjalny w Gródku	20.—
Ks. W. Chrościk w Chełmie od młodzieży szkolnej .	40.—
Ks. Antoni Kimaczyński w Tarnogrodzie od parafji .	128.19
Urząd parafjalny w Kaninie	33.—
Ks. Antoni Duliniec w Hlorocznie k/Pińska z kolekty	8.—

Listopad 1929 r.

Ks. Kazimierz Swierzewski w Chwaliborzycach . . .	Zł. 8.—
Urząd parafjalny w Potoku Złotym k/Buczacza . . .	10.—
Beziemiennie za pośrednictwem OO. Jezuitów w Kra-	
kowie	100.—
Ks. D. Jędrzejewski w Gośławicach z kolekty . . .	115.—
Ks. W. Matuszewski w Osięcinach z kolekty	18.20
Ks. Wincenty Siedlecki w Szymanowie z kolekty . .	35.—
Ks. Józef Mańkiewicz w Kramsku z kolekty	50.—
Ks. Maciaszek w Gidlach z kolekty	16.—
Ks. Jan Smaga z kolekty	15.—
Ks. Adolf Kukwa w Kikole z kolekty	11.30
Urząd parafjalny w Dobrotworze	11.—
Ks. Męski w Jarosławiu z kolekty	30.—
Ks. Proboszcz w Brudzewie Kaliskim od parafji . .	35.—
Ks. T. Oskierko w Wątkowicach od parafji	20.—
Ks. B. Zieliński w Jezioroku od parafji	10.—
Urząd parafjalny w Brzozie Królewskiej	20.—
Ks. Jakób Szurley z kolekty	5.—
Ks. Leopold Sulicki z kolekty	20.—
Ks. Sieciński w Rzgowie z kolekty	50.—
Ks. Bronisław Limanowski w Brzeżanach z kolekty .	5.—
Ks. J. Mikusiński w Kole z kolekty	50.—
Urząd parafjalny w Krośniewicach	57.80
Kurja diecezjalna w Pińsku	734.61
Ks. Seweryn Kownacki w Raławie	3.—
Ks. Łodrynowicz w Kamieniu	15.—
Ks. Michał Dalecki w Wsielubiu z kolekty	79.84
Ks. Wojnar z Połomwy z kolekty	2.—
Ks. Kanonik Humnicki w Pińsku z kolekty	153.76
Ks. Tadeusz Sypniewski w Kazimierzu Biskupim . .	57.60
Kurja Diecezjalna w Przemyślu	495.06
Urząd parafjalny w Majdanie Wolbuszowym . . .	26.15
Ks. Watulewicz w Felsztynie z kolekty	8.—
Ks. Antoni Kuryłłowicz w Grodnie z kolekty . . .	25.—
Kurja Biskupia w Pińsku	123.64
Urząd parafjalny Janowo dec. Płockiej	22.—

Ks. Roman Zieliński w Przedmościu od parafji	Zł. 10.—
Urząd parafjalny Służewo na Kujawach	30.—
Ks. Antoni Ratuszny w Tarnopolu od parafji	33.50
Ks. M. Lewandowicz w Rudzie Pabjanickiej od parafji	75.—
Ks. Franc. Rzykiecki w Dąbrowie Ziel.	50.50
Ks. Piotr Dembowski we Wrzose od parafji	115.—
Ks. A. Zórawski w Giżycach od parafji	20.64
P. Elżbieta Oraczewska za pośred. Ks. Dziek. Baka- larczyka w Mińsku	10.—
Ks. L. Cieśliński w Wilamowie od parafji	10.—
Wydział ofiar Kurjera Warszawskiego	195.—
Ks. Antoni Zawadzki w Wróblewie od parafji	35.—
Ks. J. Gryglewicz od dekanatu i parafji	115.—
Parafja Złoczew	21.—
Ks. Leon Kwaśkiewicz od parafji	20.—
Parafja Puczniew	26.—
Ks. Antoni Nitecki w Zadźmieniu od parafji	35.—
Ks. E. Pawłowski w Węglowicach od parafji	10.—
Ks. J. Kuryłłowicz w Iszkołdzu od parafji	4.10
Klasztor Ó.O. Karmelitów w Oborach	31.—
Ks. Będowski w Zaręczach Kościelnych	50.—
Ks. Leon Ulatowski w Strzałkowie	15.12

Grudzień 1929 r.

Parafja Rzym.-Katoł. w Budziszławiu	Zł. 20.—
Ks. Chytrzyński w Izbicy Kujawskiej od parafji	32.—
Ks. Kasiński w Wąsoku	10.—
Ks. Smolarkiewicz w Częstochowie	22.—
O. O. Redemptoryści w Warszawie	113.—
Parafja Szaniec k/Buska Zdrój	11.—
Parafja Pęczniew pow. Turek	5.—
Ks. Kocięcki w Chełmicy od parafji	13.—
Ks. Jan Elznerowicz w Giewartowie od parafji	15.—
Parafja Piotrków Kujawski	10.—
Ks. Piotr Cień z Kaliny Wielkiej od parafji	30.—
Ks. J. Szadkowski w Blizanowie od parafji	10.—
Ks. Ludwik Szydziński w Sędziejowie	8.11
Prob. parafji Sławsk	10.—
Ks. Józef Łakomski z Nawarzac	15.—
Ks. Walczykowski w Kościelcu od parafji	26.65
Koło Młodzieży przy Szkole Gospodarczej w Koś- cielcu	30.—
Ks. B. Kozankiewicz w Stawiszynie od parafji	27.—
Ks. Jaroszewski w Zbiersku od parafji	20.—
Kurja Biskupia w Pińsku	167.40
Ks. Fr. Gawlikowski w Chwałupie Wielkiej od parafji	11.—
Proboszcz parafji Licheń z kolekty	37.78
Ks. Kazimierz Misiorowski w Chotlu Czerwonym	12.36
P. Tadeusz Lechnicki, realizacja testamentu ś.p. Leona Hempla	3.000.—
Proboszcz w Zygrach od parafji	10.—

Proboszcz parafji Pińczów z kolekty	Zł. 47.80
Ks. Jan Strzelecki w Imielnie od parafji	12.—
Ks. Szymon Wołosiewicz od parafji	30.—
Magistrat Król. m. Żywca	600.—
Urząd parafjalny w Błaszczkach	20.—
Urząd parafjalny w Chlewie	11.—
Ks. L. Załuska w Gruszczycach od parafji	8.—
Urząd parafjalny Rzeszów	30.—
Proboszcz parafji Pławno p. Częstochowa z kolekty	20.—
Ks. Pieńkowski w Siemoni od parafji	60.—
Ks. Jacek Pomianowski w Ostrowitem od parafji	13.30
Ks. Wawrzynowicz z Włodzimierza od Dekanatu Sarnieńskiego	133.—
Urząd parafjalny Zawada k/Kłomnic	5.—
Ks. Jan Pilch Prob. w Oleśnie	27.35

Styczeń 1930 r.

Ks. Piotr Waśkiewicz w Częstochowie od parafji	Zł. 21.—
Kurja diecezjalna w Łodzi	2510.74
Ks. Stanisław Siara w Krasnem od parafji	20.—
Ks. S. Portych w Kalinowej od parafji	4.—
Kurja Métropolitalna we Lwowie	74.15
Urzednicy Banku Rolnego w Pińsku	50.—
Sodalicia Marjańska Pań w Radomiu	50.—
Cukrownia Garbów	200.—
Ks. Stanisław Wolski	10.—
Ks. J. Mańkiewicz	20.—
Ks. Stanisław Niewęglowski w Kaliszu	20.—
Ks. Nikodem Ast w Choceniu od parafji	70.—
Kurja Biskupia w Przemyśle	15.—
Ks. Prob. parafji Racięcice z kolekty	9.—
Ks. Jan Kabata w Koninie od parafji	50.—
Urząd parafjalny w Rzezawie	20.—
Kurja Diecezjalna w Pińsku	45.—
Ks. Jan Polica w Wicyniu	5.—
Urząd parafjalny Komańcza	5.60
Kurja Biskupia w Kielcach	1497.—
Alumni Seminarjum Częstochowskiego	50.—
Cukrownia Przeworsk	100.—
Ks. Józef Goliński od parafji	10.—
Kurja Biskupia w Tarnowie	3521.13

Luty 1930 r.

Cukrownia Milejów	Zł. 200.—
J. E. Ks. Arybp. Piotr Mańkowski	100.—
Ks. Proboszcz w Dzierżbinie	10.—
Ks. Julian Król od parafji	12.—
Ks. L. Stawicki od parafji	10.—
Ks. J. Daszuta w Drui	14.50
Urząd Parafjalny w Mikuszowicach	24.—
Ks. A. Adamek w Pacanowie od parafji	50.—

Marzec 1930 r.

Ks. Dziekan Chodyko w Ostrzyńcowej	Zł.	10.—
Ks. L. Sperczyński w parafji Staw		25.—
P.P. Helena Kiełkowska i Irena Wojciechowska		18.50
Ks. Józef Kostrzewski w Lipcach		20.—
Kurja Diecezjalna w Kielcach		692.—

Kwiecień 1930 r.

Tow. Przemysłu Leśmierz.	Zł.	100.—
Związek Pracowników Notarjatu i Hipotek w Lublinie		60.—
P. Sędzia Aleksander Kowalski		300.—

Maj 1930 r.

Ks. Piotr Halak w Głębiszowie	Zł.	10.—
Ks. H. Zamojski		50.—
Ks. H. Zamojski od ś. p. brata		2000.—
Magistrat m. Żywca		345.—

Czerwiec 1930 r.

Ks. Bolesław Wyszyński	Zł.	30.—
------------------------	-----	------

Sierpień 1930 r.

Kurja Biskupia w Kielcach	Zł.	259.—
Ks. Pikuliński w Nowogrodzie od parafji		14.—
Ks. Dr. Jaroński od parafji		20.—
Rzymsko-Katolicka Parafia w Brzezinach		67.—
Ks. Kan. Józef Kubis od parafji		114.—

Wrzesień 1930 r.

Ks. W. Wojno w Dobrzejowicach z kolekty	Zł.	10.80
Porboszcz parafji Pęczniew z kolekty		7.68
Ks. Prob. w Lubrańcu z kolekty		20.—
Ks. Jurgilas w Lutomiarsku z kolekty		15.—
Kurja Metropolitarna we Lwowie		44.60
Ks. Kazimierz Głowacki z Bytomia		20.—
Ks. T. Sypniewski w Kazimierzu Bp. z kolekty		41.80
Ks. Prof. P. Kremer z ofiar		434.—
Ks. Prałat Gmachowski		10.—
Ze sprzedarzy 6 dol. a 8.64		53.64
Ks. Antoni Duliniac w Morocznie		6.60
Kurja Bp. Włocławska		1073.20
Kapituła Włocławska		500.—

Październik 1930 r.

Ks. Dr. I. Janowski w Białej Wacie	Zł.	3.—
Ks. Michał Morawski		200.—
Ks. Dziekan Wiśniewski w Łubowie		32.—
Urząd parafjalny w Zawalowie		10.—
Ks. Jan Langier w Smitowicach		41.45
Ks. Kanikowski w Powidzu		10.—
Ks. W. Czarnecki w Chotowie		10.—
Ks. A. Pawełek w Niedźborzu		26.20

Urząd Parafjalny w Łętowni	Zł. 10.—
Ks. Lipiński w Bzowie z kolekty	10.—
Ks. W. Sich w Staszowie	15.—
Urząd parafjalny Giłowice	25.46
" parafjalny w Szczucinie	151.—
Ks. Kiwowski w Warlubach z kolekty	20.—
Ks. Stefan Jarzębiński w Żdżarach z kolekty	15.—
Urząd parafjalny w Jazowsku (z kolekty)	30.—
" parafjalny w Czudcu (z kolekty)	10.—
" parafjalny w Miasteczku Starem	22.23
" parafjalny w Skotnikach	11.27
Ks. Proboszcz w Białozórcze z kolekty	5.50
Ks. Piotr Łowejko z kolekty	2.55
Ks. Proboszcz Banza z kolekty	6.50
Urząd parafjalny w Krościenku	42.—
" parafjalny w Przybyszowie	5.—
Ks. Franciszek Maciaszek w Gidlach z kolekty	14.—
Urząd parafjalny Górka	4.15
Ks. J. Wałęcki w Łączkach z kolekty	18.—
Ks. Proboszcz w Nowym Świerzeniu	5.20
Ks. Al. Bakinowski w Kamieńcu Lit.	39.—
Ks. Bolesław Wójcik w Wierzbie	55.—
Urząd parafjalny w Zaleszanach	20.—

Listopad 1930 r.

Urząd parafjalny w Medyni	Zł. 7.50
" parafjalny Gorzyce	20.—
" parafjalny Błaszki	40.—
Ks. A. Rojsza w Rożanie	12.70
Ks. Prałat Józef Zelbo w Horodyszczu z kolekty	12.—
Ks. Stanisław Adamczyk w Ostrowąsie z kolekty	16.30
Urząd parafjalny w Rzezawie	15.—
" parafjalny w Łobozwi	3.50
" parafjalny w Zygrach	11.50
" parafjalny w Św. Stanisławie	4.50
Ks. Dominik Wyrzykowski w Katerburgu z kolekty	8.—
Ks. Peche w Będzinie z kolekty	50.—
Ks. Feliks Mocarski w Zawadach z kolekty	30.—
Urząd parafjalny w Białej k/Bielska z kolekty	50.—
Ks. Paweł Drozdek w Jędrzysku z kolekty	109.—
Urząd parafjalny w Zabierzowie z kolekty	16.—
Ks. Kan. Bronisław Galicki we Włodzimierzu	25.—
Ks. Infułat Hartman w Zamościu z kolekty	64.80
Tow. Misyjne	5.—
Ks. Leon Szuman w Dubnie z kolekty	7.—
Urząd parafjalny obrz. łac. w Markowej	11.20
Ks. Stanisław Hanisz w Młodojewie z kolekty	15.50
Ks. Henryk Sobolewski w Usnarzu z kolekty	5.—
Ks. Proboszcz w Sarnach	25.—
Urząd parafjalny w Wysokiej z kolekty	2.—
Ks. Jan Giemożek w Golenie z kolekty	5.—
Ks. Bolesław Łozowski w Dziśnie z kolekty	5.—

Ks. Kazimierz Lech w Przedrzymicach	Zł.	7.—
Ks. Margosz w Olszynie z kolekty		12.—
O. O. Jezuici w Albertynie z kolekty		16.—
Parafia Węgiewicka za pośredn. Ks. Pawłowskiego		15.—
Ks. Ignacy Kowalski w Sławkowiu z kolekty		30.—
Ks. B. Choroszyński w Bolesławicach		15.—
Urząd parafjalny w Imielnie z kolekty		15.—
Ks. Prob. Czaplicki w Trzebnii		50.—
Urząd parafjalny Brzostek		36.—
Ks. Bałowski w Kazimierce z kolekty		5.52
Ks. Kazimierz Kaszelewski z kolekty		5.—
Ks. Stanisław Kwiatkowski w Zawierciu		5.—
Ks. Prałat Złotkowski w Kuleszach		100.—
Zarząd kośc. N. M. P. w Krakowie		80.—
Bank Ziemiański oddz. miejski		500.—
Paraf. Kompina pod Łowiczem z kolekty		6.—
Ks. Dziekan w Wasiliszkach z kolekty		62.34
Urząd parafjalny Kutuzów		15.—
Kurja Diecezjalna Pińska		186.58
Ks. Paweł Dołyż w Derewnie z kolekty		13.—
S. S. Urzulanki w Czarnym Borze z kolekty		13.70
Ks. Andrzej Marusa w Mirczech z kolekty		10.19
Ks. Józef Pyzdrowski z Kłobi z kolekty		10.—

Grudzień 1930 r.

Kasa Spółdzielcza Sochaczew od Księży	Zł.	19.—
Ks. Stefanowicz w Nieświerzcu z kolekty		40.—
Ks. Dziekan Męski z kolekty		136.—
Ks. Adamczyk w Konecku		11.50
Ks. Marcin Religa w Szańcu z kolekty		10.—
Ks. Proboszcz parafji Sławsk		10.—
Dekanat Podlaski z kolekty		154.—
Ks. R. Świrkowski w Miorach		55.47
Ks. Mechowski w Sernikach		16.50
Ks. Henryk Bogucki w Aninie		10.—
Ks. Antoni Radomski		6.40
Cukrownia Chocień		100.—
Ks. Wincenty Przygocki z kolekty		168.—
Związek Ziemian w Warszawie		1.000.—
Cukrownia Garbów		200.—
Ks. Jan Elznerowicz z Giewartowa z kolekty		11.—
Ks. Kuryłowicz w Grodnie z kolekty		75.—
Ks. Kanonik Rembowski w Gnojnie		10.—

Od stycznia do września 1931 r.

Kurja Diecezjalna w Częstochowie	Zł.	20.10
Ks. Jan Cesarz w Zgierzu z kolekty		200.—
Ks. Proboszcz parafji Samorzewo z kolekty		5.—
Kurja Metropolitalna we Lwowie z kolekty		585.18
Cukrownia Milejów		150.—
Kurja Diecezjalna w Kielcach		669.—
Kurja Diecezjalna w Tarnowie z kolekty		3.538.67

Kurja Diecezjalna w Łucku z kolekty	Zł. 579.71
Ks. Krzewski w Janowie	10.10
Ks. Jan Górka z kolekty	10.20
Ks. St. Zając z kolekty	51.18
Ks. St. Skretny z kolekty	6.—
Ks. Szymon Warkała	6.—
Ks. A. Jaroszewicz z Wołkowyska	105.70
Kurja Diecezjalna w Kielcach	551.—
Parafia Werbkowice z kolekty	13.20
J. E. Ks. Arcyb. Piotr Mańkowski we Włodzimierzu	100.—
Ks. Nikodem Ast w Choceniu z kolekty	50.—
Ks. Nikodem Ast w Choceniu	50.—
Ks. Jan Mazur w Mirczach z kolekty	7.54
Ks. Lic z kolekty	35.—
Ks. Gładysz w Poznaniu	10.—
Ks. Wincenty Pawelec w Tarnogórze	25.—
Ks. Dragan w Janowie Podlaskim	5.—
Ks. Dziekan z Rawy Mazowieckiej	170.—
Cukrownia Lublin	150.—
Ks. Andrzej Glibowski w Waśniowie	5.—
Ks. A. Jatołt w Częstochowie	5.—
Ks. A. Nodzyński w Włocławku	5.—
Ks. St. Wojnarowski w Aleksandrowie	15.—
Ks. Osadnik w Kaliszu	5.—
Ks. Koczwarą w Skoraszewicach	15.—
Miejska Kasa Komunalna w Wolsztynie	5.—
Kosów Poleski z kolekty	5.30
Urząd parafialny w Czudcu	10.—
„ „ w Stróży k/Myślenic z kolekty	7.28
„ „ w Bachorcu z kolekty	16.41
Parafia Dziekanowice z kolekty	15.44
„ Majdan Kolbuszowski z kolekty	30.11
„ Krzeszów z kolekty	20.—
Ks. Ludwik Sperczyński z kolekty	30.—
Ks. Chytrzyński w Izbicy Kujawskiej z kolekty	5.72
Parafia Sąsiadowice z kolekty	5.61
„ w Białozórce z kolekty	5.—
Ks. Prob. Drozdek z kolekty	143.43
Parafia w Uhercach z kolekty	14.—
Ks. Lipiński w Bronie	12.—
Ks. Kwieciński z zapisu ks. Ornastowskiego	500.—
Parafia Ranizów z kolekty	2.—
„ Maczonia z kolekty	4.—
Ks. Jarosiński z Unikowa	20.—
Parafia w Wilanowicach	6.30
Ks. Gajzler w Przedczu	30.—
Ks. T. Łoszakiewicz	10.—
Ks. T. Peche w Będzinie	25.—
Ks. M. Serafin w Naruszewie	37.30
Ks. Stefanowicz w Nieświeżu	31.—
Parafia w Skotnikach	10.13
Ks. Zawadzki w Brdowie	7.04

Parafia Rumian	Zł. 30.—
Ks. Cyran w Pyranie	11.22
Parafia w Wysokiej	2.50
Kościół w Butrymańcach	4.—
„ w Makowie w Podchałasińskim	37.15
Parafia w Niewodnej	4.60
„ w Węgrzynowie	6.—
„ w Sędzinie	5.—
„ w Bindudze	7.27
„ w Zawadzie k/Kłomnic	5.—
„ w Łobudzie	15.—
Ks. Dr. Paweł Ryłko w Kalwarji Zebrzydowskiej	5.—
Ks. J. Olszewski w Bielsku Podlaskim	10.—
Ks. Franciszek Malarczyk w Sandomierzu	5.—
Powiatowa Kasa Komunalna w Śremie	10.—
P. Kudelski Stanisław w Żydowie	5.—
Ks. Kwieciński w Chodczu	10.—
Magistrat m. Sieradza	5.—
Ks. A. Rapala w Krzeczowie z kolekty	2.15
Ks. Hajkowicz w parafji Roś „ „	20.—
Urząd parafjalny w Paczółkowicach	12.—
„ w Lubomirzu z kolekty	3 —
Ks. Stan. „ Kozmiński w Dubnie z kolekty	30.06
Urząd parafjalny Radziechowy	60.—
Ks. Margosz w Olszynie z kolekty	20.—
Urząd parafjalny w Gilowicach z kolekty	20.—
„ „ w Wieliczce „ „	60.—
„ „ w Rzezawie „ „	54.53
„ „ w Regulicach „ „	14.—
Ks. M. Sawicki w Sierpcu z kolekty	90.—
Urząd parafjalny w Grójcu k/Oświęcim z kolekty	3.—
„ „ w Zakopanem „ „ „	100.—
„ „ w Bliznem „ „ „	10.—
„ „ w Krościenku „ „ „	50.—
Ks. Dziekan w Wasiliszkach „ „ „	62.20
Urząd parafjalny w Kołaczycach „ „ „	17.20
Ks. Głowacki w Bytoniu „ „ „	20.—
Ks. Dziekan w Wysikonie „ „ „	25.—
Ks. Maciaszek w Gidlach „ „ „	21.40
Kurja Biskupia w Pińsku z kolekty	151.02
Ks. Rzykiecki w Dąbrowie Zielonej z kolekty	20.—
Ks. Bądowski w Kolnie z kolekty	63.—
Ks. Bądowski Dziekan w Kolnie ofiara własna	37.—
Urząd parafjalny w Medyni Głogowskiej z kolekty	7.—
O. O. Jezuici w Albertynie z kolekty	10.15
Ks. Wł. Pianko w Kołakach z kolekty	25.—
Urząd parafjalny w Cięcinie „ „	50.—
Ks. Godziński w Kumsku „ „	15.50
Ks. W. Glass w Lututowie „ „	13.—
Ks. Fr. Krupa w Slemieniu „ „	54.50
Ks. Duliniec w Morocznie „ „	6.—
Urząd parafjalny w Buczkowicach z kolekty	20.—

Ks. J. Szafrński w Krzemieńcu z kolekty	Zł.	5.—
Ks. Serominek w Rościszewie		10.—
Ks. Dutkiewicz w Tarnowie od Sodalicii		50.—
Ks. Mietliński w Pankach z kolekty		25.—
Urząd parafjalny w Pankach z kolekty		12.—
Ks. Dr. J. Więckowski w par. Krocze z kolekty		23.—
Ks. M. Frankiewicz w Kwilczu z kolekty		10.—
Urząd parafjalny w Łąncucie z kolekty		40.—
Ks. A. Zawadzki w Wróblewie z kolekty		30.—
Ks. Rojsz w Róźnie Grodzkim	" "	15.37
Ks. Mechowski w Sernikach	" "	20.—
Kurja Biskupia w Łodzi	" "	1.500.—
Urząd parafjalny w Lutowiskach	" "	8.—
Ks. Wnuk w Biechowie		25.—
Kurja Biskupia Łucka z kolekty		413 55
Ks. Prof. J. Wiślicki od Kursu Administr.		500.—
Beziemiennie ofiara za pośr. Ks. Prof. Szymańskiego		650.—
Ks. W. Studziński w Godzianowie z kolekty		20.—
Urząd parafjalny w Łętowni	" "	27.32
Ks. Kaz. Kozak w Domosławicach	" "	11.51
Ks. Charliński w Działoszynie	" "	15.—
Kurja Biskupia w Tarnowie	" "	3.202.—
Urząd parafjalny w Zbąszyniu	" "	8.57
" " w Lipowcu	" "	9.—
Ks. Nadratowski w Suchocinie	" "	20.70
Ks. W. Mackiewicz w Iwieńcu	" "	12.—
Ks. Wł. Florek w Kossyłowcach	" "	6.—
Urząd parafjalny łącz. w Markowcach		10.—
Dziekan dek. Bolesławickiego		50.14
Z kolekty		5.—
Ks. Maciaszek, Dek. Gidelski z kolekty		67.—
Kurja Biskupia w Pińsku	" "	192.04
P. Marjan Ronpański we Lwowie		10.—
Ks. Paweł Sapecki w Turgidach z kolekty		84.97
P. Inż. Jankowski		220.—
Ks. Dziekan Gola w Nivce z kolekty		139.70
Kurja Biskupia we Włocławku	" "	1.000.—
Kurja Biskupia w Kielcach z kolekty		1.878.—
P. Starowiejski z Łaszczowa		500.—
P. Dyr. Lipiński z Częstochowy		50.—
Ks. W. Garwoliński		16.—
Ks. Piotr Halak w Gręboszowie z kolekty		42.—
Parafia Osiek k/Skórcza		30.50
Ks. R. Swirkowski od Dek. Miorskiego		58.79
Kurja Metrop. obrz. łącz. we Lwowie		2.000.—
Ks. Hipolit Zieliński w Cieszenośnie z kolekty		114.—
Ks. Kan. Bulichowski w Pantowicach		20.—
Ks. Prof. A. Szymański		300.—
Ks. Z. Zakrzewski z Wolsztyna od Dekanatu		43.—
Ks. A. Jaroszewicz z Wołkowyska od Dekanatu		137 72
Kurja Biskupia w Płocku z kolekty		329.—
Ks. Dziekan Doering od Dekanatu Starogardzkiego		60.—